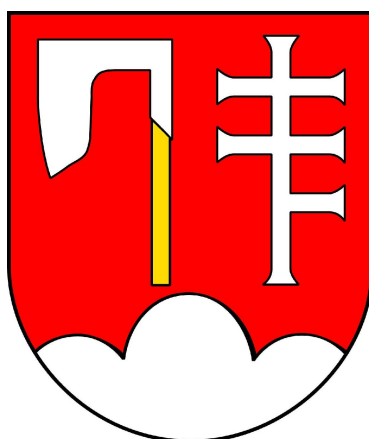

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KRZESZOWICE

WSTĘP

Prace związane z opracowaniem **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice** rozpoczęto w listopadzie 2004 roku, zgodnie z umową podpisaną pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krzeszowicach, reprezentowanym przez Panią Ewę Gędek – Kierownik GOPS, a Małopolskim Instytutem Samorządu Terytorialnego i Administracji z Krakowa, reprezentowanym przez Krzysztofa Lipskiego – Dyrektora Instytutu.

Opracowanie niniejszej strategii było z jednej strony wymogiem *Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2003 r. (Dz. U. z 2004 nr 64 poz. 593)*, która w art. 17, ust.1., pkt.1. mówi:

„Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie wysokiego ryzyka;”

Nowa ustawa o pomocy społecznej stanowi kolejny etap budowy nowego systemu aktywnej polityki społecznej w Polsce. Po przyjętej w kwietniu 2003 r. ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, po przyjętej w czerwcu 2003 r. ustawie o zatrudnieniu socjalnym oraz o rencie socjalnej i po przyjętej w listopadzie 2003 r. ustawie o świadczeniach rodzinnych, to kolejna ustawa tworząca solidny fundament polityki społecznej oparty na trzech zasadach:

- po pierwsze, w sposób systematyczny i kompleksowy budowana jest sieć bezpieczeństwa socjalnego i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, oparta po raz pierwszy w historii polityki społecznej na realnych kształtach utrzymania gospodarstw domowych,
- po drugie, tworzy się spójny system wspierający aktywizację osób bezrobotnych na rynku pracy i na polu pomocy społecznej, tak aby każdemu zagwarantować szansę aktywizacji i godnego życia,
- po trzecie, tworzy się skoordynowany system instytucjonalny, jasno prezentujący odpowiedzialność instytucji rządowych i samorządowych, otwierający jednocześnie przestrzeń dla aktywności obywatelskiej organizacji sektora pozarządowego.

Ustawa o pomocy społecznej określa:

- 1) zadania w zakresie pomocy społecznej;
- 2) rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania;
- 3) organizację pomocy społecznej;
- 4) zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych,

których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1).

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. (art. 3. 1).

Ustawa o pomocy społecznej wymienia również przypadki w jakich udziela się osobom i rodzinom pomocy społecznej:

- 1) ubóstwo,
- 2) sieroctwo,
- 3) bezdomność,
- 4) bezrobocie,
- 5) niepełnosprawność,
- 6) długotrwała lub ciężka choroba,
- 7) przemoc w rodzinie,
- 8) potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność,
- 9) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 10) brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 11) trudność w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- 12) trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 13) alkoholizm lub narkomania,
- 14) zdarzenia losowego i sytuacja kryzysowa,
- 15) klęska żywiołowa lub ekologiczna

Niniejsza strategia jest jednak z drugiej strony istotną potrzebą i wymogiem nowej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Krzeszowice, regionu małopolskiego i Polski, związanej głównie z wstąpieniem naszego kraju do Unii Europejskiej (maj 2004 r.) oraz zupełnie nowymi możliwościami związanymi z pozyskiwaniem funduszy strukturalnych na rozwój lokalny, w tym politykę społeczną. Oparcie funkcjonowania polityki społecznej w gminie na długofalowym planowaniu, na przejrzystych celach o różnym horyzoncie czasowym, pomaga zarządzać sferą polityki społecznej i ułatwia pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na realizację zadań polityki społecznej. Strategia pomaga także skoordynować działania różnych instytucji działających na polu polityki społecznej w gminie wokół głównego kierunku działań i głównych problemów w tej sferze.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Strategia proponuje przede wszystkim zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji działających na polu polityki społecznej w gminie Krzeszowice. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Okres realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice przyjęto na dziesięć lat (2005-2015), co ułatwi władzom Gminy formułowanie zadań do realizacji w ramach funduszy strukturalnych UE. Strategia posiada ścisłą korelację

kluczowymi dokumentami planistycznymi na szczeblu lokalnym – Strategia Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2003-2013) i regionalnym – Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego, a także z dokumentami operacyjnymi, sformułowanymi przez polski rząd pod kątem wykorzystania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej:

- Sektorowy Program Operacyjny – Rozwój Zasobów Ludzkich na lata 2004-2006,
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006,
- Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004-2006,
- Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004 – 2006.

Ze strony MISTiA prace związane z opracowaniem strategii wykonywali Janusz Krzyżak – kierownik projektu oraz Wojciech Odzimek i Tomasz Rutkowski – konsultanci Wydziału Programów i Projektów.

Przed rozpoczęciem procesu planowania strategicznego w Gminie Krzeszowice powołano Konwent Strategiczny, w skład którego weszli przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miejskiego, Rady Miejskiej, Straży Miejskiej, Policji, szkół, a także reprezentanci lokalnych organizacji i instytucji zajmujących się polityką społeczną.

Zespół konsultantów MISTiA pragnie złożyć gorące podziękowania wszystkim członkom Konwentu Strategicznego za poświęcony czas i pomoc merytoryczną w trakcie opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice.

Lista Konwentu Strategicznego

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Instytucja
1.	Jerzy Ciężki	Radny	Rada Miejska w Krzeszowicach
2.	Ewa Gędek	Kierownik	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach
3.	Irena Godyń	Inspektor	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Wydział Spraw Obywatelskich
4.	Iwona Kaletka	Pedagog	Gimnazjum w Krzeszowicach
5.	Władysława Kaźmirek	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Punkt Konsultacyjny „Pierwszy Kontakt”
6.	Justyna Krystyanik	Doradca zawodowy	Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego – Filia w Krzeszowicach
7.	Urszula Kuczara	Referent d/s administracyjno-biurowych	Zakład Administracji Budynków Komunalnych w Krzeszowicach
8.	Grzegorz Mitka	Komendant	Straż Miejska w Krzeszowicach
9.	Czesław Pater	Kierownik	Środowiskowy Dom Samopomocy w Woli Filipowskiej
10.	Katarzyna Rówińska	Pedagog, wychowawca	Dom Dziecka w Miękini
11.	Marcin Stryczek	Starszy posterunkowy	Komisariat Policji w Krzeszowicach
12.	Aneta Szopa	Pracownik socjalny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach
13.	Renata Wiszniewska	Starszy pracownik socjalny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach
14.	Monika Woś	Inspektor	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach

PRZEBIEG PROCESU PLANOWANIA STRATEGICZNEGO W GMINIE KRZESZOWICE

1. Konsultacje z kierownictwem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszowicach – listopad 2004 r.

Cele konsultacji:

- Przedstawienie zakresu danych statystycznych i informacji niezbędnych do opracowania analizy społecznej Gminy Krzeszowice oraz opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych;
- Prezentacja zakresu planowanych prac warsztatowych w Gminie Krzeszowice oraz zakresu odpowiedzialności poszczególnych podmiotów biorących udział w projekcie;
- Przedstawienie klucza doboru członków Konwentu Strategicznego;

2. I warsztat strategiczny – 15 listopada 2004 r.

Cele warsztatu:

- Omówienie metodologii procesu budowania strategii rozwoju metodą partnerską oraz znaczenia partycypacji społecznej w planowaniu strategicznym;
- Przeprowadzenie analizy silnych i słabych stron polityki społecznej w Gminie Krzeszowice oraz identyfikacja szans i zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego – **analiza SWOT**;
- Określenie **Misji polityki społecznej** Gminy Krzeszowice;
- Identyfikacja **obszarów priorytetowych polityki społecznej** Gminy Krzeszowice i głównych zagadnień strategicznych w poszczególnych obszarach;

3. II warsztat strategiczny – 22 listopada 2004 r.

Cele warsztatu:

- Weryfikacja obszarów priorytetowych polityki społecznej Gminy i zagadnień strategicznych w poszczególnych obszarach;
- Formułowanie celów strategicznych i celów operacyjnych w poszczególnych obszarach priorytetowych polityki społecznej Gminy;

4. III warsztat strategiczny – 15 grudnia 2004 r.

Cele warsztatu:

- Formułowanie **zadań** w poszczególnych obszarach priorytetowych polityki społecznej Gminy;
- Określenie **założeń organizacyjnych** dla poszczególnych zadań – instytucja koordynująca, partnerzy, termin realizacji, źródła finansowania;

METODYKA PROCESU PLANOWANIA STRATEGICZNEGO W GMINIE KRZESZOWICE

Przyjęta metodyka opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice oparta została na partnersko-eksperckim modelu budowy planów strategicznych, w pełni oddającym oczekiwania krajowych oraz unijskich instytucji wspomagających rozwój lokalny w Polsce. Metodyka MISTiA uwzględniała szersze, ponadlokalne i długoletnie doświadczenia konsultantów w tworzeniu długofalowych planów rozwoju, zarówno strategii ogólnych (gminy, powiatu), jak również branżowych (rozwoju przedsiębiorczości, rynku pracy, turystyki, oświaty).

Organizacja procesu

Wszystkie etapy planowania strategicznego są ważne. Jednakże dwa z nich mają zasadnicze znaczenie: organizacja procesu oraz tworzenie planów operacyjnych. Ten ostatni etap stanowi zwieńczenie wszystkich wysiłków. Jeśli jednak proces nie jest dobrze zorganizowany w momencie startu, wszystkie późniejsze działania stają się trudniejsze, a przebieg samego procesu może zostać poważnie zakłócony. Etap pierwszy to swoiste „zaplanowanie planowania”, czyli *plan for planning*.

Władze Gminy Krzeszowice uznały, że proces planowania procesu rozwiązywania problemów społecznych w gminie powinien być wspierany zarówno przez lokalne grupy społeczne, jak również przez konsultantów zewnętrznych. Do prac nad strategią – pod kierunkiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – zaproszeni zostali przedstawiciele lokalnych instytucji i organizacji społecznych, tworząc swoisty Konwent Strategiczny. W skład Konwentu, z uwagi na pełnioną rolę (organ decyzyjny i kreujący, którego członkowie biorą systematyczny udział w warsztatach strategicznych oraz stają się faktycznymi współautorami dokumentu strategii) weszli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miejskiego, Rady Miejskiej, Straży Miejskiej, Policji, szkół, a także reprezentanci lokalnych instytucji i organizacji (w tym pozarządowych) zajmujących się polityką społeczną.

Obraz środowiska lokalnego – analiza sytuacji społecznej Gminy

Planowanie strategiczne oparte jest na obiektywnej ocenie społecznego i ekonomicznego charakteru społeczności lokalnej i jej miejsca na mapie regionu. W ramach realizacji tychże działań przeprowadzona została ekspercka analiza struktury społecznej Gminy Krzeszowice w ujęciu dynamicznym (lata 1999-2003) oraz porównawczym (w stosunku do gmin ościennych, dysponujących podobnym potencjałem społeczno-ekonomicznym). Potencjał społeczny gminy Krzeszowice porównano z walorami kilku innych gmin – Czernichów, Jerzmanowice-Przegonia, Liszki, Skawina, Zabierzów, dzięki czemu dokonano specyficznej analizy układu lokalnego. W efekcie prac eksperckich powstał opis sytuacji społecznej gminy Krzeszowice, będący punktem wyjścia do prac planistycznych i

stanowiący element niniejszej strategii. Praca analityczna konsultantów MISTiA prowadzona była w oparciu o materiały i dokumenty uzyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszowicach, Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach, Straży Miejskiej, Policji, Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych), Urzędu Statystycznego w Krakowie oraz internetu.

Analiza uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych – analiza strategiczna przeprowadzona metodą SWOT

Kolejnym ważnym elementem prac nad opracowaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice była analiza zasobów wewnętrznych polityki społecznej Gminy Krzeszowice (silne i słabe strony polityki społecznej) oraz analiza otoczenia zewnętrznego pod kątem szans i zagrożeń dla dalszego rozwoju polityki społecznej gminy. W tym celu przeprowadzono analizę SWOT, która stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. W otoczeniu zewnętrznym zidentyfikowano i uszczegółowiono trendy polityczne, ekonomiczne, społeczne, technologiczne, ekologiczne i prawne, rozumiane jako szanse, ale także zagrożenia.

Określenie Misji polityki społecznej Gminy

Kluczowym elementem niniejszej strategii jest Misja – naczelny cel polityki społecznej gminy, wokół którego powinny koncentrować się działania różnych środowisk i organizacji społecznych w gminie.

Członkowie Konwentu Strategicznego zaproponowali swoje propozycje misji, które stały się podstawą dla jej końcowej wersji, w pełni oddającej aspiracje mieszkańców i służącej długofalowemu rozwojowi społecznemu gminy.

Sformułowanie obszarów priorytetowych polityki społecznej gminy

Zasadniczą rolę Konwentu Strategicznego stało się zidentyfikowanie obszarów priorytetowych (kierunków rozwoju) polityki społecznej w gminie, czyli takich obszarów, które odzwierciedlają zasadnicze pola działań w zakresie tej polityki. Wybór obszarów priorytetowych powinien być wynikiem analizy bieżącej sytuacji społecznej w gminie, analizy otoczenia zewnętrznego oraz wymogów ustawowych.

Określanie obszarów priorytetowych dla gminy Krzeszowice zrealizowano posługując się Techniką Grup Nominalnych, dając szansę na pracę indywidualną, w zespołach i na sesji plenarnej. Dzięki temu umożliwiono uczestnikom Konwentu całościową refleksję nad perspektywami rozwoju polityki społecznej gminy. W efekcie zidentyfikowano i przeanalizowano pod kątem zagadnień strategicznych cztery obszary priorytetowe polityki społecznej gminy Krzeszowice:

- **Zintegrowane i aktywne społeczeństwo**
- **Bezpieczna i zdrowa gmina**
- **Elastyczny rynek pracy**
- **Przyjazna szkoła**

Plany operacyjne – cele strategiczne, cele operacyjne, zadania

Kolejną ważną rolą Konwentu Strategicznego było formułowanie planów operacyjnych dla zidentyfikowanych czterech obszarów priorytetowych polityki społecznej gminy. Dla ukazania hierarchii i powiązań łączących poszczególne poziomy planów operacyjnych, opisano je w następującym układzie:

- *cele strategiczne (odpowiadające na pytanie: co chcemy osiągnąć?)*
- *cele operacyjne (w jaki sposób to osiągnąć?)*
- *zadania (co zrobimy?)*

W ciągu intensywnych sesji warsztatowych z Konwentem Strategicznym powstały plany operacyjne w czterech zdefiniowanych obszarach priorytetowych, wieńcząc tym samym prace nad „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice”. Ostateczna wersja Strategii jest dokumentem perspektywicznym i długofalowym, a jednocześnie zawierającym priorytety i narzędzia realizacji, które na dzień dzisiejszy wydają się stwarzać najwięcej możliwości rozwoju społecznego gminy Krzeszowice. Z biegiem czasu, w ciągłym procesie wdrażania, Strategia będzie ulegać modyfikacjom i aktualizacjom tak, aby jego realizacja odpowiadała potrzebom i aspiracjom lokalnej społeczności.

Warsztaty z Konwentem Strategicznym prowadzono metodami interaktywnymi z użyciem narzędzi (technik) treningowych, pozwalających uczestnikom indywidualnie i grupowo identyfikować, następnie analizować i proponować możliwe rozwiązania. Ten sposób pracy traktuje uczestników spotkań jako ekspertów posiadających znaczące doświadczenie, a rolą konsultantów jest prowadzenie procesu budowy strategii oraz proponowanie narzędzi i podawanie przykładów rozwiązań sprawdzonych w innych samorządach. Za najważniejsze uznano stworzenie takiej sytuacji, która pozwalałaby uczestnikom warsztatów uzyskać pewność, że to oni sami, a nie zewnętrzni konsultanci są autorami tworzonych zapisów i rozwiązań. Każde spotkanie warsztatowe prowadzone było urozmaiconymi technikami: mini wykłady z użyciem prezentacji multimedialnych, techniki kreatywne, prace z formularzem, techniki pracy zespołowej, moderowana dyskusja.

Proces wdrażania

Proces wdrażania to „przejście” od planowania strategicznego do zarządzania strategicznego, czyli realizacja zapisów Strategii. Konsultanci MISTiA określili dla niniejszej strategii rekomendacje wdrożeniowe, czyli elementy, które powinny zostać spełnione, aby jej realizacja odbywała się efektywnie. Rekomendacje te dotyczą trzech poziomów:

- organizacyjnego
- merytorycznego
- społecznego

ANALIZA SPOŁECZNA GMINY KRZESZOWICE

Rys metodyczny analizy

Dane wykorzystywane w niniejszym analizie pochodzą z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszowicach, Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach, Straży Miejskiej w Krzeszowicach, Starostwa Powiatowego w Krakowie, Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego – Filia w Krzeszowicach, Komisariatu Policji w Krzeszowicach oraz danych statystycznych Urzędu Statystycznego w Krakowie („Wybrane dane o powiatach i gminach województwa małopolskiego”, „Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego”) i Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych – źródło internetowe). Dane dotyczące lat 1999-2003 stały się podstawą analizy dynamicznej, określającej tendencje zachodzące w gminie Krzeszowice na przestrzeni pięciu lat. Dodatkowo w niniejszej pracy dokonano analizy porównawczej (analiza układu lokalnego) gminy Krzeszowice z pięcioma gminami wchodzącymi w skład powiatu ziemskiego krakowskiego (Czernichów, Jerzmanowice-Przegonia, Liszki, Skawina, Zabierzów). Uzyskane dla gminy Krzeszowice wyniki porównano także ze średnią wartością dla powiatu krakowskiego, regionu małopolskiego i Polski. W analizie porównawczej z innymi gminami wykorzystano dane z 2003 r. – najbardziej aktualne dane GUS i US w Krakowie w momencie tworzenia niniejszej analizy.

Liczba ludności

Gmina Krzeszowice, według danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych), liczy 31 439 mieszkańców (dane z 2003 r.), w tym w mieście zamieszkiwało 10 084 osób (32% ogółu), natomiast na terenach wiejskich gminy 21 355 osób. Taki poziom zaludnienia stawia gminę Krzeszowice na 16 miejscu wśród samorządów gminnych w regionie małopolskim i na 2 miejscu w powiecie ziemskim krakowskim (po Skawinie). Krzeszowice bezpośrednio sąsiaduje z gminami Czernichów, Jerzmanowice-Przegonia, Liszki, Zabierzów (powiat krakowski), Alwernia, Trzebinia (powiat chrzanowski) oraz Olkusz (powiat olkuski). W gronie sześciu gmin porównywanych w niniejszej analizie, najwięcej mieszkańców liczy Skawina (41194 obywateli), najmniej zaś Jerzmanowice-Przegonia (10 382 obywateli).

Tabela 1. Powierzchnia gmin powiatu krakowskiego ziemskiego

Gmina	Powierzchnia w ha	Udział powierzchni gminy w powierzchni powiatu [%]
Czernichów	8 380	6,8
Igołomia-Wawrzeńczyce	6 259	5,1
Iwanowice	7 026	5,7
Jerzmanowice-Przegonia	6 839	5,6
Kocmyrzów-Luborzycza	8 253	6,7
Krzeszowice	13 937	11,3
Liszki	7 203	5,9
Michałowice	5 127	4,2
Mogilany	4 355	3,6
Skąła	7 430	6,0
Skawina	10 015	8,2
Słomniki	11 138	9,1
Sułoszowa	5 338	4,3
Świątniki Górne	2 017	1,6
Wielka Wieś	4 810	3,9
Zabierzów	9 959	8,1
Zielonki	4 840	3,9
Powiat krakowski	122 962	100,0

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie, Wybrane dane o powiatach i gminach województwa małopolskiego w 2002 r., Kraków 2003.

Powierzchnia i gęstość zaludnienia

Gmina Krzeszowice posiada – w gronie wszystkich samorządów gminnych powiatu krakowskiego – największą powierzchnią liczącą 139,37 km², co oznacza 11,3% ogólnej powierzchni powiatu i daje badanej gminie 17 miejsce spośród 182 gmin w Małopolsce. Średnia gęstość zaludnienia w gminie Krzeszowice wynosi 226 osób/km², niemal dwukrotnie więcej niż ten sam wskaźnik liczony dla całej Polski (122 osoby/km²) i niewiele więcej w porównaniu z regionem małopolskim (214 osób/km²). Z gmin będących dla Krzeszowic bazą porównawczą w niniejszej analizie, większe zagęszczenie ludności notuje jedynie gmina Skawina (411 osób/km²).

Tabela 2. Podstawowe wskaźniki demograficzne gmin powiatu krakowskiego ziemskiego w 2003 r.

Gmina	Ludność	Udział w ludności powiatu [%]	Mężczyźni	Kobiety	Kobiety na 100 mężczyzn	Gęstość zaludnienia [osób/km ²]
Czernichów	12828	5,3	6281	6547	104	153
Igołomia-Wawrzeńczyce	7635	3,2	3755	3880	103	122
Iwanowice	8154	3,4	4138	4016	97	116
Jerzmanowice-Przegonia	10382	4,3	5146	5236	102	152
Kocmyrzów-Luborzycza	12851	5,3	6283	6568	105	156
Krzeszowice	31439	13,0	15094	16345	108	226
Liszki	15216	6,3	7494	7722	103	211
Michałowice	7403	3,1	3690	3713	101	144
Mogilany	10576	4,4	5171	5405	105	243
Skąła	9483	3,9	4755	4728	99	128
Skawina	41194	17,1	19986	21208	106	411
Słomniki	13590	5,6	6581	7009	107	122
Sułoszowa	5921	2,5	2958	2963	100	111
Świątniki Górne	8504	3,5	4177	4327	104	422
Wielka Wieś	9011	3,7	4401	4610	105	187
Zabierzów	21846	9,1	10497	11349	108	219
Zielonki	15047	6,2	7338	7709	105	311
Powiat krakowski	241080	100,0	117745	123335	105	196
Region małopolski	3252949	-	1578790	1674159	106	214
Polska	38190608	-	18486430	19704178	107	122

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie, Wybrane dane o powiatach i gminach województwa małopolskiego w 2002 r., Kraków 2003.

Struktura płci ludności

Struktura płci ludności gminy Krzeszowice charakteryzuje się przewagą kobiet, które stanowią 52,0% ogółu mieszkańców – dla porównania wskaźnik ten dla powiatu krakowskiego wynosi 51,1%, dla Małopolski 51,5%, a dla całego kraju 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) osiągnął w badanej gminie w 2003 r. wysoką wartość 108, przekraczającą średnią wyliczoną dla regionu małopolskiego (106 kobiet na 100 mężczyzn) i dla całej Polski (107). Należy dodać, iż z grona sześciu gmin będących obiektem niniejszej analizy, gmina Krzeszowice posiada omawiany wskaźnik – wespół z gminą Zabierzów – najwyższy. Dla porównania gminę Jerzmanowice-Przegonia charakteryzuje wskaźnik najniższy – 102 kobiety na 100 mężczyzn.

Tabela 3. Rozwój liczby ludności gminy Krzeszowice

Rok	Liczba ludności		
	Miasto	Tereny wiejskie	Ogółem
1999	10500	20949	31449
2000	10444	20911	31355
2001	10366	21054	31420
2002	10127	21267	31394
2003	10084	21355	31439

Źródło: opracowanie własne na bazie Banku Danych Regionalnych GUS

Analizując rozwój liczby ludności w gminie Krzeszowice w latach 1999-2003 należy podkreślić, że kulminacyjna jej wartość przypada na 1999 r. (31 449 osób). Charakterystyczna dla tej gminy jest tendencja naprzemiennego wzrostu i spadku liczby ludności w poszczególnych latach. W badanym okresie pięcioletnim zaznaczyło się jednak nieznaczne zmniejszenie zaludnienia gminy rzędu 0,03% (10 osób). Ten spadek miał jednak miejsce w samym mieście, w którym w latach 1999-2003 ubyło 416 osób, podczas gdy tereny wiejskie gminy – jako bardziej atrakcyjne pod kątem zamieszkiwania – w analogicznym okresie zwiększyły stan zaludnienia o 406 osób. Z gmin porównywanych jedynie Skawina zanotowała wyższy wskaźnik spadku zaludnienia, wynoszący w latach 1999-2003 (-)0,9%. Na drugim biegunie znajdują się z kolei gminy sąsiadujące bezpośrednio z Krakowem notujące przyrost liczby ludności oscylujący w granicach 4% – Zabierzów (3,8%) i Liszki (4,1%). Dla porównania omawiany wskaźnik dla powiatu krakowskiego wynosi 2,4%, dla regionu małopolskiego 0,9%, a dla całej Polski -1,2%.

Tabela 4. Rozwój liczby ludności w wybranych gminach powiatu krakowskiego

Gmina	Rok					Wskaźnik wzrostu w latach 99-03
	1999	2000	2001	2002	2003	
Krzeszowice	31449	31355	31420	31394	31439	-0,1%
Czernichów	12832	12904	12940	12777	12828	-0,1%
Jerzmanowice-Przegonia	10186	10209	10253	10353	10382	1,9%
Liszki	14612	14628	14691	15031	15216	4,1%
Skawina	41552	41577	41557	41122	41194	-0,9%
Zabierzów	21043	21211	21372	21612	21846	3,8%
Powiat krakowski	235450	236318	237238	239344	241080	2,4%
Region małopolski	3222525	3233799	3240928	3237217	3252949	0,9%
Polska	38653559	38644211	38632453	38218531	38190608	-1,2%

Źródło: opracowanie własne na bazie Banku Danych Regionalnych GUS

Struktura wieku ludności

Z przedstawionych poniżej danych wynika, że zmniejsza się w dość szybkim tempie w skali całej gminy Krzeszowice liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (średnio 150-250 osób rocznie), a wzrasta liczba ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Jest to tendencja charakterystyczna dla całej Polski, będąca efektem powolnego starzenia się społeczeństwa. Jednak w gronie porównawczym gmina Krzeszowice posiada najniższy wskaźnik liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, wynoszący 20,5% (2003 r.), podczas gdy średnia dla powiatu krakowskiego wynosi 23,2%, dla regionu małopolskiego 23,1%, a średnia dla Polski 21,9%. Dla porównania najmłodsze społeczeństwo posiada gmina Liszki, gdzie omawiany wskaźnik osiąga wartość 25,2%. Niski i nadal malejący w gminie Krzeszowice wskaźnik ludności w wieku przedprodukcyjnym wpływa na zmniejszanie liczby uczniów w szkołach wszystkich szczebli, dlatego ważne staje się ujmowanie tych wartości w planach rozwoju szkół na terenie gminy.

Tabela 5. Struktura wieku ludności w gminie Krzeszowice

Rok	Liczba ludności							Nieprodukcyjni na 100 osób w wieku produkcyjnym
	Ogółem	W wieku przedprodukcyjnym		W wieku produkcyjnym		W wieku poprodukcyjnym		
		Osoby	%	Osoby	%	Osoby	%	
1999	31449	7354	23,4	18844	59,9	5251	16,7	67
2000	31355	7076	22,6	18959	60,5	5320	17,0	65
2001	31420	6912	22,0	19132	60,9	5376	17,1	64
2002	31394	6689	21,3	19253	61,3	5452	17,4	63
2003	31439	6456	20,5	19463	61,9	5520	17,6	62

Źródło: opracowanie własne na bazie Banku Danych Regionalnych GUS

Gmina Krzeszowice nie wyróżnia się natomiast w klasyfikacji wskaźnika liczby osób w wieku produkcyjnym, choć podkreślić należy stale rosnącą od kilku lat wartość tego wskaźnika. Ta grupa mieszkańców stanowi 61,9% wszystkich obywateli gminy, co oznacza trzecie miejsce w gronie porównywanych samorządów. Najwyższy wskaźnik uzyskała gmina Zabierzów, gdzie mieszkańcy w wieku produkcyjnym stanowią 62,1% ogółu obywateli. Dla porównania średnie – powiatowa i regionalna są niewiele od krzeszowickiej niższe (odpowiednio 61,4% i 61,7%), natomiast średnia ogólnopolska jest nieco wyższa 62,9%. Wielkość grupy „produkcyjnej” jest ważnym wskaźnikiem demograficznym, gdyż to właśnie na niej spoczywa (przynajmniej w teorii) ciężar utrzymania osób

w wieku nieprodukcyjnym (czyli osób do 18 roku życia oraz emerytów).

Stosunkowo małe grono obywateli gminy Krzeszowice w wieku przedprodukcyjnym oraz dość szybko przyrastająca grupa osób w wieku produkcyjnym wpływa na wielkość ostatniej grupy wiekowej, czyli mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Gmina Krzeszowice niestety przoduje w tej klasyfikacji. W 2003 r. grupa ta stanowiła w badanej gminie aż 17,6% wszystkich jej mieszkańców. W tej kategorii wszystkie porównywane gminy osiągnęły niższe (lepsze) wyniki. Dla porównania ludność gminy Liszki w wieku poprodukcyjnym stanowi tylko 13,2% wszystkich jej mieszkańców – dla porównania wskaźnik powiatu krakowskiego wynosi 15,4%, a wskaźnik małopolski, podobnie jak ogólnopolski osiągnął wartość 15,2%. Wzrastająca liczba obywateli gminy Krzeszowice w wieku poprodukcyjnym w następnych latach będzie się jeszcze pogłębiać w związku z osiąganiem wieku emerytalnego przez kolejne roczniki osób znajdujących się obecnie w licznej grupie ludności produkcyjnej.

Tabela 6. Struktura wieku ludności w wybranych gminach powiatu krakowskiego w 2003 r.

Gmina	Liczba ludności							Nieprodukcyjni na 100 osób w wieku produkcyjnym
	Ogółem	W wieku przedproduk.		W wieku produkcyjnym		W wieku poprodukcyjnym		
		Osoby	%	Osoby	%	Osoby	%	
Krzeszowice	31439	6456	20,5	19463	61,9	5520	17,6	62
Czernichów	12828	3109	24,2	7742	60,4	1977	15,4	66
Jerzmanowice-Przegonia	10382	2497	24,1	6199	59,7	1686	16,2	67
Liszki	15216	3830	25,2	9384	61,7	2002	13,2	62
Skawina	41194	9749	23,7	25533	62,0	5912	14,4	61
Zabierzów	21846	4558	20,9	13563	62,1	3725	17,1	61
Powiat krakowski	241080	56029	23,2	147911	61,4	37140	15,4	63
Region małopolski	3252949	751153	23,1	2008121	61,7	493675	15,2	62
Polska	38190608	8349808	21,9	24038777	62,9	5802023	15,2	59

Źródło: opracowanie własne na bazie Banku Danych Regionalnych GUS

Innym wskaźnikiem obrazującym strukturę wiekową ludności jest współczynnik osób w wieku nieprodukcyjnym (osoby do lat 18 oraz mężczyźni powyżej 65 roku życia i kobiety powyżej 60 lat) na 100 osób w przedziale wieku produkcyjnego. Oznacza on potencjalne obciążenie, jakie spada na

barki osób w „sile wieku” związane z utrzymaniem jeszcze bądź już niepracujących członków społeczeństwa. W tym porównaniu gmina Krzeszowice wypada przeciętnie – omawiany wskaźnik wynosi dla niej 62 (korzystniej wypadły gminy Skawina i Zabierzów – po 61), niższy w porównaniu ze średnią powiatową (63 osoby w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym), równy średniej wojewódzkiej (62), ale wyższy od ogólnopolskiej (59).

Przyrost naturalny

Przyrost naturalny (różnica pomiędzy liczbą narodzin i zgonów) kształtuje się w gminie Krzeszowice na poziomie ujemnym – w latach 1999-2003 wartość tego wskaźnika tylko raz (w 2001 r.) osiągnęła niewielką wartość dodatnią (0,1‰). Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2003 r. urodziło się w gminie Krzeszowice 260 dzieci, natomiast zmarło 313 obywateli. Różnica pomiędzy tymi wartościami wynosi -53 osoby, co oznacza wskaźnik przyrostu naturalnego na poziomie -1,7‰. Jest to jeden z najgorszych wskaźników przyrostu naturalnego w gminie na przestrzeni ostatnich pięciu lat. Ponadto wynik ten jest niekorzystny w kontekście średniej dla powiatu krakowskiego (-0,7‰), regionu małopolskiego (1,0‰), jak i średniej wartości ogólnopolskiej (-0,4‰). Podkreślić należy, że większy kryzys związany z ujemnym przyrostem naturalnym dotyka terenów wiejskich gminy (-2,2‰), aniżeli miasta Krzeszowice (-0,5‰), co świadczy o zmianie modelu rodziny na wsi (mniejsza liczba dzieci w rodzinie), ale także o wyższej śmiertelności mieszkańców wsi w porównaniu ze stolicą gminy.

Tabela 7. Ruch naturalny ludności w gminie Krzeszowice

Rok	Liczba małżeństw	Liczba małżeństw na 1000 mieszkańców	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny [osoby]	Przyrost naturalny [‰]
1999	200	6,4	289	356	-67	-2,1
2000	162	5,2	288	329	-41	-1,3
2001	161	5,1	303	300	3	0,1
2002	164	5,2	258	277	-19	-0,6
2003	170	5,4	260	313	-53	-1,7

Źródło: opracowanie własne na bazie Banku Danych Regionalnych GUS

Podkreślić należy, iż gmina Krzeszowice nie jest osamotniona w problemie ujemnego wskaźnika przyrostu naturalnego. W gronie samorządów porównywanych jeszcze niższy wskaźnik przyrostu posiada gmina Zabierzów (-2,0‰) i Jerzmanowice-Przegonia (-1,8‰). Z kolei dodatnie wskaźniki przyrostu naturalnego osiągnęły w 2003 r. gminy Liszki (1,4‰) i Skawina (0,5‰).

Tabela 8. Ruch naturalny ludności w wybranych gminach powiatu krakowskiego w 2003 r.

Gmina	Liczba małżeństw	Liczba małżeństw na 1000 mieszkańców	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny [osoby]	Przyrost naturalny [‰]
Krzeszowice	170	5,4	260	313	-53	-1,7
<i>Krzeszowice – miasto</i>	62	6,1	73	78	-5	-0,5
<i>Krzeszowice – tereny wiejskie</i>	108	5,1	187	235	-48	-2,2
Czernichów	77	6,0	128	139	-11	-0,9
Jerzmanowice-Przegonia	68	6,5	93	112	-19	-1,8
Liszki	91	6,0	167	146	21	1,4
Skawina	217	5,3	381	361	20	0,5
Zabierzów	104	4,8	161	204	-43	-2,0

Powiat krakowski	1272	5,3	2225	2383	-158	-0,7
Region małopolski	17181	5,3	31879	28715	3164	1,0
Polska	195446	5,1	351072	365230	-14158	-0,4

Źródło: opracowanie własne na bazie Banku Danych Regionalnych GUS

Małżeństwa

Na przeciętnym poziomie kształtuje się wskaźnik małżeństw zawieranych w gminie Krzeszowice. W 2003 r. związek małżeński zawarło w całej gminie 170 par (w tym 62 pary w Krzeszowicach), co oznacza relatywną wartość 5,4 małżeństw na 1000 mieszkańców gminy (5,4‰). Jest to wartość nieco wyższa od średniej powiatowej i średniej regionalnej (po 5,3‰), a także od średniej ogólnopolskiej (5,1‰). Mimo wszystko z gmin porównawczych aż trzy mogą pochwalić się wyższymi wskaźnikami zawieranych małżeństw – Jerzmanowice-Przebinia (6,5‰), Czernichów (6,0‰) i Liszki (6,0‰), podczas gdy Zabierzów i Skawina notują wartości najniższe, odpowiednio 4,8‰ oraz 5,3‰.

Migracje mieszkańców

Interesujące informacje o demografii gminy Krzeszowice można uzyskać analizując migracje jej mieszkańców. Zanotowane w badanej gminie w 2003 r. dodatnie saldo migracji stałych (2,4‰) wskazuje na większy napływ nowych mieszkańców do gminy, niż odpływ obywateli (różnica wynosi 74 osoby). Jest to tendencja jak najbardziej pozytywna, w pewnym sensie wskazująca na atrakcyjność zamieszkiwania na tym terenie. Co prawda w wewnętrznej strukturze gminy wyróżniają się tylko tereny wiejskie, które notują dodatnie saldo migracji stałych (na poziomie 6,0‰), podczas, gdy miasto cechuje ujemne saldo migracji (-5,4‰). Dla porównania wskaźnik migracji stałych wyliczony dla powiatu krakowskiego jest stosunkowo wysoki i wynosi 7,4‰, a dla regionu małopolskiego kształtuje się na poziomie 1,1‰. Należy podkreślić, iż wszystkie sześć porównywanych gmin charakteryzuje dodatnie saldo migracji, przy czym „rekordzistą” jest gmina Zabierzów (14,1‰).

Tabela 9. Migracje stałe w wybranych gminach powiatu krakowskiego w 2003 r.

Gmina	Migracje stałe			Na 1000 ludności
	Napływ	Odpływ	Saldo	
Krzeszowice	410	336	74	2,4
Krzeszowice – miasto	140	194	-54	-5,4
Krzeszowice – tereny wiejskie	270	142	128	6,0
Czernichów	150	102	48	3,7
Jerzmanowice-Przebinia	92	82	10	1,0
Liszki	203	91	112	7,4
Skawina	492	459	33	0,8
Zabierzów	491	182	309	14,1
Powiat krakowski	3933	2138	1795	7,4
Region małopolski	34183	30631	3552	1,1

Źródło: opracowanie własne na bazie Banku Danych Regionalnych GUS

Reasumując należy stwierdzić, iż głównymi problemami gminy Krzeszowice w sferze demograficznej jest niewielkie, aczkolwiek zmniejszanie liczby ludności, spowodowane ujemnym wskaźnikiem przyrostu naturalnego. Silną stroną lokalnej demografii pozostaje relatywnie

znacząca grupa mieszkańców w wieku produkcyjnym, choć daje się już zauważyć w strukturze wiekowej lokalnej społeczności proces jego starzenia się (rosnąca grupa mieszkańców w wieku poprodukcyjnym). Proces migracji wewnętrznej, czyli w obrębie samej gminy Krzeszowice jasno pokazuje większe zainteresowanie mieszkańców gminy terenami wiejskimi. Miasto Krzeszowice zmniejsza swoje zaludnienie na rzecz terenów wiejskich gminy, bardziej atrakcyjnych pod względem zamieszkiwania i – co nie bez znaczenia – z ofertą tańszych działek budowlanych, aniżeli w mieście. Odległość Krzeszowic od Krakowa (ok. 25 km) póki co nie przyciąga dużej liczby mieszkańców stolicy regionu chętnych do zamieszkiwania w badanej gminie. W tym względzie dużo bardziej atrakcyjne są nadal gminy sąsiadujące z Krakowem – Zabierzów, Zielonki czy Liszki. W najbliższych latach powinno jednak wzrosnąć zainteresowanie zakupem działek budowlanych w gminie Krzeszowice przez mieszkańców Krakowa, a może i Śląska. Głównie otoczenie przyrodnicze i cisza mogą być silnym magnesem dla osób pragnących wybudować własny dom w tejże gminie. Może ona zatem przyciągnąć bogatszych mieszkańców, zwiększając dodatnie saldo migracji zewnętrznych i wzmacniając lokalny potencjał społeczny i gospodarczy.

Zasoby mieszkaniowe

Na zasoby mieszkaniowe gminy Krzeszowice składają się **10501 mieszkań** o łącznej powierzchni 760 140 m² (2003 r.). Z tej puli w obrębie miasta Krzeszowice znajdują się 3821 mieszkania, czyli 36% ogółu lokali w gminie. W strukturze własności wyróżnić można cztery rodzaje lokali mieszkalnych:

- mieszkania komunalne i socjalne,
- spółdzielcze (Spółdzielnie „Przyjaźń” i „Nowość”),
- wspólnoty mieszkaniowe,
- domy prywatne;

Średnia powierzchnia mieszkań

Średnia powierzchnia jednego mieszkania w gminie Krzeszowice (zarówno w blokach, jak i domach jednorodzinnych) osiągnęła w 2003 roku wartość **72,4 m²**, sporo niższą w porównaniu z wysoką średnią powiatu krakowskiego (85,7 m²), a także nieco niższą w zderzeniu ze średnią wartością wyliczoną dla regionu małopolskiego (73,2 m²). Średnia powierzchnia mieszkania w gminie Krzeszowice jest jednak wyższa od średniej wartości ogólnopolskiej, wynoszącej 68,8 m². Co oczywiste, wyższy wskaźnik średniej powierzchni mieszkań posiadają tereny wiejskie gminy (77,9 m²) w stosunku do miasta Krzeszowice, które notuje 62,7 m². Wszystkie pięć gmin z grupy porównawczej posiada badany wskaźnik wyższy od krzeszowickiego, przy czym na szczególne wyróżnienie zasługują gminy Zabierzów (91,0 m²), Czernichów (89,6 m²) i Liszki (89,3 m²).

Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w wybranych gminach powiatu krakowskiego w 2003 r.

Gmina	Liczba			Powierzchnia w m ²		
	Mieszkań ogółem	Izb ogółem	Izb na mieszkanie	Mieszkań ogółem	Mieszkania średnio	Mieszkania na 1 osobę
Krzeszowice	10501	39349	3,7	760140	72,4	24,2
<i>Krzeszowice – miasto</i>	<i>3821</i>	<i>13373</i>	<i>3,5</i>	<i>239607</i>	<i>62,7</i>	<i>23,8</i>
<i>Krzeszowice – tereny wiejskie</i>	<i>6680</i>	<i>25976</i>	<i>3,9</i>	<i>520533</i>	<i>77,9</i>	<i>24,4</i>
Czernichów	4198	16818	4,0	375951	89,6	29,3
Jerzmanowice-Przebinia	2934	11979	4,1	231110	78,8	22,3
Liszki	4347	18093	4,2	388191	89,3	25,5
Skawina	12528	47537	3,8	908943	72,6	22,1
Zabierzów	6553	27694	4,2	596230	91,0	27,3
Powiat krakowski	72622	296098	4,1	6224801	85,7	25,8

Region małopolski	1002075	3790928	3,8	73383459	73,2	22,6
Polska	12595891	46342039	3,7	866322277	68,8	22,7

Źródło: opracowanie własne na bazie Banku Danych Regionalnych GUS

Porównując wartości innego wskaźnika – średnią powierzchnię mieszkania w przeliczeniu na 1 obywatela – gmina Krzeszowice z wynikiem 24,2 m² plasuje się poniżej średniej powiatowej (25,8 m²), lecz powyżej średniej regionalnej (22,6 m²) i ogólnopolskiej (22,7 m² na 1 obywatela). Lepsze wartości notują jednak gminy Czernichów (29,3 m²), Zabierzów (27,3 m²) i Liszki (25,5 m²). Kolejnym wskaźnikiem opisującym rynek mieszkaniowy jest średnia liczba izb przypadająca na 1 mieszkanie. W tej kategorii gmina Krzeszowice wypadła najslabiej spośród porównywanych samorządów – wartość 3,7 była w 2003 r. niższa zarówno od średniego wskaźnika powiatu (4,1), jak również regionu małopolskiego (3,8). Dla porównania gminy Zabierzów i Liszki osiągnęły wartość badanego wskaźnika rzędu 4,2, potwierdzając tym samym posiadanie najlepszych warunków mieszkaniowych (przynajmniej w omówionych kategoriach) spośród porównywanych samorządów.

Mieszkania spółdzielcze

Największa liczba mieszkań w budownictwie wielorodzinnym w gminie Krzeszowice należy do Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej „Przyjaźń”, która na terenie gminy posiada 966 mieszkań (ponad 10% wszystkich lokali mieszkalnych w gminie), o średniej powierzchni 42,5 m². Ważną instytucją na lokalnym rynku mieszkaniowym jest także Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nowość” w Krzeszowicach, która posiada ogółem 155 mieszkań o średniej powierzchni 49,5 m².

Tabela 11. Mieszkania komunalne i spółdzielcze w gminie Krzeszowice

Własność	Liczba mieszkań ogółem	Powierzchnia mieszkań ogółem w m ²	Powierzchnia mieszkań średnio w m ²
Mieszkania komunalne	377	15667,92	41,6
Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa „Przyjaźń” w Krzeszowicach	966	41102	42,5
Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nowość” w Krzeszowicach	155	7665,64	49,5

Źródło: Urząd Miejski w Krzeszowicach

Mieszkania komunalne i socjalne

Samorzady gminne ustawowo zobligowane są do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych swoich obywateli. Lokale komunalne stanowią jedynie 4% wszystkich mieszkań w badanej gminie i na pewno nie zaspokajają to potrzeb lokalnej społeczności. Standard mieszkań komunalnych znacznie odbiega od średniej gminnej – dość powiedzieć, że średnia powierzchnia lokalu gminnego wynosi 41,6 m², co stanowi zaledwie 58% powierzchni przeciętnego mieszkania w gminie Krzeszowice. W gestii władz miasta znajdują się także mieszkania socjalne, przydzielane osobom długotrwale zalegającym z czynszem. W 2003 r. gmina Krzeszowice dysponowała 12 lokalami socjalnymi o łącznej powierzchni 190,7 m². Jest to liczba niewystarczająca w stosunku do sytuacji wielu rodzin, jednak gmina podejmuje działania w celu pozyskania nowych mieszkań socjalnych.

Tabela 12. Mieszkania socjalne w gminie Krzeszowice

Lokalizacja budynku	Liczba mieszkań	Powierzchnia mieszkań w m ²
Krzeszowice, ul. Rynek 18	2	61,0
Krzeszowice, os. Czatkowice 249	10	129,7
Ogółem	12	190,7

Źródło: Urząd Miejski w Krzeszowicach

Pozwolenia na budowę i nowe mieszkania

Wartością obrazującą w pewien sposób dynamikę lokalnego rynku budowlanego jest liczba pozwoleń wydanych dla mieszkańców gminy Krzeszowice na budowę nowych lokali mieszkalnych

i użytkowych (pozwolenia wydaje Starostwo Powiatowe w Krakowie). Liczba pozwoleń wydanych w okresie 5 lat (1999-2003) wynosi 2480 i z roku na rok ulega zmniejszeniu. Najlepszym w tym względzie rokiem był 1999, gdy obywatele gminy otrzymali aż 907 pozwoleń na budowę lokali (36,6% ogółu pozwoleń w ciągu 5 lat), najgorszym zaś okresem – rok 2003, który zamknął się liczbą 355 pozwoleń na nowe budynki (14,3% ogółu).

Tabela 13. Liczba wydanych pozwoleń na budowę w gminie Krzeszowice

Rok	Liczba pozwoleń	% ogółu w latach 99-03
1999	907	36,6
2000	447	18,0
2001	391	15,8
2002	380	15,3
2003	355	14,3
Ogółem	2480	100,0

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krakowie

Rzeczą oczywistą jest, że otrzymanie pozwolenia na budowę nie zawsze jest tożsame z rozpoczęciem samej inwestycji, która ponadto może „ciągnąć się” przez długie lata. W okresie 1999-2003 oddano do użytku w gminie Krzeszowice łącznie 541 nowych mieszkań o średniej powierzchni użytkowej sięgającej 146 m². Najlepszym okresem dla budownictwa mieszkaniowego w gminie były rok 2003, w których oddano do użytku odpowiednio aż 265 nowych obiektów mieszkalnych o średniej powierzchni przekraczającej 147 m².

Tabela 14. Mieszkania oddane do użytku w gminie Krzeszowice

Rok	Liczba mieszkań ogółem	Powierzchnia w m ²		Mieszkania oddane do użytku na 1000 ludności
		Mieszkań ogółem	Mieszkania Średnio	
1999	54	7132	132,1	1,7
2000	61	8639	141,6	1,9
2001	80	11345	141,8	2,5
2002	81	12790	157,9	2,6
2003	265	39037	147,3	8,4
Ogółem	541	78943	145,9	3,4

Źródło: opracowanie własne na bazie Banku Danych Regionalnych GUS

Skala budownictwa oraz wielkość mieszkań jednoznacznie oddanych do użytku w gminie w 2003 r. wskazują, że w zdecydowanej większości powstały domy jednorodzinne. W tymże roku prawie 77% nowych lokali mieszkalnych w gminie Krzeszowice powstało na terenach wiejskich (203 lokale), pozostałe 62 mieszkania oddano do użytku w mieście (w tym 5 w budownictwie spółdzielczym). Dla porównania w mniej zaludnionej gminie Zabierzów w 2003 r. oddano do użytku aż 302 nowe mieszkania, dodatkowo o imponującej średniej powierzchni – niemal 162 m².

Tabela 15. Mieszkania oddane do użytku w wybranych gminach powiatu krakowskiego w 2003 r.

Gmina	Liczba mieszkań ogółem	Powierzchnia w m ²		Mieszkania oddane do użytku na 1000 ludności
		Mieszkań ogółem	Mieszkania średnio	
Krzeszowice	265	39037	147,3	8,4
<i>Krzeszowice – miasto</i>	62	9554	154,1	6,1
<i>Krzeszowice – tereny wiejskie</i>	203	29483	145,2	9,5
Czernichów	156	23383	149,9	12,2
Jerzmanowice-Przegonia	87	9446	108,6	8,4
Liszki	247	33641	136,2	16,2
Skawina	380	51519	135,6	9,2
Zabierzów	302	48891	161,9	13,8
Powiat krakowski	2974	419607	141,1	12,3
Region małopolski	23342	2862252	122,6	7,2
Polska	162686	18838485	115,8	4,3

Źródło: opracowanie własne na bazie Banku Danych Regionalnych GUS

Bardzo miarodajnym wskaźnikiem oceniającym stan budownictwa mieszkaniowego gminy jest liczba mieszkań oddanych do użytku w przeliczeniu na 1000 jej mieszkańców. W gminie Krzeszowice wartość tego wskaźnika w poszczególnych latach była różna, lecz nigdy nie spadła poniżej poziomu 1,7 (w 1999 r.). W 2003 r. wartość omawianego wskaźnika osiągnęła poziom 8,4 – niższą w porównaniu z wartością powiatu krakowskiego (12,3 mieszkania na 1000 obywateli), lecz wyższą od wartości regionalnej (7,2) i ogólnopolskiej (4,3). Warto podać nieprzeciętne wartości obliczone dla gmin sąsiednich – Liszki (16,2), Zabierzów (13,8) i Czernichów (12,2). Z kolei gmina Jerzmanowice-Przegonia uzyskała wartość równą wskaźnikowi gminy Krzeszowice (8,4 nowych mieszkań na 1000 obywateli).

Z powyższych danych wynika, iż budownictwo mieszkaniowe w gminie Krzeszowice w większości przyjętych kryteriów oscyluje w średnich wartościach regionalnych, przewyższa średnie wartości ogólnopolskie, jednak odstaje od bardziej atrakcyjnych mieszkaniowo gmin sąsiadujących bezpośrednio z Krakowem. W kolejnych latach należy się jednak spodziewać większego zainteresowania działkami budowlanymi w badanej gminie, zwłaszcza wśród bogatszych mieszkańców Krakowa i Śląska. Ceny tych działek nie osiągają jeszcze tak wysokich wartości, jak chociażby w gminie Zabierzów czy Liszki, a w większości są atrakcyjnie położone i dostępne komunikacyjnie.

Podstawowa opieka medyczna

W gminie Krzeszowice podstawowa opieka medyczna sprawowana jest przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, z siedzibą w Rybnej, filia w Krzeszowicach (zatrudniający 2 lekarzy) oraz Samodzielny Publiczny Zespół Przychodni i Ośrodków Zdrowia „Krzeszowickie Centrum Zdrowia”, z siedzibą w Krzeszowicach. Zatrudnienie i działalność placówki publicznej przedstawia się następująco:

Zatrudnienie (stan z dnia 31.03.2004 r.):

Lekarze medycyny	19,3 etatu
Lekarze stomatolodzy	5,1
Inny personel z wyższym wykształceniem	2,25
Pielęgniarki	32,25
Położne środowiskowe	4,75
Asystentki stomatologiczne	4,5
Technicy fizykoterapii i masażyści	5,0
Technicy analityki	3,0

Technicy RTG	2,0
Administracja	4,5
Sekretarki i rejestratorki medyczne	6,0
Higienistki szkolne	1,0
Obsługa	9,0

Działalność Zespołu Przychodni i Ośrodków Zdrowia „Krzyszowickie Centrum Zdrowia” w 2003 r.:
W Krzyszowickim Centrum Zdrowia do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej na dzień 31.12.2003 r. było zadeklarowanych 28.828 pacjentów, a do pielęgniarek środowiskowych - 24.650 pacjentów ubezpieczonych w Narodowym Funduszu Zdrowia. W ciągu całego 2003 r. lekarze podstawowej opieki zdrowotnej (w poradniach ogólnych i dziecięcych Przychodni Rejonowej w Krzyszowicach i Wiejskich Ośrodków Zdrowia w Tenczynku, Zalasiu i Nowej Górze) udzielili 104.512 porad, tj. średnio 8.710 porad miesięcznie – w tym 3.190 wizyt domowych (średnio 266 wizyt miesięcznie). W poradniach specjalistycznych udzielono w ciągu całego 2003 roku 49.916 porad lekarskich, z czego tylko na 37.416 porad została podpisana umowa z Narodowym Funduszem Zdrowia. Pracownia Analityczna w Krzyszowickim Centrum Zdrowia wykonała 35.040 badań u 16.441 pacjentów. Pracownia:

- RTG wykonała 12.676 zdjęć
- USG wykonała 2.559 badań
- Gastroskopii wykonała 285 badań.

W gabinecie Fizykoterapii Krzyszowickiego Centrum Zdrowia wykonano zabiegi u 3.113 pacjentów, dało to 61.163,5 punktów rehabilitacyjnych – kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia opiewał na 28.000 punktów. W Gabinetach Fizykoterapii w Wiejskim Ośrodku Zdrowia w Nowej Górze wykonano 2.742 zabiegi u 232 pacjentów - zabiegi te nie były refundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. W Poradniach Stomatologicznych Krzyszowickiego Centrum Zdrowia udzielono porad 19.892 pacjentom, co dało 7.318.020 punktów stomatologicznych. Roczny kontrakt opiewał na 5.322.299 punktów stomatologicznych. **Świadczenia szpitalne** zapewniają mieszkańcom gminy Krzyszowice szpitale miasta Krakowa.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna pełni funkcję domykającą w systemie zabezpieczenia społecznego w naszym kraju. Jednocześnie działalność pomocy społecznej obejmuje wstępne rozeznanie potrzeb i inicjowanie sposobów ich zaspokajania, co w konsekwencji sprowadza się do przygotowywania podstawy do nowych, doskonalszych rozwiązań organizacyjno – prawnych w tym zakresie. Przedmiotem pomocy społecznej w ostatnich latach są działania ukierunkowane na łagodzenie skutków głębokich przemian w innych obszarach życia społecznego. Wychodząc naprzeciw nowym potrzebom 1 maja 2004 r. weszła w życie nowa *ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.* zastępując *ustawę o pomocy społecznej z 29 listopada 1990 r.* Jest to nowy system wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Obszernym aktem prawnym (161 artykułów), stara się na nowo określić system wsparcia dla osób najbardziej potrzebujących. Ustawodawca pozostawił w nim trzy podstawowe formy zasiłków: zasiłek stały, zasiłek okresowy i zasiłek celowy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzyszowicach posiada następującą strukturę zatrudnienia – 11 osób posiada wykształcenie wyższe, 9 średnie kierunkowe, 2 średnie kierunkowe (opiekunki),

3 wykształcenie zawodowe (opiekunki), 2 osoby wykształcenie podstawowe (opiekunki). Pracownicy na bieżąco korzystają z prowadzonej działalności szkoleniowej, której celem jest dostarczenie specjalistycznej wiedzy, jak również aktualizacji związanej w nieustanną zmianą przepisów prawa koniecznych do rzetelnego realizowania zadań, wykształcenie umiejętności przydatnych w pracy socjalnej, zwiększenie efektywności pomagania oraz tworzenie specyficznych sposobów form i metod pomocy klientom GOPS. Dla realizacji zadań zleconych w

celu zabezpieczenia zgodnego z ustawą standardu świadczeń Wojewoda przekazuje środki finansowe na utrzymanie Ośrodka, natomiast koszty zadań własnych pokrywa Gmina.

Najważniejszą czynnością związaną z udzielaniem pomocy w formie świadczeń (oprócz biletu kredytowego) niezależnie, czy mają one charakter materialny czy też nie jest wywiad środowiskowy. Przeprowadza go pracownik socjalny posiadający odpowiednie kwalifikacje zawodowe (co najmniej policealną szkołę pracowników socjalnych). Odwiedza on osobę lub rodzinę starającą się o pomoc w jej mieszkaniu. Poznaje położenie przyszłego świadczeniobiorcy i na tej podstawie planuje pomoc. Pomoc udzielana jest na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Osoba korzystająca z pomocy zobowiązana jest również do współpracy z pracownikiem socjalnym. Ten ostatni zbiera informacje, które z jednej strony mają odpowiedzieć na pytanie, czy danej rodzinie/osobie przysługuje pomoc, z drugiej pozwalają określić, jakie działania mogą doprowadzić do poprawy sytuacji świadczeniobiorców. Pracownik socjalny, może domagać się od osoby lub rodziny złożenia oświadczenia o stanie majątkowym. Odmowa w/w może spotkać się z odmową udzielenia pomocy. Postępowanie związane z przyznaniem pomocy odbywa się zgodnie z procedurą kodeksu postępowania administracyjnego, a więc rozpoczyna złożeniem wniosku, sporządzeniem protokołu – wywiadu środowiskowego i alimentacyjnego, a kończy wydaniem decyzji administracyjnej niezależnie od tego, jaka jest forma pomocy. Wszystkie dane zgromadzone w czasie wywiadów środowiskowych przetwarzane są w systemie komputerowym POMOST. Praca w Ośrodku jest w pełni skomputeryzowana – zarówno finanse Ośrodka, jak i administracja oraz system przyznawania świadczeń (praca w sieci).

W roku 2003 z różnych form pomocy w gminie Krzeszowice skorzystało łącznie 1029 środowisk (pod tym pojęciem należy rozumieć samotne osoby lub rodziny), w których żyje 2715 osób. Dane te wskazują, że klientem Ośrodka był co 8 mieszkaniec naszej gminy. Z pomocy krzeszowickiego GOPS korzystają osoby i rodziny, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Podstawowe zasady przyznawania świadczeń określa ustawa o pomocy społecznej – prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom w przypadku, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza określonego kryterium dochodowego, ale należy zaznaczyć, że wystąpienie ubóstwa jako jedynej przesłanki nie jest wystarczającym powodem do przyznania pomocy. Ubóstwo jest z reguły efektem długotrwałego utrzymywania się w strefie niskich dochodów i nie może być traktowane równoważnie z innymi „typowymi” powodami przyznawania pomocy, lecz jako powód współwystępujący. Niemniej jednak zauważalny jest w latach 1999-2003 wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej na skutek ubóstwa. O ile w 1999 r. z powodu ubóstwa skorzystały 284 rodziny, to w 2003 r. już 504 rodziny (jest to wzrost o 77,5%). Kolejnym znaczącym powodem udzielania pomocy społecznej rodzinom z gminy Krzeszowice jest bezrobocie – w 2003 r. GOPS udzielił wsparcia 315 rodzinom dotkniętym bezrobociem (wzrost w ciągu pięciu lat o 68,4%). Na trzecim miejscu w strukturze powodów udzielania pomocy społecznej jest niepełnosprawność – w gminie Krzeszowice aż 301 rodzin otrzymuje pomoc w tym względzie (wzrost o 12,7% w latach 1999-2003). Kolejnym powodem jest długotrwała choroba – z tego powodu pomoc społeczną w 2003 r. otrzymywało 265 rodzin (wzrost o 2,7%). W przypadku bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego także zauważalny jest znaczący wzrost liczby rodzin pobierających pomoc społeczną. W 2003 r. wsparcie GOPS uzyskało 141 takich rodzin, o niemal 57% więcej niż w 1999 r.

Tabela 16. Powody udzielania pomocy społecznej rodzinom w gminie Krzeszowice w latach 1999-2003*

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin objętych pomocą					Wzrost w latach 99-03
	1999	2000	2001	2002	2003	
Ubóstwo	284	291	294	370	504	77,5%
Niepełnosprawność	267	232	269	282	301	12,7%
Długotrwała choroba	258	217	215	234	265	2,7%
Bezrobocie	187	175	191	248	315	68,4%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa	90	160	123	120	141	56,7%

domowego						
Alkoholizm	9	6	5	8	18	100,0%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	103	72	59	70	92	-10,7%
Bezdomność	1	5	2	5	5	400,0%
Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	7	5	3	7	4	-42,9%
Narkomania	1	2	2	0	1	0,0%
Sieroctwo	0	0	0	0	1	-
Kłeska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	3	0	0	-
Ogółem	1207	1165	1166	1344	1647	36,5%

*jedna rodzina mogła korzystać z pomocy z kilku różnych powodów

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach

W roku 2003 do krzeszowickiego GOPS wpłynęło 1355 wniosków o przyznanie pomocy. Najwięcej wniosków zgłosili mieszkańcy miasta Krzeszowice – 557 wniosków (41% ogółu) oraz miejscowości Zalas – 135 wniosków, Nawojowa Góra – 109 wniosków, Tenczynek – 89 wniosków, Wola Filipowska – 74 wniosków i Filipowie – 68 wniosków. Na podstawie złożonych wniosków i przeprowadzonych wywiadów środowiskowych wydano 1990 decyzji administracyjnych.

Tabela 17. Liczba wniosków o przyznanie pomocy społecznej w gminie Krzeszowice w 2003 r.

Lp.	Miejscowość	Liczba wniosków	% ogółu
1	Czerna	49	3,6
2	Dębnik	10	0,7
3	Dubie	21	1,5
4	Filipowice	68	5,0
5	Frywałd	8	0,6
6	Krzeszowice	557	41,1
7	Miękinia	30	2,2
8	Nawojowa Góra	109	8,0
9	Nowa Góra	19	1,4
10	Ostrężnica	26	1,9
11	Paczółtowiec	43	3,2
12	Rudno	23	1,7
13	Sanka	55	4,1
14	Siedlec	31	2,3
15	Tenczynek	89	6,6
16	Wola Filipowska	74	5,5
17	Zalas	135	10,0
18	Żary	8	0,6
Ogółem		1355	100,0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach

Budżet GOPS

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą z dotacji Gminy i dotacji rządowych, a zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone. W 2003 r. krzeszowicki GOPS nie otrzymał całości planowanych środków na wydatki na świadczenia pomocy społecznej. Nastąpiło zmniejszenie wydatków w ramach zadań zleconych na zasiłki okresowe, co spowodowało wzrost wydatków na zasiłki celowe wypłacane z zadań własnych.

Dotacje na świadczenia otrzymane przez GOPS w Krzeszowicach w roku 2003 wyniosły:

- zadania własne stanowiły 90,7% zapotrzebowania
- zadania zlecone stanowiły 67,5% zapotrzebowania

-
- razem stanowiły 72,5% zapotrzebowania oszacowanego przez GOPS wg rozeznaczonych potrzeb.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach udzielił w 2003 r. łącznie 1.571.062 zł świadczeń społecznych, w tym 1 082 933 zł w ramach zadań zleconych gminie (68,9% ogólnej kwoty świadczeń) oraz 488 069 zł w ramach zadań własnych gminy (31,1% ogółu). Wśród wszystkich działań GOPS wspierających osoby potrzebujące dominowały renty socjalne, na które przeznaczono 33% ogółu wydatków GOPS w 2003 r., zasiłki stałe wyrównawcze (13,2% wszystkich środków), usługi opiekuńcze (11,8%), zasiłki celowe (11,1%) oraz dofinansowanie posiłków (7,5% wydatkowanych środków).

Tabela 18. Zestawienie wydatków GOPS w gminie Krzeszowice w latach 1999-2003

Formy pomocy	Liczba rodzin objętych pomocą	Wartość udzielonych świadczeń w zł	% ogółu udzielonych świadczeń
1999			
Zadania zlecone	675	997 926	76,9
Zadania własne gminy	448	299 606	23,1
OGÓŁEM 1999 r.	1123	1 297 532	100,0
2000			
Zadania zlecone	722	1115433	76,1
Zadania własne gminy	474	349 700	23,9
OGÓŁEM 2000 r.	1196	1465133	100,0
2001			
Zadania zlecone	673	1232462	78,5
Zadania własne gminy	423	338 080	21,5
OGÓŁEM 2001 r.	1096	1570542	100,0
2002			
Zadania zlecone	656	1323277	74,8
Zadania własne gminy	572	444 690	25,2
OGÓŁEM 2002 r.	1228	1767967	100,0
2003			
Zadania zlecone	1151	1082993	68,9
Zadania własne gminy	635	488 069	31,1
OGÓŁEM 2003 r.	1786	1571062	100,0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach

Tabela 19. Szczegółowe zestawienie wydatków GOPS w gminie Krzeszowice w 2003 r.

Formy pomocy	Liczba rodzin objętych pomocą	Wartość udzielonych świadczeń w zł	% ogółu udzielonych świadczeń
<u>I. ZADANIA ZLECONE</u>			
OGÓŁEM, w tym:	1151	1 082 993	68,9
- zasiłki stałe	26	116 023	7,4
- zasiłki stałe wyrównawcze	62	208 163	13,2
- gwarantowane zasiłki okresowe	8	30 452	1,9
- specjalne zasiłki okresowe	0	0	0
- specjalne zasiłki okresowe	17	6 406	0,4
- zasiłki okresowe	154	519 153	33,0
- renty socjalne	41	43 080	2,7
- renty socjalne	2	10 400	0,7
- ochrona macierzyństwa	107	31 627	2,0
- specjalistyczne usługi opiekuńcze	38	54 682	3,5
- składki zdrowotne	17	13 088	0,8
- składki emerytalno-rentowe	43	49 919	3,2
- zasiłki rodzinne			
- zasiłki pielęgnacyjne			
<u>II. ZADANIA WŁASNE GMINY</u>			
OGÓŁEM, w tym:	635	488 069	31,1
- zasiłki celowe	383	179 731	11,4
- posiłki	206	118 245	7,5
- usługi opiekuńcze	39	184 751	11,8
- usługi opiekuńcze	1	400	0
- pokrywanie wydatków na świadczenia zdrowotne	5	4 792	0,3
- schronienie	1	150	0
- zasiłek celowy (zdarzenie losowe)			
OGÓŁEM:	1786	1 571 062	100,0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach

Prowadzone przez GOPS działania służą także zmianie wizerunku pomocy społecznej jako wypłaty różnego rodzaju świadczeń. Pomoc usługowa i w naturze z roku na rok stanowi coraz pokaźniejszą formę świadczeń, a ciągu ostatnich trzech lat wzrosła z 26% do 32%, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Analiza zadaniowa budżetu GOPS w Krzeszowicach

Lata	Pomoc usługowa i w naturze	Pomoc materialna
2001	26%	74%
2002	28%	72%
2003	32%	67%

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach

W ramach świadczeń niepieniężnych prowadzonych przez krzeszowicki GOPS dominuje poradnictwo specjalistyczne, z którego w 2003 r. skorzystało aż 1029 rodzin (niemal dwa razy więcej, aniżeli w roku 1999 r.). Ponadto 61 rodzin z gminy Krzeszowice uzyskało w 2003 r. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. Liczba ta w porównaniu z latami wcześniejszymi jest dużo mniejsza, co może oznaczać, iż mieszkańcy coraz lepiej radzą sobie z biurokratycznymi zawiłościami.

Tabela 21. Świadczenia niepieniężne udzielane rodzinom w gminie Krzeszowice

Powody udzielenia pomocy	Liczba rodzin korzystających z pomocy				
	1999	2000	2001	2002	2003
Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych	182	298	382	83	61
Poradnictwo specjalistyczne	526	856	776	889	1029
Praca socjalna	0	12	10	0	0
Razem	708	1166	1168	972	1090

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach

Świadczeń społecznych w postaci dodatków mieszkaniowych udziela mieszkańcom gminy Krzeszowice Urząd Miejski. W latach 1999-2002 liczba rodzin korzystających z tychże dodatków rosła – w 1999 r. było to 279 rodzin, w roku 2002 już 333 rodziny. W 2003 r. Urząd Miejski udzielił dodatki mieszkaniowe dla 318 rodzin, a łączna wartość udzielonych w tym zakresie świadczeń wyniosła 264 475 zł, zatem średnia wartość świadczenia przyznanego jednej rodzinie przekroczyła 830 zł.

Tabela 22. Zestawienie dodatków mieszkaniowych udzielonych w gminie Krzeszowice w latach 1999-2003

Rok	Liczba rodzin objętych pomocą	Ogólna wartość udzielonych świadczeń w zł	Średnia wartość udzielonych świadczeń w zł
1999	279	199 763	716,0
2000	292	216 879	742,7
2001	303	289 524	955,5
2002	333	262 072	787,0
2003	318	264 475	831,7

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach

Należy podkreślić, że pokazną grupę klientów pomocy społecznej w gminie Krzeszowice stanowią osoby korzystające z pomocy długotrwale. Tę grupę mieszkańców można określić jako „uzależnieni” od pomocy społecznej. Oznacza to, że te osoby i rodziny od wielu lat bazują na świadczeniach z pomocy społecznej traktując je jako jedyne źródło dochodu, a nie doraźną pomoc. Prezentują postawy roszczeniowe, zrzucają odpowiedzialność za swój los na innych, przekonani o obowiązku państwa do ich ciągłego wspierania, rezygnują z jakichkolwiek prób poprawy swojej sytuacji. Dlatego szczególnie do tej grupy podopiecznych kierowana jest praca socjalna świadczona przez pracowników tutejszej jednostki. Pod pojęciem tym należy rozumieć działalność, która ma na celu ułatwienie wzajemnego przystosowania jednostek, rodzin i środowiska społecznego oraz rozwijanie poczucia własnej wartości poprzez wykorzystanie możliwości tkwiących w ludziach. Jest to działanie, które koncentruje się na rozwiązywaniu najróżniejszych problemów - od motywowania osób bezrobotnych do poszukiwania pracy po przywrócenie stabilizacji w rodzinach. Skuteczna pomoc polega na wyprowadzeniu z grupy ryzyka i – w miarę możliwości – usamodzielnieniu klienta.

Bezpieczeństwo publiczne

Komisariat Policji w Krzeszowicach obejmuje zasięgiem swojego działania trzy gminy – Krzeszowice, Jerzmanowice-Przegonia i Czernichów, zamieszkałe przez ponad 54500 mieszkańców. Komisariat dysponuje 55 etatami policyjnymi oraz 3 cywilnymi.

Tabela 23. Liczba przestępstw stwierdzonych w gminie Krzeszowice

Rodzaj przestępstw	1999 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.
Bójki i pobicia	15	19	21	20	24
Rozbój i wymuszenia rozbójnicze	8	7	4	9	15
Włamania do	58	52	47	35	71

obiektów					
Włamania do budynków	21	23	19	20	38
Przestępstwa samochodowe	39	53	46	77	72
Kradzieże jednośladów	10	14	11	9	9
Uszkodzenia mienia	14	18	13	15	30
Zgwałcenia	-	-	1	-	-
Inne kategorie	168	186	217	314	207
Ogółem	280	391	379	493	573

Źródło: Komisariat Policji w Krzeszowicach

W 2003 r. zgłoszono w gminie Krzeszowice 573 przestępstwa, aż o 105% więcej aniżeli w 1999 r. (280 zgłoszeń). Praktycznie we wszystkich kategoriach (prócz kradzieży jednoślada) zanotowano w okresie pięciu lat wzrost ilości przestępstw. Najbardziej odczuwalny wzrost widoczny jest w przypadku przestępstw samochodowych (72 zgłoszenia w 2003 r. w stosunku do 39 w 1999 r.), włamania do obiektu (71). Choć duże znaczenie dla ogólnego poczucia bezpieczeństwa w gminie ma wzrost takich pospolitych przestępstw, jak bójki i pobicia, rozboje i włamania do budynków.

Miarodajnym wskaźnikiem poziomu bezpieczeństwa w gminie jest wskaźnik zagrożenia przestępstwami zgłoszonymi w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W gminie Krzeszowice wartość tego wskaźnika jest relatywnie wysoka i wynosi 18,4 (w 2002 r. wyniosła 13,1) – dla porównania w sąsiednich gminach Czernichów i Jerzmanowice-Przegonia omawiany wskaźnik wynosi odpowiednio 12,4 oraz 8,2. Ważnym rodzajem zachowań, wpływających na stan i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców są wykroczenia. Ich szkodliwość społeczna jest stosunkowo mniejsza niż w przypadku przestępstw, ale wysoka jest ich uciążliwość dla obywateli. Najliczniejszą grupą wykroczeń w 2003 r. w gminie Krzeszowice były czyny zagrażające bezpieczeństwu w komunikacji (185 czynów), stanowiące 38% wszystkich wykroczeń oraz wykroczenia przeciwko mieniu (147 przypadków). W 2003 r. w badanej gminie policjanci interweniowali w 2836 przypadkach, w tym 862 to interwencje domowe (30% ogółu) i 1595 interwencje w innych miejscach. Stan bezpieczeństwa publicznego mierzony jest także sytuacją w ruchu drogowym. W 2003 r. w gminie Krzeszowice zanotowano 48 wypadków i 187 kolizji, w których zginęły 3 osoby, a 56 zostało rannych. Głównymi przyczynami zdarzeń drogowych jest nadmierna prędkość, nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu i niewłaściwy manewr wyprzedzania. W ramach współpracy pomiędzy samorządem gminy Krzeszowice i Policją, władze gminy sfinansowały zagospodarowanie parkingu przed Komisariatem oraz zmianę organizacji ruchu wokół Komisariatu oraz przekazał 4 zestawy komputerowe i aparat cyfrowy. Ponadto utrzymywany jest stały kontakt policjantów z przedstawicielami poszczególnych sołectw oraz ich udział w zebraniach wiejskich, spotkaniach i sesjach Rady Miejskiej.

Działalność Straży Miejskiej

Straż Miejska w gminie Krzeszowice posiada 5 etatów i realizuje następujące zadania:

- ochrona spokoju i porządku publicznego na terenie Gminy – w tym zabezpieczenia uroczystości i imprez okolicznościowych o charakterze kulturalnym, sakralnym i sportowym prowadzone przy ścisłej współpracy z organizatorami uroczystości i imprez, Policją i OSP
- ciągła obserwacja i patrolowanie miejsc szczególnie zagrożonych popełnianiem przestępstw i wykroczeń tj. place targowe w jarmarki, centra handlowe, tereny zielone, w tym działania specjalne, planowane i akcje w godzinach popołudniowych i wieczornych oraz prowadzone wspólnie z Policją (patrole mieszane) poprzedzone wcześniejszym przygotowaniem w ramach „Porozumienia o współdziałaniu Policji i Straży Miejskiej”
- kontrola sanitarno-porządkowa, w tym egzekwowanie przepisów Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach - działania prowadzone przy ścisłej współpracy z Przewodniczącymi Zarządów Osiedli oraz Sołtysami
- kontrola dotycząca bezpieczeństwa w komunikacji (kontrola prawidłowości parkowania

- pojazdów, utrzymania drożności na placach targowych i w centrum Krzeszowic, w dniach wzmożonego ruchu kupujących - poniedziałki, soboty i dni przedświąteczne)
- e) pomoc przy realizacji zadań Gminy tj. asysta i ścisła współpraca z pracownikami poszczególnych Wydziałów Urzędu Miejskiego oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i GOPS.

Ponadto, Straż Miejska, wychodząc naprzeciw problemom nasilania się zjawisk patologicznych wśród młodzieży w wieku szkolnym strażnicy pełnili dyżury w obrębie krzeszowickich szkół współpracując z dyrektorami i pedagogami szkolnymi.

W 2002 r. Straż Miejska w Krzeszowicach nałożyła 248 mandatów na łączną kwotę 9 750 zł. Największą liczbę mandatów wręczono w wyniku interwencji w następujących kategoriach:

- przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji – 67 mandatów (27% ogółu),
- przeciwko urządzeniom użytku publicznego – 65
- przeciwko zdrowiu publicznemu – 40
- przeciwko przepisom porządkowym wydanym przez Radę Miejską i Burmistrza – 40
- z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku – 18

Strażnicy skierowali 16 wniosków o ukaranie do Sądu, głównie z zakresu ustawy o utrzymaniu czystości i porządku (6 wniosków) i w kategorii przeciwko zdrowiu publicznemu (3 wnioski). Straż Miejska przeprowadziła w 2002 r. łącznie 4831 interwencji, w tym głównie w następujących kategoriach:

- przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji – 1281 interwencji (27% ogółu),
- przeciwko przepisom porządkowym wydanym przez Radę Miejską i Burmistrza – 1137
- przeciwko porządkowi publicznemu – 584
- z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku – 411
- przeciwko zdrowiu publicznemu – 361

Edukacja przedszkolna, podstawowa i gimnazjalna

Zgodnie z *Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591)* do jego obowiązków należy zapewnienie edukacji na szczeblu przedszkolnym, podstawowym i gimnazjalnym. W gminie Krzeszowice działają 3 przedszkola samorządowe, do których uczęszcza łącznie 218 dzieci. Dodatkowo w 11 oddziałach „zerowych” (funkcjonujących przy przedszkolach i szkołach) do edukacji szkolnej przygotowuje się 330 dzieci.

Na szczeblu edukacji podstawowej funkcjonuje 13 podstawowych szkół samorządowych (działających oddzielnie i w ramach Zespołów Szkół), w których naukę pobierało w roku szkolnym 2003/2004 łącznie 2125 uczniów. Największą szkołą poziomu podstawowego w gminie jest Szkoła Podstawowa nr 2 w Krzeszowicach do której uczęszczało w bieżącym roku szkolnym 544 uczniów (26% ogółu uczniów „podstawówek”).

W pięciu samorządowych gimnazjach gminy Krzeszowice kształciło się (w roku szkolnym 2003/2004) 1303 młodych ludzi, w tym w największej z tych szkół (gimnazjum w Zespole Szkół w Krzeszowicach) 544 uczniów (42% wszystkich gimnazjalistów).

Tabela 24. Wykaz placówek oświatowych szczebla przedszkolnego, podstawowego i gimnazjalnego w gminie Krzeszowice (stan w roku szkolnym 2003/2004)

Lp.	Nazwa placówki	Liczba uczniów
1.	Zespół Szkół w Krzeszowicach	SP – 129 G – 607
2.	Szkoła Podstawowa nr 2 w Krzeszowicach	544
3.	Szkoła Podstawowa w Czernej	„0” – 11 SP – 92
4.	Szkoła Podstawowa w Filipowicach	„0” – 20 SP – 165

5.	Szkoła Podstawowa w Miękinii	„0” – 13 SP – 70
6.	Szkoła Podstawowa w Nawojowej Górze	„0” – 22 SP – 126
7.	Zespół Szkół w Nowej Górze	„0” – 8 SP – 85 G – 153
8.	Szkoła Podstawowa w Ostrężnicy	„0” – 14 SP – 97
9.	Szkoła Podstawowa w Paczółtowicach	„0” – 10 SP – 99
10.	Szkoła Podstawowa w Sance	„0” – 23 SP – 112
11.	Zespół Szkół w Tenczynku	SP – 210 G – 169
12.	Zespół Placówek Oświatowych w Woli Filipowskiej	Przedszkole – 40 „0” – 33 SP – 224 G – 219
13.	Zespół Szkół w Zalasiu	SP – 172 G – 155
14.	Przedszkole Samorządowe w Krzeszowicach	Przedszkole – 125 „0” – 93
15.	Przedszkole Samorządowe w Tenczynku	Przedszkole – 53 „0” – 83
<i>Łącznie</i>		Przedszkole – 218 „0” – 330 SP – 2125 G – 1303

Zespół Szkół oznacza szkołę podstawową i gimnazjum,

Przedszkole – dzieci w wieku 3-5 lat, „0” – oddziały „zerowe” dla dzieci 6-letnich,

SP – szkoła podstawowa, G – gimnazjum

Źródło: Urząd Miejski w Krzeszowicach

Oświata ponadgimnazjalna

Publiczne szkolnictwo ponadgimnazjalne, zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym leży w gestii tego szczebla samorządowego. W mieście Krzeszowice funkcjonują 2 szkoły ponadgimnazjalne – Liceum Ogólnokształcące i Zespół Szkół Zawodowych, w których w roku szkolnym 2002/2003 uczyło się odpowiednio 418 i 651 uczniów. Obie szkoły zatrudniały łącznie 96 nauczycieli (w tym 44 nauczycieli Liceum Ogólnokształcącego). Wykaz szkół i profili nauczania prezentuje poniższa tabela.

Tabela 25. Rodzaje szkół i profile nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych w gminie Krzeszowice (stan w roku szkolnym 2002/2003)

Lp.	Wykaz placówek i profili nauczania	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli
1.	Liceum Ogólnokształcące w Krzeszowicach	418	44
2.	Zespół Szkół Zawodowych w Krzeszowicach:	651	52
	- Liceum Handlowe	47	
	- Technik budownictwa	32	
	- Technik handlowiec	23	
	- LP ekonomiczno-administracyjny	29	
	- LP usługowo-gospodarczy	23	
	- LP zarządzanie informacją	26	
	- Technika dla młodzieży	123	
	- Zasadnicza Szkoła Zawodowa (na podbudowie gimnazjum dla młodzieży)	74	
	- Liceum Techniczne ekonomiczno-	26	

	administracyjne dla młodzieży		
	- Technika dla dorosłych (na podbudowie ZSZ) – budowlane	52	
	- Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla młodzieży	196	
<i>Łącznie</i>		1069	96

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krakowie

Liceum Ogólnokształcące w Krzeszowicach skupia 39% wszystkich uczniów szkół ponadgimnazjalnych w gminie. Z kolei największym zainteresowaniem młodych ludzi uczących się w Zespole Szkół Zawodowych cieszyła się Zasadnicza Szkoła Zawodowa (18% uczniów), Technika (17%) i Liceum Handlowe (7%).

Biblioteki publiczne

Z instytucji oświatowych działających w gminie Krzeszowice należy także wyróżnić 8 bibliotek publicznych, skupiających łącznie 7004 czytelników (24% ogółu „klientów” bibliotek w powiecie krakowskim). Osoby korzystające z usług lokalnych bibliotek wypożyczyły w 2002 r. łącznie 179,2 tys. pozycji książkowych, co oznacza średnią 25,6 woluminów na 1 czytelnika (w powiecie krakowskim średnia ta wynosi 19,4, a w regionie małopolskim 19,2). Z gmin porównywanych w analizie tylko Skawina (średnia liczba wypożyczeń na 1 czytelnika wyniosła tu 27,5 pozycji rocznie) osiągnęła lepszy od Krzeszowic wskaźnik. Z drugiej strony najłabszy wynik notuje gmina Jerzmanowice-Przegonia, gdzie jeden czytelnik wypożycza średnio 14 książek rocznie.

Tabela 26. Biblioteki publiczne w wybranych gminach powiatu krakowskiego (stan na 2002 r.)

Gmina	Biblioteki	Czytelnicy	Wypożyczenia	
			W tys.	Na 1 czytelnika
Krzeszowice	8	7004	179,2	25,6
Czernichów	5	1838	32,8	17,8
Jerzmanowice-Przegonia	4	1752	24,9	14,2
Liszki	3	1150	18,4	16,0
Skawina	7	3599	98,9	27,5
Zabierzów	4	1650	29,1	17,6
Powiat krakowski	60	28882	559,0	19,4
Region małopolski	775	667518	12832,7	19,2

Źródło: opracowanie własne na bazie „Wybranych danych o powiatach i gminach województwa małopolskiego w 2002 r.” (US w Krakowie)

Struktura wykształcenia mieszkańców

Narodowy Spis Ludności przeprowadzony w Polsce w 2002 r. zbadał poziom wykształcenia mieszkańców naszego kraju. Grupę docelową Spisu Powszechnego w kategorii „wykształcenie” stanowią osoby, które ukończyły 13 lat. Wyniki tego badania wykazane dla gminy Krzeszowice są nieco korzystniejsze w świetle powiatu krakowskiego, jednak na poziomie wykształcenia policealnego i wyższego są niższe od przeciętnych wartości województwa małopolskiego. Największą grupę mieszkańców gminy Krzeszowice stanowią osoby o najniższym wykształceniu – zasadniczym zawodowym (30,2% wszystkich obywateli gminy powyżej 13 lat %) oraz podstawowym (30,0%). Oba wskaźniki są wyższe w porównaniu ze średnimi wojewódzkimi. Co piąty mieszkaniec badanej gminy (19,6%) legitymuje się wykształceniem średnim zawodowym, a 6% obywateli posiada dyplom Liceum Ogólnokształcącego. Tylko 3% mieszkańców gminy zakończyło edukację na szczeblu policealnym, a prawie 8% jest absolwentami szkoły wyższej, co oznacza 2111 licencjatów i magistrów zamieszkujących w gminie Krzeszowice (w tym 1199 w mieście). Niemal 4% mieszkańców gminy nie posiada ukończonej nawet szkoły podstawowej. W porównaniu ze wskaźnikami wykształcenia mieszkańców powiatu krakowskiego (dyplom uczelni

wyższej posiada 6,6% ludności powiatu, a 2,3% mieszkańców legitymuje się wykształceniem policealnym), gmina Krzeszowice wypada korzystniej. Posiada bowiem wyższe wskaźniki osób lepiej wykształconych (z wykształceniem wyższym, policealnym, średnim zawodowym i średnim ogólnokształcącym). Jednak w „zderzeniu” ze średnimi regionu małopolskiego, wskaźniki wykształcenia w gminie Krzeszowice są już mniej korzystne – w Małopolsce wykształcenie wyższe posiada co 10 dorosły mieszkaniec, a wykształcenie policealne 3,3% ludności regionu.

Tabela 27. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w gminie Krzeszowice w 2002 r.

Lp.	poziom wykształcenia	miasto	obszar wiejski	ogółem	wskaźniki wykształcenia w gminie ogółem (w %)	wskaźniki wykształcenia w powiecie (w %)	wskaźniki wykształcenia w regionie (w %)
1.	wyższe	1199	912	2111	7,9	6,6	10,1
2.	policealne	423	375	798	3,0	2,3	3,3
3.	średnie zawodowe	1990	3265	5255	19,6	17,5	19,5
4.	średnie ogólnokształcące	815	806	1621	6,0	5,6	8,4
5.	zasadnicze zawodowe	2226	5885	8111	30,2	31,4	25,1
6.	podstawowe ukończone	1972	6102	8074	30,0	32,0	28,9
7.	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	203	564	767	2,9	3,8	3,1
8.	nieustalony	72	69	141	0,5	0,7	1,6
	ogółem	8900	17978	26878	100,0	100,0	100,0

Źródło: „Ludność. Stan oraz struktura demograficzna i społeczno-ekonomiczna”, Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2003.

Organizacje pozarządowe w gminie Krzeszowice:

- Ludowy Klub Sportowy „Tęcza” w Tenczynku,
- Ludowy Klub Sportowy „Wolanka” w Woli Filipowskiej,
- Ludowy Klub Sportowy „Górzanka” w Nawojowej Górze,
- Ludowy Klub Sportowy „Victoria” Zalas w Sance,
- Ludowy Klub Sportowy „Jutrzenka” w Ostrężnicy,
- Parafialny Klub Sportowy „Sankowia” w Sance,
- Parafialny Klub Sportowy „Zdrój” w Krzeszowicach,
- Gminny Klub Sportowy „Świt” w Krzeszowicach,
- Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” w Krzeszowicach,
- Stowarzyszenie na Rzecz Budowy Ośrodka Rehabilitacyjno-Wychowawczego w Gminie Krzeszowice,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Rudno,
- Stowarzyszenie „Dla Szkoły w Tenczynku”
- Ochotnicza Straż Pożarna w Krzeszowicach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Tenczynku,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Miękini,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Czernej,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Filipowskiej,
- Ochotnicza Straż Pożarna os. Czatkowice,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Nowej Górze,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Nawojowej Górze,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Ostrężnicy,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sance,

- Ochotnicza Straż Pożarna w Siedlcu,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Paczółtowicach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Rudnie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Zalasiu,
- Ochotnicza Straż Pożarna os Żbik,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dębniku,
- Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krzeszowickiej w Krzeszowicach,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Krzeszowice,
- Związek Harcerstwa Polskiego, Hufiec Krzeszowice,
- Zespół Pomocy Dzieciom Przy Parafii Św. Katarzyny w Tenczynku,
- Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Siedlcu,
- Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych w Woli Filipowskiej,
- Uczniowski Klub Sportowy „Siateczka” przy Zespole Szkół w Zalasiu,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
- Interwencyjny Zespół Pomocy Międzyludzkiej,
- Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych Osiedla Żbik w Krzeszowicach.

RYNEK PRACY

Liczba osób pracujących

Wartościami charakteryzującymi rynek pracy, obok stopy bezrobocia, jest także liczba osób pracujących. To one (przynajmniej teoretycznie, gdyż dane te nie uwzględniają „szarej strefy”) biorą na swoje barki ciężar utrzymania pozostałych mieszkańców, a więc dzieci, uczącą się młodzież, studentów, bezrobotnych, rencistów i emerytów. Do grona osób pracujących zalicza się:

- a) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór),
- b) pracodawców i pracujących na własny rachunek, czyli:
 - właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nie posiadających użytków rolnych,
 - właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody,
- c) osoby wykonujące pracę nakładczą,
- d) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów),
- e) członków spółdzielni produkcji rolniczej,
- f) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.*

*Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Małopolskiego 2002.

Tabela 28. Liczba pracujących mieszkańców w wybranych gminach powiatu krakowskiego w 2003 r.*

Gmina	Pracujący				
	Liczba ogółem	W tym kobiety	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie	Jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym	Na 1000 mieszkańców
Krzeszowice	3766	2023	53,7	19,3	119,8
Czernichów	650	396	60,9	8,4	50,7
Jerzmanowice-Przegonia	370	280	75,7	6,0	35,6
Liszki	879	484	55,1	9,4	57,8
Skawina	8333	3557	42,7	32,6	202,3

Zabierzów	4015	1965	48,9	29,6	183,8
Powiat krakowski	26262	12836	48,9	17,8	108,9
Region małopolski	596429	293527	49,2	29,7	183,4
Polska	7572263	3668437	48,4	31,5	198,3

*Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób i bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Źródło: opracowanie własne na bazie Banku Danych Regionalnych GUS

W gminie Krzeszowice w 2003 r. pracowało 3766 jej mieszkańców (dane GUS – bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób i bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie), co stanowi zaledwie 19,3% całej grupy ludności w wieku produkcyjnym. Jest to wynik przewyższający o półtora punktu procentowego średnią wartość powiatową (17,8%), jednak mniejszy o 1/3 od średniej regionalnej (29,7%) i ogólnopolskiej (31,5%). Z gmin sąsiednich lepsze wskaźniki zanotowała bardziej uprzemysłowiona Skawina (32,6%) oraz podkrakowski Zabierzów (29,6%). Najtrudniejsza sytuacja w tym względzie panuje w typowo rolniczej gminie Jerzmanowice-Przeźmierza, gdzie według kryteriów przyjętych przez GUS, pracuje co szesnasty obywatel w wieku produkcyjnym (6,0%).

Tabela 29. Pracujący w wybranych sektorach gospodarki narodowej w gminie Krzeszowice w 2003 r.*

Sektory gospodarki narodowej	Pracujący w gospodarce narodowej					
	Liczba			% ogółu		
	Krzeszowice	Powiat krakowski	Region małopolski	Krzeszowice	Powiat krakowski	Region małopolski
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo; rybołówstwo i rybactwo	279	833	4678	7,4	3,2	0,8
Przemysł i budownictwo	1470	11606	210520	39,0	44,2	35,3
Usługi rynkowe	927	6935	199319	24,6	26,4	33,4
Usługi nierynkowe	1090	6888	181912	28,9	26,2	30,5
Ogółem, w tym:	3766	26262	596429	100,0	100,0	100,0
Sektor publiczny	2111	10424	285604	56,1	39,7	47,9
Sektor prywatny	1655	15838	310825	43,9	60,3	52,1

*Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób i bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Źródło: opracowanie własne na bazie Banku Danych Regionalnych GUS

Struktura zatrudnienia

Pracujące kobiety stanowią prawie 54% ogółu zatrudnionych mieszkańców gminy Krzeszowice (2003 r.) i jest to średnia wyższa w porównaniu z wartością powiatową (48,9%) oraz regionalną (49,2%) i ogólnopolską (48,4%). Analizując strukturę zatrudnienia mieszkańców badanej gminy w poszczególnych sektorach gospodarki narodowej okazuje się, iż w sektorze I, czyli rolnictwie i leśnictwie (nie licząc indywidualnych gospodarstw rolnych) pracuje 7,4% mieszkańców gminy i jest to wskaźnik wysoki, biorąc pod uwagę adekwatny dla powiatu (3,2%) i regionu (0,8%). Dokładnie 39% pracujących mieszkańców gminy znalazło zatrudnienie w przemyśle i budownictwie. Jest to wynik niższy o pięć punktów procentowych aniżeli wartość wyliczona dla powiatu krakowskiego (44,2%), lecz wyższy od średniej regionu małopolskiego (35,3%). Ponad połowa pracujących mieszkańców gminy (53,5%) znalazła zatrudnienie w sektorze usługowym (zarówno rynkowym, jak i nierynkowym). Dla porównania wskaźnik dla powiatu krakowskiego wynosi 52,6%, a dla regionu małopolskiego 63,9%. Niejaką dysproporcją w badanej gminie jest podział zatrudnionych w usługach rynkowych i nierynkowych. W tych pierwszych (komercyjnych) pracuje 24,6% ogółu zatrudnionych mieszkańców gminy, w drugich (nie komercyjnych, np. urzędy, szkoły) niemal 29%. W skali powiatu krakowskiego proporcje te wynoszą odpowiednio 26,4% oraz 26,2%, a w przypadku województwa małopolskiego 33,4% (usługi rynkowe) i 30,5% (usługi nierynkowe). Analizując te wyniki należy wziąć pod uwagę poprawkę, iż powyższe dane GUS nie uwzględniają firm małych, liczących do 9 pracowników, a takich podmiotów w

Krzeszowicach jest wiele. W latach kolejnych struktura zatrudnienia w gminie Krzeszowice będzie ulegać zapewne zmianom na korzyść III sektora gospodarki, a więc handlu i usług. Według danych GUS z 2003 r. ponad 56% wszystkich pracujących mieszkańców gminy Krzeszowice zatrudniona jest w sektorze publicznym, a pozostałe 44% pracuje w sektorze prywatnym. W powiecie krakowskim i regionie małopolskim proporcje zatrudnienia są odwrócone – więcej osób pracuje w sektorze prywatnym niż w publicznym.

Bezrobocie

Dane dotyczące bezrobocia pochodzą z Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego (filia w Krzeszowicach) i źródeł internetowych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie. Jak powszechnie wiadomo PUP prowadzi kompleksowe działania w celu aktywizacji osób bezrobotnych w całym powiecie krakowskim, dlatego też stopa bezrobocia określana jest dla całego jego obszaru. W celach porównawczych w niniejszej analizie zamieszczono także wskaźniki stopy bezrobocia we wszystkich powiatach regionu małopolskiego, wzbogacając je także wartościami średnich wynagrodzeń brutto w poszczególnych samorządach powiatowych. Dane dotyczące liczby bezrobotnych rozbito na wybrane gminy powiatu krakowskiego (sąsiadujące z badaną), natomiast dane na temat szczegółowej struktury bezrobocia ograniczono jedynie do obszaru gminy Krzeszowice.

Bezrobotny definiowany jest jako osoba nie zatrudniona i nie wykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy, nie ucząca się w szkole w systemie dziennym, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy, jeżeli:

- Ukończyła 18 lat, za wyjątkiem młodocianych absolwentów,
- Kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna 65 lat,
- Nie nabyła prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej,
- Nie posiada gospodarstwa rolnego o powierzchni powyżej 2 ha przeliczeniowych,
- Nie jest osobą tymczasowo aresztowaną lub nie odbywa kary pozbawienia wolności,
- Jest osobą niepełnosprawną, której stan zdrowia pozwala na podjęcie zatrudnienia co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Tabela 30. Stopa bezrobocia i przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w rozbiciu na powiaty regionu małopolskiego

Powiat	Stopa bezrobocia [%]*	Przeciętne wynagrodzenie brutto w zł**
Bocheński	14,0	1880,68
Brzeski	16,9	1730,90
Chrzanowski	21,0	2069,07
Dąbrowski	20,3	1674,56
Gorlicki	23,5	1770,23
Krakowski	13,7	2031,24
Limanowski	13,1	1684,85
Miechowski	13,1	1748,93
Myślenicki	16,4	2139,59
Nowosądecki	28,4	1733,30
Nowotarski	13,6	1721,11
Olkuski	18,8	2043,78
Oświęcimski	17,9	1949,40
Proszowicki	11,7	1743,05
Suski	14,3	1762,06
Tarnowski	18,0	1573,07
Tatrzański	12,9	1765,52
Wadowicki	15,2	1702,23
Wielicki	18,1	2070,61
m. Kraków	7,6	2300,64
m. Nowy Sącz	17,0	1937,46

m. Tarnów	12,1	1842,41
Region małopolski	14,7	2060,99
Polska	18,9	b.d.

Źródło: *Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie (stan na 30 września 2004)

**Wybrane dane o gminach i powiatach województwa małopolskiego w 2002 r.– Urząd Statystyczny

w Krakowie, 2003. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (stan na 31 grudnia 2002)

Stopa bezrobocia

Stopa bezrobocia jest wskaźnikiem określającym stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo. Stopa bezrobocia w powiecie krakowskim osiągnęła pod koniec września 2004 r. wartość **13,7%** (co w liczbach bezwzględnych oznacza **10540 osób**), kształtując się na niższym poziomie niż ówczesna – jedna z najniższych w kraju – średnia małopolska (14,7%). Wynik ten stawia powiat krakowski na 6 miejscu wśród 19 małopolskich powiatów ziemskich (najniższe wartości zanotowały powiaty: proszowicki – 11,7%, tatrzański – 12,9%, limanowski i miechowski – po 13,1%). Dla porównania stopa bezrobocia w Krakowie wyniosła w adekwatnym okresie 7,6%, a w całej Polsce 18,9%.

Wydawać by się mogło, że wartości bezrobocia wyliczone dla powiatu krakowskiego powinny wprawiać w zadowolenie lokalne władze samorządowe. Statystyka rynku pracy obrazowana przez wskaźnik stopy bezrobocia nie uwzględnia jednak tzw. „bezrobocia ukrytego”, które głównie na obszarach wiejskich rozwinięte jest w największym stopniu fałszując niejako prawdziwą sytuację na lokalnym rynku pracy. Bezrobocie ukryte skumulowane jest w gospodarstwach rolnych, którego członkowie (*de facto* nie posiadający żadnej pracy) nie rejestrują się z różnych powodów w urzędach pracy. Na zasiłek dla bezrobotnych nie mają co liczyć, ubezpieczenie zdrowotne i emerytalne zapewniają im składki płacone do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), a praca wykonana od czasu do czasu „na czarno” (nierzadko za granicą) pozwala jako tako się utrzymać. Gdyby te osoby formalnie zostały zarejestrowane w Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne, wówczas stopa bezrobocia w powiecie mogłaby znacznie wzrosnąć.

Wynagrodzenia

Narzekać nie mogą natomiast te osoby ze społeczności powiatu krakowskiego, które posiadają pracę. Na mapie Małopolski, pokazującej wysokość przeciętnego wynagrodzenia pracowników w gospodarce narodowej, powiat krakowski wyróżnia się „in plus” z kwotą 2031,24 zł brutto. W tej umownej klasyfikacji badany powiat zajmuje wysoką piątą lokatę wśród 19 powiatów ziemskich. Dla porównania przeciętne wynagrodzenie w powiecie ziemskim tarnowskim wyniosły w tym samym czasie 1573,07 zł brutto, a w Krakowie 2300,64 zł brutto. Natomiast pracujący obywatel Małopolski zarabiał średnio w 2002 r. kwotę brutto 2060,99 zł miesięcznie.

Tabela 31. Stopa bezrobocia w powiecie krakowskim (stan na dzień 31 XII)

Rok	Stopa bezrobocia [%]		
	Powiat	Region	Polska
2000	11,4	12,2	14,7
2001	13,0	14,0	17,4
2002	12,2	13,9	18,1
2003	11,9	13,9	18,0
2004 (IX)	13,7	14,7	18,9

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

Rynek pracy w gminach powiatu krakowskiego także w latach wcześniejszych (licząc od 2000 r.) charakteryzował się niższymi wskaźnikami bezrobocia w porównaniu z wartościami regionalnymi,

a także ogólnopolskimi. W latach 2000 – wrzesień 2004 w powiecie krakowskim zanotowano wzrost stopy bezrobocia o 2,3 punktu procentowego, podczas gdy w regionie małopolskim wartość tego wskaźnika w tym samym czasie wzrosła o 2,5 punktu procentowego, a w skali Polski wzrost wyniósł 4,2 punktu.

Tabela 32. Liczba bezrobotnych w gminie Krzeszowice i powiecie krakowskim (stan na 31 XII)

Rok	Liczba bezrobotnych		% bezrobotnych w gminie w stosunku do ogółu bezrobotnych w powiecie
	Gmina	powiat	
2000	1716	10713	16,0
2001	1869	12465	15,0
2002	1775	11591	15,3
2003	1793	11326	15,8
2004 (IX)	1716	10540	16,3

Źródło: opracowanie własne na bazie danych Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego

Liczba bezrobotnych

Według danych z września 2004 r. w Urzędzie Pracy Powiatu Krakowskiego zarejestrowanych było 1716 mieszkańców gminy Krzeszowice, dokładnie tyle samo, co w grudniu 2000 r. Oznacza to, iż co szósta osoba (16,3%) nie posiadająca pracy w powiecie krakowskim mieszka w tejże gminie. Z grona wszystkich bezrobotnych mieszkańców gminy 672 osoby (39% ogółu) to obywatele miasta, a 1044 osoby zamieszkują tereny wiejskie gminy. W ciągu czterech lat (od 2001 r.) liczba bezrobotnych obywateli badanej gminy zmniejszyła się o ponad 150 osób. Z grona bezrobotnych mieszkańców gminy Krzeszowice prawie 57% stanowią kobiety, co jest najwyższym wskaźnikiem wśród wszystkich porównywanych gmin (dla porównania średnia powiatowa wynosi 49,5%).

Tabela 33. Liczba bezrobotnych w wybranych gminach powiatu krakowskiego we wrześniu 2004 r.

Gmina	Liczba bezrobotnych ogółem	% ogółu w powiecie	Kobiety	% ogółu w gminie	Z prawem do zasiłku	% ogółu w gminie	Absolwenci*	% ogółu w gminie
Krzeszowice	1716	16,3	975	56,8	147	8,6	95	5,3
Krzeszowice – miasto	672	6,4	387	57,6	71	10,6	b.d.	-
Krzeszowice – tereny wiejskie	1044	9,9	588	56,3	76	7,3	b.d.	-
Czernichów	519	4,9	251	48,4	62	11,9	22	3,9
Jerzmanowice-Przegonia	380	3,6	184	48,4	51	13,4	20	5,2
Wielka Wieś	292	2,8	132	45,2	50	17,1	b.d.	-
Zabierzów	921	8,7	456	49,5	108	11,7	47	4,7
Powiat krakowski	10540	100,0	5222	49,5	1204	11,4	b.d.	-

Źródło: opracowanie własne na bazie danych Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego

*stan na koniec grudnia 2003 r.

Prawo do zasiłku posiadała we wrześniu 2004 r. co jedenasty bezrobotny mieszkaniec gminy Krzeszowice (8,6% ogółu bezrobotnych), co jest najniższą wartością począwszy od 2000 r. (wówczas wskaźnik ten wyniósł 17,2%). Świadczy to o długim okresie pozostawania bez pracy przez większość bezrobotnych. Analogiczny wskaźnik dla powiatu krakowskiego był w tym okresie nieco wyższy i wyniósł 11,4%, dla porównania w gminie Wielka Wieś był on najwyższy (17,1%). Absolwenci szkół stanowią 5,3% ogółu bezrobotnych obywateli gminy Krzeszowice (dane z grudnia 2003 r.), w liczbach bezwzględnych oznacza to 95 osób. Jest to wskaźnik najwyższy spośród porównywanych gmin – w Czernichowie absolwenci stanowią 3,9% wszystkich bezrobotnych.

Tabela 34. Liczba osób bezrobotnych w gminie Krzeszowice z podziałem na kobiety oraz uprawnionych do zasiłku (stan na 31 XII)

Rok	Ogółem	w tym kobiety		Z prawem do zasiłku	
		Liczba	% ogółu	Liczba	% ogółu
2000	1716	1033	60,2	295	17,2
2001	1869	1074	57,5	264	14,1
2002	1775	942	53,1	246	13,9
2003	1793	961	53,6	245	13,7
2004 (IX)	1716	975	56,8	147	8,6

Źródło: opracowanie własne na bazie danych Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego

Struktura wieku bezrobotnych

W strukturze wieku osób bezrobotnych w gminie Krzeszowice (dane z września 2004 r.) największą grupę stanowią ludzie młodzi, w przedziale wieku 18-24 lat (29,0 ogółu bezrobotnych) oraz mieszkańcy w wieku 25-34 lat (26,2%). Należy podkreślić, że najmłodsza grupa bezrobotnych (do 34 roku życia) uległa nieznacznemu zmniejszeniu w okresie pięcioletnim (w 2000 r. stanowili łącznie 58,9% wszystkich osób bez pracy w gminie). Kolejna grupa wiekowa, osób w przedziale 35-44 lat, stanowi 22,3% ogółu bezrobotnych obywateli badanej gminy. Co piąta osoba bez pracy (19,1% ogółu) mieści się w grupie wiekowej 45-54 lata. Zaznaczyć należy, iż w latach 2000-2003 stale rosła liczba i procentowy udział w rejestrach bezrobocia osób w wieku 45-54 lat, dopiero w 2004 r. grupa ta uległa zmniejszeniu. Realia rynku pracy wskazują, że osoby po 45 roku życia (w demografii określa się je mianem osób w wieku niemobilnym) mają największe problemy ze znalezieniem pracy i zazwyczaj zasilają szeregi długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 miesięcy). Osoby nie posiadające pracy, liczące 55-59 lata stanowią 3,3% i w tym przedziale wiekowym zaznacza się od kilku lat wzrost liczby bezrobotnych. Mieszkańcy liczący powyżej 60 roku życia to jedynie 0,1% ogółu bezrobotnych obywateli gminy.

Tabela 35. Struktura wieku osób bezrobotnych w gminie Krzeszowice w latach 2000-2004 (stan na 31 XII)

Wiek	2000		2001		2002		2003		2004 (IX)	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
18-24 lat	563	32,8	584	31,2	520	29,3	491	27,4	498	29,0
25-34 lat	448	26,1	489	26,2	442	24,9	462	25,8	450	26,2
35-44 lat	426	24,8	456	24,4	454	25,6	428	23,9	382	22,3
45-54 lat	268	15,6	317	17,0	329	18,5	354	19,7	328	19,1
55-59 lat	9	0,5	21	1,1	29	1,6	46	2,6	57	3,3
60-64 lat	2	0,1	2	0,1	1	0,1	2	0,1	1	0,1
Ogółem	1716	100,0	1869	100,0	1775	100,0	1793	100,0	1716	100,0

Źródło: opracowanie własne na bazie danych Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego

Wysokie bezrobocie wśród ludzi młodych dotyczy jednak całego regionu małopolskiego – dla porównania omawiane wskaźniki w skali województwa wynoszą odpowiednio, według wieku: <24 lat (30,6% wszystkich bezrobotnych), 25-34 lat (28,6%), 35-44 lat (21,8%), 45-54 lat (17,1%), 55-59 lat (1,7%), >60 lat (0,2%). I jak widać struktura wiekowa bezrobotnych w regionie jest podobna, jak w przypadku gminy Krzeszowice.

Struktura wykształcenia bezrobotnych

Spośród bezrobotnych mieszkańców gminy Krzeszowice (we wrześniu 2004 r.) największe problemy ze znalezieniem pracy posiadały osoby o najniższym wykształceniu – zasadniczym zawodowym (35,5% wszystkich bezrobotnych obywateli) oraz podstawowym (26,1%). Co czwarta osoba bez pracy w badanej gminie (25,1%) legitymuje się wykształceniem policealnym lub średnim zawodowym, a dyplom Liceum Ogólnokształcącego posiada 7,6% ogółu bezrobotnych mieszkańców gminy Krzeszowice. Niekorzystnym zjawiskiem (ale obserwowanym w całej Polsce) jest fakt stosunkowo wysokiego bezrobocia wśród absolwentów szkół wyższych, będących mieszkańcami badanej gminy. Stanowią oni obecnie 5,7% ogółu bezrobotnych w gminie, co oznacza 98 licencjatów i magistrów mających problemy ze znalezieniem pracy. Dla porównania w 2000 r. liczba bezrobotnych absolwentów uczelni wynosiła 41 osób i od tego czasu stale rośnie. Na przestrzeni pięciu lat wzrosła także w badanej gminie liczba bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym oraz średnim ogólnym. Świadczy to o tym, iż dobre wykształcenie nie jest żadnym gwarantem otrzymania pracy, a wiedza i umiejętności przyswajane przez absolwentów szkół nie zawsze odpowiadają potrzebom rynku pracy. W ogólnej grupie bezrobotnych mieszkańców gminy Krzeszowice zmniejszyła się natomiast w okresie 5 lat grupa osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Tabela 36. Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w gminie Krzeszowice w latach 2000-2004 (stan na 31 XII)

Wykształcenie	2000		2001		2002		2003		2004 (IX)	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Wyższe	41	2,4	64	3,4	64	3,6	76	4,2	98	5,7
Policealne i średnie zawodowe	426	24,8	455	24,3	449	25,3	418	23,3	430	25,1
Średnie ogólne	79	4,6	108	5,8	105	5,9	95	5,3	130	7,6
Zasadnicze zawodowe	709	41,3	749	40,1	693	39,0	691	38,5	610	35,5
Podstawowe	461	26,9	493	26,4	464	26,1	507	28,3	448	26,1
Ogółem	1716	100,0	1869	100,0	1775	100,0	1793	100,0	1716	100,0

Źródło: opracowanie własne na bazie danych Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego

Dla porównania omawiane wskaźniki w skali regionu małopolskiego wynoszą odpowiednio – wg wykształcenia bezrobotnych: podstawowe i niepełne podstawowe (24,9% ogółu bezrobotnych), zasadnicze zawodowe (39,3%), średnie ogólne (6,8%), policealne i średnie zawodowe (24,2%), wyższe (4,8%). Jak widać z przedstawionych danych w gronie osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, policealnym i wyższym wskaźniki krzeszowickie są wyższe od wartości wojewódzkich.

Staż pracy bezrobotnych

Analizując strukturę bezrobocia w gminie Krzeszowice według stażu pracy bezrobotnych (dane z września 2004 r.), widoczny staje się fakt braku zatrudnienia dla osób dotychczas nie pracujących – do tej grupy należy niemal co trzeci bezrobotny mieszkaniec badanej gminy (30%). Osoby o niewielkim stażu pracy (do 1 roku) stanowią prawie 8% ogółu bezrobotnych z terenu gminy Krzeszowice. Większe problemy ze znalezieniem pracy posiadają osoby o stażu pracy w przedziale 1-5 lat, stanowiąc prawie 14% wszystkich bezrobotnych w gminie. Osoby o stażu zawodowym oscylującym w przedziale 5-10 lat i 10-20 lat stanowią odpowiednio 15,2% oraz 22,0% wszystkich bezrobotnych mieszkańców gminy Krzeszowice, zarejestrowanych w Urzędzie Pracy. Relatywny udział bezrobotnych o stażu pracy 20-30 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych badanej gminy wynosi 10,8%, a powyżej 30 lat niespełna 0,7%. Jak zatem widać drugą największą grupę bezrobotnych – po osobach bez stażu – stanowią osoby, którzy mają za sobą kilkanaście lat pracy.

Tabela 37. Bezrobotni według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w gminie Krzeszowice we wrześniu 2004 r.

Staż pracy	Liczba bezrobotnych	% ogółu	Czas pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych	% ogółu
do 1 roku	132	7,7	do 1 m-ca	121	7,1
od 1 do 5	234	13,6	1-3 m-cy	196	11,4
od 5 do 10	260	15,2	3-6 m-cy	209	12,2
od 10 do 20	377	22,0	6-12 m-cy	315	18,4
od 20 do 30	186	10,8	12-24 m-cy	349	20,3
30 i więcej	12	0,7	pow. 24 m-cy	526	30,7
bez stażu	515	30,0	-	-	0,0
ogółem	1716	100,0	ogółem	1716	100,0

Źródło: opracowanie własne na bazie danych Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego

Czas pozostawania bez pracy

Struktura bezrobocia według kryterium czasu pozostawania bez pracy ujawnia poziom długotrwałości bezrobocia w gminie Krzeszowice (dane z września 2004 r.). Osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy stanowią 51,0% ogółu bezrobotnych mieszkańców gminy – dla porównania wskaźnik regionu małopolskiego jest nieco niższy i wynosi 47,4%. Jednak szczegółowa struktura pokazuje, iż niemal co trzeci bezrobotny w gminie Krzeszowice (30,7% ogółu) nie posiada pracy od ponad 2 lat. Z doświadczeń rynku pracy wynika, że osoby długotrwale bezrobotne mają bardzo małą motywację do poszukiwania pracy, a wiele z nich nie wykazuje większego zainteresowania stałym zatrudnieniem. Ponad 18% bezrobotnych mieszkańców analizowanej gminy pozostaje bez zatrudnienia krótki czas, nie przekraczający 3 miesięcy (średnia regionalna jest nieco wyższa – 20,6%). Kolejną grupę bezrobotnych stanowią osoby niepracujące od 3 do 6 miesięcy – stanowią 12,2% ogółu bezrobotnych w gminie Krzeszowice. Prawie co piąty bezrobotny mieszkaniec gminy Krzeszowice (18,4%) pozostaje bez pracy od 6 do 12 miesięcy. Wielkość tej grupy bezrobotnych jest o tyle istotna, iż w przypadku nie podjęcia pracy w kolejnych miesiącach staną się długotrwale bezrobotnymi, zmniejszając tym samym szansę na etat.

Poradnictwo zawodowe

Ogółem w latach 2000 – wrzesień 2004 z systemu poradnictwa zawodowego funkcjonującego w ramach Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego skorzystało 3585 bezrobotnych mieszkańców gminy Krzeszowice, z czego 2220 osób (61,9%) stanowiły kobiety. Ponad 56% (2015 osób) z ogólnej liczby osób korzystających z porad uzyskało poradę indywidualną, pozostałe 44% osób skorzystało z porad grupowych.

Podkreślić należy, że z każdym rokiem rośnie liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego. Najlepszym okresem był w tym względzie rok 2004 (od stycznia do września), kiedy porady zawodowe uzyskało 868 bezrobotnych (w tym 65% kobiet), podczas, gdy w roku 2000 zaledwie 590 osób.

Tabela 38. Bezrobotni korzystający z poradnictwa zawodowego w gminie Krzeszowice w latach 2000-2004

Lata	Liczba osób korzystających		W tym kobiet	
	Z porad ogółem	W tym porad indywidualnych	Liczba	% ogółu
2000	590	334	330	55,9
2001	645	360	387	60,0
2002	704	398	445	63,2
2003	778	439	498	64,0
2004 (do IX)	868	484	560	64,5

Źródło: Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego

Programy aktywizujące i oferty pracy

Ogółem w latach 2000 – wrzesień 2004 w działaniach aktywizujących wzięło udział łącznie 934 bezrobotnych mieszkańców gminy Krzeszowice, co oznacza, iż skorzystało z nich prawie 11% zarejestrowanych w tych latach bezrobotnych. Najbardziej owocnym w tym zakresie był 2003 r., kiedy z różnych form wsparcia skorzystało 375 osób bezrobotnych – dla porównania w 2000 r. zaktywizowano jedynie 40 osób. Spośród sześciu wyszczególnionych poniżej rodzajów aktywizacji zawodowej prowadzonej przez Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego największym powodzeniem wśród bezrobotnych cieszyły się staże (35,6% ogółu osób bezrobotnych mieszkańców badanej gminy korzystających z programów aktywizujących), szkolenia (27,5% ogółu), prace interwencyjne (16,5%), roboty publiczne (9,6%) i umowy absolwenckie (8,4%). W okresie pięciu lat 20 bezrobotnych uzyskało z UPPK pożyczki na prowadzenie własnej działalności gospodarczej. Pożyczki te opiewały na łączną kwotę 309 500 zł.

Ogółem w ciągu pięciu lat Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego zgłosił na terenie gminy Krzeszowice 1963 oferty pracy. Niepokojącym trendem jest fakt, iż liczba tych ofert pracy maleje z każdym rokiem, począwszy od 2001 r., gdy zanotowano 485 ofert. W ciągu trzech kwartałów 2004 r. zgłoszono 249 ofert i należy mieć nadzieję, że liczba ta wzrośnie i przekroczy wartość roku wcześniejszego (361 ofert).

Tabela 39. Programy aktywizujące i liczba ofert pracy w gminie Krzeszowice w latach 2000-2004

Wyszczególnienie	Liczba osób zaktywizowanych					ogółem	% ogółu
	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r. (do IX)		
Szkolenia	17	55	52	95	38	257	27,5
Prace interwencyjne	7	46	20	52	29	154	16,5
Roboty publiczne	9	17	9	30	25	90	9,6
Umowy absolwenckie	0	13	33	25	7	78	8,4
Staże	2	43	62	161	67	335	35,9
Pożyczki dla bezrobotnych	5	0	3	12	0	20	2,1
(kwota ogółem 309							

500 zł)							
Ogółem	40	174	179	375	166	934	100,0
<i>Liczba ofert pracy ogółem</i>	<i>472</i>	<i>485</i>	<i>396</i>	<i>361</i>	<i>249</i>	<i>1963</i>	<i>-</i>

Źródło: opracowanie własne na bazie danych Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego

Liczba ofert pracy zgłaszanych do Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego tylko w niewielkim stopniu zaspokaja potrzeby osób bezrobotnych. W 2003 r. UPPK dysponował dla całego swego obszaru działania pulą 4735 ofert pracy, z czego 1707 ofert (36,1%) było subsydiowanych z Funduszu Pracy, pozostałą część zgłosili lokalni przedsiębiorcy. Biorąc pod uwagę, iż w tym samym roku bez pracy pozostawało 11326 mieszkańców powiatu krakowskiego, to statystycznie na 10 kandydatów przypadały 4 miejsca pracy. Nie jest to wynik zły – dla porównania w 2000 r. (2849 ofert), na 10 bezrobotnych przypadało średnio 2,7 miejsc pracy. Dane te nie uwzględniają oczywiście ofert zatrudnienia nie zgłoszonych przez przedsiębiorców do Urzędu Pracy, a także tzw. szarej strefy, która w okresie kryzysu gospodarczego nie jest zjawiskiem marginalnym, a czasami wręcz jedyną możliwością zarobku przez osoby nie posiadające stałego zatrudnienia.

Tabela 40. Oferty pracy w powiecie krakowskim w latach 1999-2003 (stan na 31 XII)

Wyszczególnienie	1999	2000	2001	2002	2003
Liczba ofert pracy w powiecie	2537	2849	3506	3760	4735
- w tym pracy subsydiowanej	590	281	526	645	1707
% ogółu ofert	23,3	9,9	15,0	17,2	36,1
Na 10 bezrobotnych	3,0	2,7	2,8	3,2	4,2

Źródło: opracowanie własne na bazie danych Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego

Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego w obecnym kształcie prowadzi szeroki zakres działań służących walce z bezrobociem oraz zmniejszaniu jego negatywnych skutków (tu rodzi się platforma współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krzeszowicach). Nie ograniczają się one zatem tylko i wyłącznie do rejestracji osób bezrobotnych i wypłacaniu zasiłków, lecz prowadzą działalność z zakresu poradnictwa zawodowego, informacji zawodowej, organizują Kluby Pracy, pośredniczą w kontaktach bezrobotnych z pracodawcami (i odwrotnie), organizują szkolenia zawodowe, a nade wszystko organizują aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Jednak nawet najsprawniej działający Urząd Pracy nie jest w stanie prowadzić polityki przeciwdziałającej bezrobociu przy nazbyt ubogich środkach finansowych przyznawanych do tej pory zarówno na funkcjonowanie urzędu, jak również na aktywną politykę na rynku pracy. Obecnie, funkcjonując w strukturach Unii Europejskiej walka z bezrobociem zostaje wzmocniona funduszami strukturalnymi (z Europejskiego Funduszu Społecznego), ale pozyskanie których w dużym stopniu będzie zależać od aktywności władz lokalnych wszystkich szczebli. Niebagatelną rolę odgrywać będą Powiatowe Urzędy Pracy, tworzące projekty z zakresu rynku pracy i aktywizacji osób bezrobotnych. Jednak partnerami w tych projektach muszą być sami bezrobotni, których zaangażowanie w wielu miejscach w Polsce pozostawia wiele do życzenia.

Przedsiębiorczość i podmioty gospodarcze

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON, działających w 2002 r. na terenie gminy Krzeszowice wyniosła 2690 jednostek i należy do największych w powiecie krakowskim ziemskim. Spośród gmin sąsiednich większą liczbę firm posiada jedynie gmina Skawina (3590 podmiotów). Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców gminy

Krzeszowice (86 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców) jest największa spośród wszystkich porównywanych gmin, poza Skawiną (87) i taka sama jak w województwie małopolskim (86). Wskaźnik krzeszowicki – co godne podkreślenia – jest wyższy od wskaźnika dla powiatu krakowskiego ziemskiego (78). Gmina Krzeszowice posiada stosunkowo wysoka liczbę zarejestrowanych spółek prawa handlowego (91 firm), które są zakładane w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej na większą skalę – co na ogół wiąże się z większą ilością miejsc pracy – lub obecnością kapitału zagranicznego. Jednak w tym obszarze gminy Skawina i Zabierzów, z racji dogodniejszego położenia komunikacyjnego względem Krakowa, posiadają więcej zarejestrowanych spółek prawa handlowego (odpowiednio 137 i 106 firm). Wskaźnik liczby spółek prawa handlowego na 1000 mieszkańców gminy Krzeszowice (2,9 spółki handlowej na 1000 mieszkańców) ustępuje podobnemu wskaźnikowi dla gminy Skawina (3,3) oraz gminy Zabierzów – niekwestionowanego lidera w powiecie krakowskim ziemskim w liczbie spółek prawa handlowego na 1000 mieszkańców (4,8).

Ponad 81% (2190 podmiotów) wszystkich jednostek zarejestrowanych w systemie REGON w gminie Krzeszowice to firmy założone przez osoby fizyczne i jest to wskaźnik niemal równy średniej powiatowej (82%). W gminie Krzeszowice prowadzi działalność zaledwie 7 spółdzielni, co stanowi 11% ogólnej liczby spółdzielni w powiecie krakowskim (63 podmioty). Do sektora prywatnego należy 2607 podmiotów gospodarczych działających w gminie Krzeszowice, co stanowi niemal 97% wszystkich jednostek REGON w badanej gminie. W powiecie krakowskim wskaźnik ten jest nieco wyższy, gdyż przekracza poziom 97%. Podkreślić jednak należy, iż wskaźniki przedsiębiorczości gminy Krzeszowice wypadają stosunkowo dobrze, kształtując się na poziomie przewyższającym wskaźniki powiatu krakowskiego ziemskiego. Lokalny rozwój gospodarczy na terenie powiatu krakowskiego w dużej mierze od dostępności komunikacyjnej, jakości infrastruktury technicznej i społecznej, odległości od Krakowa oraz ogólnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej. W tych kategoriach gmina Krzeszowice niestety ustępuje gminom bezpośrednio sąsiadującym ze stolicą regionu małopolskiego – Skawiną i Zabierzowem. Dużą liczbą wolnych terenów pod inwestycje, rozwój infrastruktury technicznej oraz przychylność lokalnych władz gminy Krzeszowice powinny za kilka lat zaowocować większą liczbą inwestorów tworzących miejsca pracy na tym terenie.

Tabela 41. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w wybranych gminach powiatu krakowskiego w 2002 r.

Gmina	Podmioty gospodarki narodowej						
	Ogółem	Podmioty na 1000 ludności	Sektor publiczny	Sektor prywatny	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	Spółki prawa handlowego	Spółdzielnie
Krzeszowice	2690	86	83	2607	2190	91	7
Czernichów	860	67	31	829	710	12	2
Jerzmanowice-Przebinia	724	70	22	702	646	5	3
Liszki	998	66	20	978	871	20	3
Skawina	3590	87	110	3480	2879	137	8
Zabierzów	1799	83	30	1769	1399	106	5
Powiat krakowski	18772	78	491	18281	15474	562	63
Region małopolski	278350	86	8182	270168	217737	13332	1206

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie, Wybrane dane o powiatach i gminach województwa małopolskiego w 2002 r., Kraków 2003.

W latach 1999-2003 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie Krzeszowice zwiększyła się o prawie 7%. Gwoli ścisłości należy dodać, że wzrost ten nie był notowany każdego roku. Wartość kulminacyjna przypadła na 2002 r., kiedy zarejestrowanych było w badanej gminie 2690 firm. W 2003 roku zanotowany został niewielki, aczkolwiek spadek liczby firm do poziomu

2671, co może być efektem (przejściowego) osłabienia rozwoju lokalnej gospodarki. Wszystkie porównywane gminy charakteryzował w latach 1999-2003 stały wzrost liczby podmiotów gospodarczych, choć z różnym natężeniem w poszczególnych samorządach. Rekordzistą w tej kategorii jest Liszki, w której w badanym okresie nastąpił wzrost liczby jednostek gospodarczych o 33,2%. Niewiele w tym względzie ustąpiła jej gmina Czernichów, z wartością wzrostu liczby firm rzędu 30,0%. W tym porównaniu gmina Krzeszowice sytuuje się na ostatnim, szóstym miejscu. Jednak w wymienionych wyżej gminach wysoki wskaźnik wzrostu liczby firm jest efektem nadrabiania zaległości w rozwoju gospodarczym (wskaźnik liczby firm na 1000 mieszkańców tych gmin nie przekracza jeszcze 70). Po reformach gospodarczych początku lat 90-tych XX wieku wiele osób szuka nowych możliwości na zarabianie pieniędzy, zakładając przeważnie małe, rodzinne firmy. W gminie Krzeszowice następuje zaś w większym stopniu utrwalanie dotychczasowego poziomu gospodarki lokalnej i rozwój istniejących firm. Dla porównania – w omawianej kategorii – średnia powiatu krakowskiego wyniosła niemal 22%, a średnia wojewódzka osiągnęła poziom 18,5%, zatem dwu-trzykrotnie więcej od wartości gminy Krzeszowice.

Tabela 42. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w wybranych gminach powiatu krakowskiego

Gmina	Rok					Wskaźnik wzrostu liczby firm w latach 99-03	Odsetek ogółu firm powiatu w 2003 r.
	1999	2000	2001	2002	2003		
Krzeszowice	2498	2449	2590	2690	2671	6,9%	13,8%
Czernichów	701	715	791	860	911	30,0%	4,7%
Jerzmanowice-Przegonia	576	633	686	724	746	29,5%	3,8%
Liszki	788	876	945	998	1050	33,2%	5,4%
Skawina	3007	3020	3424	3590	3724	23,8%	19,2%
Zabierzów	1454	1511	1717	1799	1834	26,1%	9,4%
Powiat krakowski	15945	16228	17808	18771	19419	21,8%	100,0%
Region małopolski	242795	251821	270695	278350	287816	18,5%	-
Polska	3041403	3186704	3392268	3468218	3581593	17,8%	-

Źródło: opracowanie własne na bazie Banku Danych Regionalnych GUS

Trend wzrostowy jest naturalnie bardzo pożądanym, zwłaszcza jeżeli dotyczy małych firm, być może nie zatrudniających wiele osób, ale w wielu krajach stanowiących podstawę gospodarki. W danych Głównego Urzędu Statystycznego (opartego na systemie REGON) może być jednak ukryty proces tzw. „samozatrudniania”, czyli zakładania jednoosobowych działalności gospodarczych przez zatrudnionych do tej pory na etacie pracowników. Dotyczy to m.in. kierowców czy pracowników budowlanych, którzy po rozstaniu ze swoim dotychczasowym pracodawcą, zakładają firmy i nadal z nim współpracują, ale już jako przedsiębiorcy. Nie chroni ich jednak prawo pracy, co może stawiać pod znakiem zapytania trwałość takiej współpracy.

Dochody i wydatki budżetu gminy

W 2004 roku Rada Miejska Krzeszowice zaplanowała dochody swojej jednostki samorządowej na poziomie 40.163.479,00 zł, a wydatki 50.259.387,07 zł (Uchwała Budżetowa Gminy Krzeszowice na rok 2004 nr XVII/149/04 z dnia 29 stycznia 2004 r.). Największą część dochodów w planie budżetu na 2004 r. stanowią dochody od osób prawnych, osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz subwencja oświatowa. Największe wydatki gmina zaplanowała na inwestycje w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska oraz na oświatę i wychowanie.

Tabela 43. Dochody i wydatki budżetu gminy Krzeszowice – plan na 2004 r.

Nr działu	Nazwa działu	Dochody	Wydatki	w tym inwestycyjne
010	Rolnictwo i łowiectwo	–	51 042,00	–
020	Leśnictwo	–	12 000,00	–
500	Handel	63 000,00	125 000,00	–
600	Transport i łączność	165 000,00	2 063 250,00	1 160 000,00
630	Turystyka	–	29 500,00	–
700	Gospodarka mieszkaniowa	1 279 908,00	762 513,00	350 000,00
710	Działalność usługowa	–	111 200,00	–
750	Administracja publiczna	242 225,00	4 764 486,00	43 000,00
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	5 200,00	5 200,00	–
754	Bezpieczeństwo publiczne oraz ochrona przeciwpożarowa	15 570,00	527 858,00	9 000,00
756	Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	20 112 218,00	74 000,00	–
757	Obsługa długu publicznego	–	539 833,00	–
758	Różne rozliczenia (m.in. subwencje oświatowe)	13 336 892,00	443 989,30	–
801	Oświata i wychowanie	674 486,00	20 675 005,00	374 000,00
851	Ochrona zdrowia	–	347 000,00	4 000,00
852	Pomoc społeczna	1 285 220,00	2 463 402,00	7 000,00
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	206 575,00	1 055 299,00	–
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 777 185,00	14 856 795,77	13 209 795,77
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	–	1 109 114,00	10 000,00
926	Kultura fizyczna i sport	–	269 900,00	50 000,00
RAZEM		40 163 479,00	50 259 387,07	15 216 795,77

Źródło: Urząd Miejski w Krzeszowicach

Wg planu budżetowego deficyt pomiędzy planowanymi dochodami a wydatkami wyniesie 10 095 908,07 zł, który gmina zamierza pokryć poprzez:

- zaciągane kredyty na kwotę 7 175 493,00 zł,
- zaciągane pożyczki na kwotę 2 920 415,07 zł.

Największe wydatki przeznaczone na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska inwestycji z zakresu rozbudowy sieci kanalizacyjnej na terenie gminy, modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków oraz budowę kolejnych lokalnych oczyszczalni ścieków oraz modernizację istniejącej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Łącznie plan budżetu na 2004 rok przewiduje wydatki inwestycyjne na poziomie 15 216 795,77 zł, co stanowi ok. 30,3% i jest dużą wartością w porównaniu do wydatków inwestycyjnych w planach budżetowych innych jednostek samorządu terytorialnego.

MISJA POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY KRZESZOWICE

*TWORZYMY WARUNKI SŁUŻĄCE ZAPEWNIENIU
MIESZKAŃCOM GMINY KRZESZOWICE WYSOKIEGO
KOMFORTU ŻYCIA I PRZYJAZNEGO ŚRODOWISKA
SPOŁECZNEGO, POZWALAJĄCEGO ROZWIJAĆ
AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKĄ I INDYWIDUALNE
ASPIRACJE*

ANALIZA SWOT DLA POLITYKI SPOŁECZNEJ W GMINIE KRZESZOWICE

SWOT - Analiza zasobów i otoczenia zewnętrznego

Analiza SWOT służy określeniu pozytywnych i negatywnych elementów wewnętrznych i zewnętrznych, wpływających na rozwój polityki społecznej w gminie. Stanowi także narzędzie identyfikacji problemów.

Nazwa techniki pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

S	- Strengths	- Silne strony, atuty	ZASOBY
W	- Weaknesses	- Wady, słabe strony	ZASOBY
O	- Opportunities	- Okazje, możliwości, szanse	OTOCZENIE ZEWNĘTRZNE
T	- Threats	- Trudności, zagrożenia	OTOCZENIE ZEWNĘTRZNE

Technika ta oceniająca zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki, mogące mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego stanowi użyteczną pomoc prowadzącą do dokonania analizy zasobów gminy w obszarze polityki społecznej i otoczenia zewnętrznego mającego wpływ na tę politykę. Wyniki analizy SWOT są nieodzownym elementem procesu określenia priorytetów rozwoju.

W celu uzyskania jasnej analizy traktuje się **atuty i słabe strony** jako czynniki wewnętrzne z punktu widzenia polityki społecznej, na które lokalna społeczność i lokalne instytucje mają wpływ, a **okazje i zagrożenia** jako czynniki zewnętrzne, znajdujące się w bliższym i dalszym otoczeniu gminy i prowadzonej przez nią polityki społecznej. Poniżej zamieszczono zapisy analizy SWOT dla polityki społecznej w gminie Krzeszowice, stworzone przez uczestników warsztatów strategicznych (Konwent Strategiczny).

ZASOBY POLITYKI SPOŁECZNEJ W GMINIE KRZESZOWICE

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykształcona kadra przygotowana merytorycznie do rozwiązywania problemów społecznych, 2. Funkcjonujące w gminie instytucje z obszaru polityki społecznej – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjny, biuro Powiatowego Urzędu Pracy, Straż Miejska, Policja, Ośrodek Zdrowia, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ochotniczy Hufiec Pracy, Dom Dziecka, Środowiskowy Dom Samopomocy, odpowiednie wydziały Urzędu Miasta i komisje Rady Miejskiej, 3. Szkoły z zapleczem – hala sportowa, stołówki szkolne, świetlice, zajęcia pozalekcyjne, 4. Działające remizy strażackie, noclegownie, klub sportowy, ośrodek kultury, 5. Pozyskiwanie środków na politykę społeczną w ramach sponsoringu i funduszu przeciwalkoholowego, 6. Dobrze rozpoznane środowisko rodzin wymagających pomocy społecznej w gminie, 7. Zapewnione środki dla dzieci niepełnosprawnych i pomoc osobom niepełnosprawnym, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zbyt mała liczba osób zatrudnionych w służbach pomocy społecznej w gminie, 2. Niewystarczająca współpraca i mała liczba wspólnych inicjatyw instytucji z obszaru polityki społecznej, 3. Brak wymiany informacji pomiędzy różnymi instytucjami z obszaru polityki społecznej, 4. Niska świadomość społeczeństwa w zakresie samokształcenia i kształcenia ustawicznego, 5. Niewystarczający system (i brak specjalistów) opieki psychologicznej i doradztwa zawodowego, 6. Mała ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację polityki społecznej, 7. Mała liczba mieszkań socjalnych i komunalnych, 8. Brak systemu monitoringu (kamer) w gminie, 9. Niewystarczające środki techniczne Straży Miejskiej (brak samochodu) i Policji, 10. Niewystarczająca oferta „czasu wolnego” dla dzieci i młodzieży (brak kina, basenu) – brak koordynacji działań pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz młodzieży, 11. Brak zainteresowań, hobby wśród młodzieży,

**OTOCZENIE ZEWNĘTRZNE POLITYKI SPOŁECZNEJ W GMINIE
KRZESZOWICE**

OKAZJE, SZANSE	ZAGROŻENIA, TRUDNOŚCI
<ol style="list-style-type: none">1. Bliskość aglomeracji krakowskiej:<ul style="list-style-type: none">- dostęp do informacji, edukacji i kultury,- dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej,- dostęp do specjalistycznych poradni i instytucji,- dostęp do dużego rynku pracy,- możliwość pozyskiwania inwestorów,2. Możliwość pozyskiwania środków z Unii Europejskiej (EFS, EQUAL) na działania z zakresu polityki społecznej,3. Nowe obszary wsparcia (nowe projekty) związane z integracją europejską,4. Rozwój nowych technologii informacyjnych ułatwiających funkcjonowanie społeczeństwa,	<ol style="list-style-type: none">1. Zagrożenie patologiami społecznymi, związane z bliskością Krakowa,2. Niestabilna sytuacja ekonomiczna w kraju,3. Niespójność i nieklarowność przepisów prawnych,4. Nadmierna biurokracja,5. Wzrost bezrobocia w Polsce,6. Szybkie zmiany na rynku pracy – dezaktualizacja kwalifikacji zawodowych,7. Brak płynności środków finansowych na nowe zadania z zakresu polityki społecznej,

PLAN OPERACYJNY DLA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KRZESZOWICE

Przedstawiony plan operacyjny jest wynikiem wspólnych prac członków Konwentu Strategicznego, zaproszonych do współpracy przez Panią Ewę Gędek – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszowicach oraz konsultantów Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji z Krakowa. Zadaniem Konwentu – jako grupy lokalnych ekspertów – była analiza polityki społecznej gminy, sformułowanie priorytetów rozwoju gminnej polityki społecznej oraz założeń planów operacyjnych niniejszej Strategii. Rolą konsultantów MISTiA było wspieranie procesu budowy strategii poprzez stosowanie odpowiednich narzędzi i technik pracy indywidualnej i grupowej, proponowanie nowych rozwiązań oraz eksperckie opracowanie zapisów w planach operacyjnych. Niniejsza strategia posiada strukturę ułatwiającą jej wdrażanie i cykliczną aktualizację.

Misja polityki społecznej Gminy

Misja wskazuje naczelny cel polityki społecznej gminy Krzeszowice, wokół którego powinny koncentrować się działania różnych środowisk i organizacji społecznych. Stanowi ona zatem czynnik integracji lokalnej społeczności wokół zasadniczych spraw służących rozwojowi społecznemu gminy. Jest to przesłanie będące podstawą podtrzymywania istniejących i tworzenia nowych, silnych więzi społecznych pomiędzy mieszkańcami miasta oraz ich różnymi środowiskami i reprezentacjami. Misja powinna w pełni oddawać aspiracje mieszkańców i służyć długofalowemu rozwojowi społecznemu gminy.

Obszary priorytetowe

Obszary priorytetowe (kierunki rozwoju) to sfery, które powinny odzwierciedlać zasadnicze pola działań w zakresie polityki społecznej gminy w najbliższych 10 latach. Innymi słowy to swoiste „koła zamachowe” dla dalszego rozwoju społecznego gminy. W wyniku prac warsztatowych i analiz strategicznych wyodrębniono cztery obszary priorytetowe polityki społecznej gminy Krzeszowice:

- Zintegrowane i aktywne społeczeństwo
- Bezpieczna i zdrowa gmina
- Elastyczny rynek pracy
- Przyjazna szkoła

Cele strategiczne

Cele te należą do grupy celów kierunkowych (odpowiadają na pytanie: *co chcemy osiągnąć?*) i długofalowych, o terminie realizacji sięgającym 10 lat.

Cele operacyjne

Cele te dotyczą średniego horyzontu czasowego (3-5 lat). Odpowiadają na pytanie: *w jaki sposób to osiągnąć?*, wskazują zatem określone narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych.

Zadania

Zadania to konkretne działania służące realizacji celów. Są one podstawą wdrażania strategii, posiadają więc określone ramy organizacyjne – instytucję koordynującą, partnerów, termin realizacji i źródła finansowania. Część zadań w swej treści oraz zakresie działania może służyć realizacji różnych celów strategicznych bądź operacyjnych. Mówiąc o zadaniach mamy na myśli nie tylko zadania inwestycyjne, rozwijające infrastrukturę społeczną. Specyfiką niniejszej strategii jest duża liczba zadań „miękkich”, dotyczących inwestycji niematerialnych (w człowieka), czyli działania ze sfery społecznej, kulturalnej, edukacyjnej, a także rynku pracy.

Stworzone plany operacyjne kładą istotny akcent na **zrównoważony rozwój społeczny** Gminy Krzeszowice. Przy takim założeniu polityka społeczna gminy musi iść w parze z zaplanowanymi i przemyślanymi działaniami w innych obszarach rozwoju gminy, takich, jak działania polityczne, gospodarcze i przestrzenne z zachowaniem równowagi przyrodniczej. Co bardzo ważne, niniejsza strategia rozwiązywania problemów społecznych nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, choć instytucja ta powinna być głównym zarządzającym w tej sferze. Na etapie wdrażania strategii niezmiernie istotna jest koordynacja i współpraca środowisk i organizacji (zarówno publicznych, jak i niepublicznych, formalnych i nieformalnych), działających na polu polityki społecznej w gminie. Dzięki partnerstwu różnych środowisk, zaangażowanych w tworzenie niniejszej Strategii, proponuje ona także zadania, które z powodzeniem mogą być realizowane w ramach przedsięwzięć publiczno-prywatnych bądź też zlecane (kontraktowane) organizacjom pozarządowym. Obydwa rozwiązania zdobywają coraz większą popularność na wszystkich szczeblach samorządowych, zwłaszcza w okresie ciągłych niedoborów finansów publicznych. Umożliwiają one bowiem realizację ustawowych zadań bez nadmiernego obciążania budżetu lokalnego. Część zadań stanowi jednorazowe bądź cykliczne przedsięwzięcia, jednakże w zapisach niniejszej strategii istnieją także zadania ciągłe (wdrażane na bieżąco), których realizacja będzie miała duży wpływ na rozwój społeczny Gminy Krzeszowice w najbliższych dziesięciu latach.

Każdą strategię powinna charakteryzować jedna główna cecha – **elastyczność** na etapie jej wdrażania. Oznacza to, że cele i zadania zawarte w strategii powinny być stale monitorowane i weryfikowane w zależności od szybko zmieniającego się otoczenia zewnętrznego, jak również zasobów gminy i potrzeb jej mieszkańców. Jest to podstawowy element procesu wdrażania planu strategicznego. Możliwość wprowadzania zmian w dokumencie strategii, jej regularna aktualizacja ma zachować ciągłość jej realizacji, świadczyć o tym, iż strategia „żyje”, dzięki czemu możliwe staje się osiągnięcie celów przyjętych w trakcie jej tworzenia. Tylko w takiej sytuacji można mówić o sukcesie planowania strategicznego na szczeblu lokalnym.

Poniżej zamieszczono plan operacyjny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice.

OBSZAR PRIORYTETOWY:

<p>ZINTEGROWANE I AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO</p>
--

POWIĄZANIA OBSZARU Z DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM I SEKTOROWYMI PROGRAMAMI OPERACYJNYMI

Wszelkie działania zawarte w obszarze priorytetowym „Zintegrowane i aktywne społeczeństwo” znajdują swoje uzasadnienie w dokumentach strategicznych i operacyjnych wyższego rzędu, takich jak:

- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego,
- Sektorowy Program Operacyjny – Rozwój Zasobów Ludzkich na lata 2004-2006,
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006,
- Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004-2006,
- Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004 – 2006.

Na podstawie powyższych (między innymi) dokumentów operacyjnych będą dysponowane środki strukturalne z Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Zintegrowane i aktywne społeczeństwo” wpisują się w następujące Cele nadrzędne oraz Cele strategiczne **Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego**:

Cel nadrzędny A.	Lepiej wykształceni, aktywni i przedsiębiorczy mieszkańcy
Cel strategiczny A.2.	Środowisko promujące przedsiębiorczość i aktywność obywateli
Cel strategiczny A.3.	Spójne, solidarne i bezpieczne społeczności
Cel strategiczny A.4.	Silna rodzina i zdrowy styl życia
Cel nadrzędny B.	Wysoka jakość środowiska przyrodniczego i kulturowego
Cel strategiczny B.4.	Kształtowanie krajobrazu kulturowego

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Zintegrowane i aktywne społeczeństwo” wpisują się w następujące Priorytety oraz Działania **Sektorowego Programu Operacyjnego – Rozwój Zasobów Ludzkich na lata 2004-2006**:

Priorytet 1.	Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej
Działanie 1.4.	Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych
Działanie 1.5.	Wspieranie integracji zawodowej i społecznej grup szczególnego ryzyka

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Zintegrowane i aktywne społeczeństwo” wpisują się w następujące Priorytety oraz Działania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006:

Priorytet 3 **Rozwój lokalny**
Działanie 3.1. Obszary wiejskie

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Zintegrowane i aktywne społeczeństwo” wpisują się w następujące Priorytety oraz Działania **Krajowego Planu Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004-2006:**

Priorytet 1 **Działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające
wykluczaniu oraz wspierające równy start dzieci i młodzieży**
Działanie 1.2. Pomoc dla rodzin z dziećmi oraz zapobieganie patologiom w
rodzinie

Priorytet 3. **Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem
społecznym**
Działanie 3.1. Wsparcie możliwości zatrudnienia
Działanie 3.2. Ekonomia społeczna
Działanie 3.4. Wsparcie dla osób starszych

Priorytet 4. **Rozwój służb społecznych oraz instytucjonalny rozwój usług
społecznych i ich koordynacji**
Działanie 4.2. Rozwój usług społecznych umożliwiających integrację społeczną
Działanie 4.3. Koordynacja i ewaluacja działań w zakresie integracji społecznej

Obszar priorytetowy „Zintegrowane i aktywne społeczeństwo” oparty jest na jednym celu strategicznym:

***I. CEL STRATEGICZNY:
WZROST INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE I ROZWÓJ
AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW W DZIAŁANIACH NA RZECZ
WSPÓLNOTY LOKALNEJ***

Uzasadnienie

Cele polityki integracji społecznej w Polsce wynikają z priorytetów określonych w przyjętej w czerwcu 2004 r. Narodowej Strategii Integracji Społecznej, a także z celów w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego przyjętych w grudniu 2000 r. przez Radę Europejską w Nicei. Polska w pełni akceptuje ich zasadność, co zostało oficjalnie potwierdzone poprzez przyjęcie w grudniu 2003 r. Wspólnego Memorandum Polski i UE o Integracji Społecznej (*Joint Inclusion Memorandum*).

Mówiąc o integracji społecznej na szczeblu lokalnym należy rozumieć, że gmina to nie tylko szczebel samorządu terytorialnego i obszar z wyznaczonymi granicami

administracyjnymi. Gmina to przede wszystkim mieszkańcy, wspólnota lokalna funkcjonująca w bliskim sobie otoczeniu i na określonych zasadach społecznych. Sprawą oczywistą jest, że społeczeństwo lokalne jest zróżnicowane pod względem statusu społecznego i ekonomicznego, co jednak nie powinno wpływać na kształtowanie więzi pomiędzy różnymi grupami zamieszkującymi gminę, a na pewno nie może mieć wpływu na równy dostęp wszystkich mieszkańców do praw społecznych i zwiększania poziomu ich realizacji. Lokalna, gminna polityka integracji społecznej w głównej mierze powinna opierać się na działaniach profilaktycznych, bowiem zapobieganie problemom i ich rozwiązywanie na wczesnym etapie, pozwoli ograniczać negatywne ich efekty (marginalizacja i wykluczenie społeczne). Doświadczenia wielu państw zachodnich pokazują, że działania profilaktyczne są tańsze i skuteczniejsze z punktu widzenia polityki społecznej. Działania te powinny obejmować wszystkie grupy narażone na marginalizację lub obniżenie statusu ekonomicznego – rodziny wielodzietne, rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi, rodziny, gdzie występuje przemoc i uzależnienia, samotne matki, osoby niepełnosprawne i starsze, osoby bezrobotne i bezdomne. Ale obok prewencji ważne jest także rozwijanie takich instrumentów reagowania, które przynosić będą pożądane efekty w przypadku wystąpienia u rodzin i osób trudnych sytuacji, którym nie są oni w stanie samodzielnie przeciwdziałać. W zakresie tym – obok zadań pomocy społecznej – istotnym uzupełnieniem powinny być działania w zakresie bezpieczeństwa publicznego, opieki zdrowotnej, rynku pracy i edukacji, które są rozwinięte w kolejnych obszarach priorytetowych niniejszej strategii. Sukces w tych działaniach będzie zapewniony tylko wówczas, gdy związane i realizowane będzie szerokie partnerstwo wielu instytucji gminnych i ponadgminnych (ośrodek pomocy społecznej, urząd miejski, starostwo powiatowe, powiatowe centrum pomocy rodzinie, policja, straż miejska, szkoły, sąd rejonowy, organizacje pozarządowe, publiczne i niepubliczne instytucje pomocy społecznej i ochrony zdrowia i inne). Należy mieć na uwadze, że integracja społeczna członków wspólnoty lokalnej jest podstawą przyjaznego zamieszkiwania w gminie i identyfikacji mieszkańców z gminą. Dlatego nie mniej ważne pozostaje kreowanie i wzmacnianie aktywności mieszkańców, głównie w mierze społecznej i wykorzystywanie tego potencjału w działaniach służących rozwojowi gminy i pomocy potrzebującym. W tych działaniach na plan pierwszy wysuwa się coraz modniejsze pojęcie ekonomii społecznej, które jest bardzo szerokie i dotyka wielu sfer życia społecznego. Kluczową zasadą idei ekonomii społecznej jest prymat działania na rzecz ludzi (członków, podopiecznych) nad maksymalizacją zysku. Oznacza to, że dla jednostek ekonomii społecznej istotne znaczenie – obok celu gospodarczego – ma misja społeczna.

Powyższy cel strategiczny osiągnięty zostanie poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

- I.1. Wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych
- I.2. Prowadzenie działań ułatwiających integrację w społeczeństwie osób starszych i niepełnosprawnych
- I.3. Pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym
- I.4. Zmiana wizerunku pomocy społecznej w świadomości mieszkańców gminy
- I.5. Rozwój form współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie gminnej polityki społecznej
- I.6. Wzmacnianie tożsamości lokalnej poprzez pielęgnację historii, kultury i rodzimych tradycji

I.1 Cel operacyjny: Wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych

Polityka prorodzinna powinna być podstawą każdego działania społecznych w gminie. To w rodzinie następuje „formowanie” dziecka do życia społecznego i kształtowanie jego charakteru. Wszelkie zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny mogą wpływać na rozwój dzieci i całą społeczność lokalną. Trudne sytuacje życiowe, które spotykają rodziny mogą być krótkotrwałe (jednostkowe, przejściowe) lub długotrwałe, lecz brak reakcji i pomocy może spowodować nieodwracalne zmiany w procesie funkcjonowania takiej rodziny. W gminie Krzeszowice głównymi powodami trudnej sytuacji życiowej rodzin jest ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba. Ważne jest stałe monitorowanie rodzin, które są obecnie i mogą być w przyszłości zagrożone trudną sytuacją życiową i jej konsekwencjami. Obok pomocy finansowej i materialnej udzielanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach rozwijane powinno być centrum kompleksowej pomocy psychologicznej i prawnej dla rodzin przeżywających trudności. W długofalowej koncepcji działania w zakresie polityki społecznej w gminie należy kłaść akcent na ograniczanie uzależnienia osób i rodzin od pomocy społecznej oraz usamodzielnianie się klientów GOPS.

Zadania:

I.1.1 Prowadzenie stałego monitoringu rodzin wymagających wsparcia – stworzenie i aktualizacja bazy danych rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz zagrożonych trudną sytuacją życiową;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, PCPR*, Straż Miejska, Policja, Pełnomocnik Burmistrza**, PK „Pierwszy Kontakt”***, szkoły, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy

*PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

**Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

***Punkt Konsultacyjny „Pierwszy Kontakt”

I.1.2 Koordynacja działań i wymiana informacji pomiędzy instytucjami pomocy społecznej w gminie i powiecie krakowskim (patrz także zadanie nr I.4.1);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Urząd Miejski, GOPS, Straż Miejska, Policja, Pełnomocnik Burmistrza, PK „Pierwszy Kontakt”, szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie, Sąd Rejonowy dla Krakowa-Krowodrzy	Działania ciągłe	Budżet gminy

I.1.3 Organizacja – na bazie Punktu Konsultacyjnego „Pierwszy Kontakt” – centrum informacji oraz pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej (możliwość bezpośredniej rozmowy ze specjalistami – psycholog, pedagog, terapeuta, kurator sądowy, prawnik; doradztwo, zajęcia z młodzieżą; wsparcie z wykorzystaniem telefonu zaufania, Internetu etc.);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, PCPR, Straż Miejska, Policja, Pełnomocnik Burmistrza, szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie, Sąd Rejonowy dla Krakowa-Krowodrzy	od 2006 r.	Budżet gminy, Fundusze europejskie,

I.1.4 Rozwój usług profilaktycznych skierowanych do dzieci z rodzin patologicznych – tworzenie świetlic socjoterapeutycznych, systemu pomocy psychologicznej, organizacja wyjazdów wakacyjnych, wyjazdów do kina, teatru, etc.;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Miejski	Urząd Miejski, PCPR, Pełnomocnik Burmistrza, PK „Pierwszy Kontakt”, szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie

I.1.5 Tworzenie grup wsparcia dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej – różnicowanie grup ze względu na przyczynę trudnej sytuacji;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, PCPR, Pełnomocnik Burmistrza, PK „Pierwszy Kontakt”, szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie

I.1.6 Wspieranie powstawania i działalności rodzin zastępczych w gminie – pomoc finansowa, pomoc psychologiczna, szkolenia;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, Pełnomocnik Burmistrza, PK „Pierwszy Kontakt”, szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet powiatu, Fundusze europejskie

I.1.7 Objęcie pomocą psychologiczną wszystkich rodziców wychowujących dzieci niepełnosprawne;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Urząd Miejski, PCPR, Pełnomocnik Burmistrza, PK „Pierwszy Kontakt”, szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie

I.1.8 Rozwój doradztwa w zakresie polityki prorodzinnej – wsparcie dla rodzin wielodzietnych, ochrona macierzyństwa, rozwój edukacji seksualnej, promocja modelu rodziny uwzględniającego konieczność zastępowalności pokoleń;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, PCPR, Pełnomocnik Burmistrza, PK „Pierwszy Kontakt”, szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie

I.1.9 Realizacja wspólnych projektów z organizacjami i instytucjami z terenu gminy, działającymi na rzecz dzieci – Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Dom Dziecka w Miękini, Zespół Pomocy Dzieciom w Tenczynku, Zespół Charytatywny w Tenczynku, Zespół Charytatywny przy Parafii św. Marcina, Interwencyjny Zespół Pomocy Międzyludzkiej w Krzeszowicach;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Dom Dziecka w Miękini, Zespół Pomocy Dzieciom w Tenczynku, Zespół Charytatywny w Tenczynku, Zespół Charytatywny przy Parafii św. Marcina, Interwencyjny Zespół Pomocy Międzyludzkiej w Krzeszowicach	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie

I.1.10 Realizacja projektów służących ograniczaniu uzależnienia osób i rodzin od pomocy społecznej – przeniesienie akcentu z pomocy finansowej na rzecz innych form pomocy oraz usamodzielniania się klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, PCPR, Pełnomocnik Burmistrza, PK „Pierwszy Kontakt”, szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie, media lokalne i regionalne	Działania ciągłe	Budżet gminy

I.1.11. Przeprowadzenie akcji informacyjnej w zakresie nowych form i zasad przyznawania świadczeń rodzinnych;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, PCPR, Pełnomocnik Burmistrza, PK „Pierwszy Kontakt”, szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie, media lokalne i regionalne	Działania ciągłe	Budżet gminy

**I.2. Cel operacyjny:
Prowadzenie działań ułatwiających integrację w społeczeństwie osób starszych i niepełnosprawnych**

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych powinna obejmować szereg działań organizacyjnych, medycznych, psychologicznych, edukacyjnych i technicznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej. W gminie Krzeszowice jest duża liczba rodzin (ok. 300), w których występuje problem niepełnosprawności. Pozostawienie takich rodzin bez pomocy (psychologicznej, finansowej, materialnej) powodować może pogłębianie się stopnia niepełnosprawności, ale także izolację społeczną osób niepełnosprawnych. Podobnym wsparciem powinny być ujęte także osoby starsze, które często zamieszkują samotnie, a ich dochód oscyluje na granicy minimum socjalnego. Często niewielka pomoc, zainteresowanie losem takich osób, a nawet zwykła rozmowa, powoduje, że osoby te czują się nadal potrzebne. Nierzadko osoby te posiadają potencjał intelektualny (np. emerytowani nauczyciele, urzędnicy) i artystyczny, który może posłużyć do integracji pokoleń. Społeczństwo lokalne starzeje się (zmniejsza się liczba osób młodych, a zwiększa się liczba mieszkańców w wieku emerytalnym) i trend ten będzie pogłębiał się w gminie w kolejnych latach. Odpowiedzią władz gminy powinien być system wsparcia dla instytucji i organizacji (w tym pozarządowych i niepublicznych), które organizują i prowadzą (bądź będą prowadziły w przyszłości) obiekty pomocy społecznej w gminie (np. warsztaty terapii zajęciowej, domy pomocy społecznej, domy pogodnej jesieni). Silnym impulsem do tworzenia i funkcjonowania tego typu instytucji powinny być fundusze strukturalne Unii Europejskiej.

Zadania:

I.2.1 Organizacja procesu rehabilitacji osób starszych i niepełnosprawnych – pomoc w wypełnianiu wniosków o wsparcie, organizacja systemu dowozu do miejsc rehabilitacji, dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych, współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i organizacjami pozarządowymi (fundacjami) w zakupie urządzeń rehabilitacyjnych dla osób potrzebujących;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
-------------------------	-----------	------------------	---------------------

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Urząd Miejski, PCPR, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, PFRON*, sponsorzy
-----------------------------------	---	------------------	---

*PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

I.2.2 Dostosowywanie obiektów użyteczności publicznej dla poruszania się osób niepełnosprawnych – likwidacja barier architektonicznych;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Referat Urbanistyki i Planowania Przestrzennego UM	GOPS, PCPR, szkoły, instytucje użyteczności publicznej, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	2005-2008	Budżet gminy, Fundusze europejskie, PFRON

I.2.3 Rozwój integracji pokoleniowej, np. prowadzenie zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży (pomoc w nauce) przez emerytowanych nauczycieli;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres Realizacji	Źródła finansowania
placówki oświatowe we współpracy ze Związkiem Inwalidów, Emerytów i Rencistów	Wydział Spraw Obywatelskich UM, PCPR, szkoły, świetlice środowiskowe, Związek Nauczycielstwa Polskiego, KOK*, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, PERON, sponsorzy

*KOK – Krzeszowicki Ośrodek Kultury

I.2.4 Organizacja spotkań okolicznościowych dla osób starszych (Wigilia, Wielkanoc, Andrzejki, Dzień Seniora, zabawy karnawałowe);

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Klub Seniora	Urząd Miejski, PCPR, GOPS, szkoły, KOK, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania cykliczne	Budżet gminy, Fundusze europejskie, PERON, sponsorzy

I.2.5 Promocja twórczości artystycznej osób starszych i niepełnosprawnych;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Krzeszowicki Ośrodek Kultury	GOPS, Urząd Miejski, PCPR, Środowiskowy Dom Samopomocy, szkoły, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, PERON, sponsorzy

I.2.6 Organizacja systemu usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych – np. pomoc sąsiedzka, wolontariat, tworzenie miejsc pracy dla kobiet długotrwale bezrobotnych, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych osobom starszym i niepełnosprawnym bez konieczności wychodzenia z domu;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, PCPR, Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, budżet powiatu, Fundusze europejskie, PFRON

I.2.7 Wspieranie funkcjonowania instytucji i organizacji (np. Środowiskowy Dom Samopomocy w Woli Filipowskiej) działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Organizacyjny UM	GOPS, PCPR, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, PFRON, sponsorzy

I.2.8 Współpraca władz gminy z Ośrodkiem Rehabilitacji Narządu Ruchu w Krzeszowicach w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych ruchowo;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Ośrodek Rehabilitacji Narządu Ruchu w Krzeszowicach, GOPS, PCPR, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, PERON, sponsorzy

I.2.9. Wspieranie niepublicznych inicjatyw (prywatnych, pozarządowych) służących powstawaniu w gminie instytucji nastawionych na opiekę nad osobami niepełnosprawnymi i chorymi (np. warsztaty terapii zajęciowej, domy pomocy społecznej, domy pogodnej jesieni);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	GOPS, PCPR, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie, instytucje ochrony zdrowia	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, PFRON, sponsorzy

I.2.10 Stworzenie systemu preferencji dla przedsiębiorców oferujących miejsca pracy osobom niepełnosprawnym;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Referat ds. Działalności Gospodarczej i Wspierania Przedsiębiorczości UM	GOPS, PCPR, Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego, przedsiębiorcy i organizacje gospodarcze, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, PFRON, fundusze prywatne

I.3. Cel operacyjny: Pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (m.in. byli więźniowie, osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków, osoby niepełnosprawne, osoby bezrobotne powyżej 24 miesięcy, osoby bezdomne realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności) mają minimalne szanse na znalezienie pracy na wolnym i wymagającym rynku pracy. Brak jakiegokolwiek zajęcia jeszcze bardziej spycha ich na margines życia społecznego i uzależnia od stałej pomocy zewnętrznej. Szansą dla nich może być tzw. zatrudnienie socjalne, czyli uczestnictwo w zajęciach prowadzonych przez centra (bądź kluby) integracji społecznej oraz podjęcie pracy (zatrudnienie wspierane) u pracodawców.

Możliwość tworzenia Centrum Integracji Społecznej wynika z *ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym*. Centrum jest jednostką organizacyjną (w formie gospodarstwa pomocniczego, zgodnie z przepisami o finansach publicznych) realizującą reintegrację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Centrum może prowadzić działalność wytwórczą, handlową lub usługową oraz działalność wytwórczą w rolnictwie. Nie stanowi ona jednak działalności gospodarczej w myśl przepisów o działalności gospodarczej. Centrum może być tworzone przez samorząd lokalny (gminę) lub organizację pożytku publicznego. Działalność Centrum może być finansowana przez gminę (z funduszy przeznaczonych na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych) oraz z dochodów uzyskanych ze swojej działalności. Okres przebywania zainteresowanej osoby w centrum może wynosić do 11 miesięcy, z możliwością przedłużenia o kolejne 6 miesięcy. W tym czasie uczestnik otrzymuje świadczenie integracyjne w wysokości 80% zasiłku dla bezrobotnych.

Korzystnym rozwiązaniem dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (ale także dla osób młodych, bez jakiegokolwiek doświadczenia zawodowego) może być także podjęcie działalności w formie spółdzielni socjalnej. Spółdzielnie te działają na zasadach określonych w prawie spółdzielczym i mogą przybierać dwojaki charakter. Jedne – socjalne, zajmujące się edukacją, kulturą, prowadzeniem ośrodków dla osób chorych, niepełnosprawnych bądź starszych. W przypadku tym uzyskuje się jeszcze dodatkowo efekt w postaci integracji pokoleniowej i społecznej. Drugi typ spółdzielni socjalnej może mieć charakter usługowy, które mogą prowadzić działalność gospodarczą – wytwórczą, handlową lub usługową. Członkowie jednych i drugich spółdzielni kształtują umiejętność pełnienia ról społecznych, nabywają umiejętności zawodowe, przyuczają się do zawodu, przekwalifikowują się bądź podnoszą swoje kwalifikacje. Do działań związanych z zatrudnieniem socjalnym ważne jest zaangażowanie organizacji pozarządowych. Obecnie (grudzień 2004 r.) w resorcie polityki społecznej trwają prace nad ustawą o spółdzielniach socjalnych, która ostatecznie uregulują i formalnie zatwierdzi funkcjonowanie tych instytucji.

Zadania:

I.3.1 Rozwój zatrudnienia socjalnego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – możliwość utworzenia Centrum Integracji Społecznej lub spółdzielni socjalnej;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	GOPS, PCPR, Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego, organizacje pozarządowe,	Od 2006 r.	Budżet gminy, budżet państwa, Fundusze

	instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie		europejskie
--	---	--	-------------

I.3.2 Organizacja klubu integracji społecznej, którego celem będzie prowadzenie działalności terapeutycznej, poradnictwa prawnego, warsztatów i szkoleń aktywizujących dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (możliwość funkcjonowania w ramach Punktu Konsultacyjnego „Pierwszy Kontakt”);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Miejski	PK „Pierwszy Kontakt”, GOPS, PCPR, Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	2006 r.	Budżet gminy, Fundusze europejskie

I.3.3 Umożliwienie osobom bezdomnym realizującym indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzyskanie lokalu socjalnego dającego szansę na usamodzielnienie się i udzielanie pomocy w załatwianiu formalności związanych z uzyskaniem dodatku mieszkaniowego;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Referat Gospodarki Komunalnej, Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej	PK „Pierwszy Kontakt”, GOPS, PCPR, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe w zależności od zidentyfikowanych potrzeb	Budżet gminy, Fundusze europejskie

I.3.4 Udzielanie pomocy rzeczowej oraz zasiłków celowych na zakup odzieży i żywności;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, PK „Pierwszy Kontakt”, PCPR, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe w zależności od zidentyfikowanych potrzeb	Budżet gminy, sponsorzy

I.3.5 Organizacja we współpracy z pracodawcami prac krótkoterminowych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (zatrudnienie wspierane);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Referat ds. Działalności Gospodarczej i Wspierania Przedsiębiorczości UM	GOPS, PCPR, Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego, przedsiębiorcy i organizacje gospodarcze, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, fundusze prywatne

I.4. Cel operacyjny:

Kreowanie pozytywnego wizerunku pomocy społecznej w świadomości mieszkańców gminy

Pomoc społeczna jest dziedziną, która często posiada jednoznaczny wydźwięk zapomogowy, bez uwzględnienia wielu innych działań (pomoc niematerialna, wsparcie psychologiczne i inne). Bez podjęcia szerokich działań informacyjnych i promocyjnych taki wizerunek może utrzymywać się w świadomości wielu środowisk i osób, zwłaszcza korzystających z wsparcia pomocy społecznej. Istotna w procesie kreowania pozytywnego wizerunku pomocy społecznej jest integracja i konsolidacja różnych instytucji działających na polu pomocy społecznej w gminie, pod kierownictwem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Współpraca tych instytucji ma służyć kompleksowości działań i realizacji projektów współfinansowanych ze środków europejskich. W obszarze pomocy społecznej obecnie istotne jest także stopniowe umożliwianie pracownikom socjalnym podejmowanie z osobami i rodzinami aktywnej współpracy, która może przyczynić się do rzeczywistego zapobiegania i przeciwdziałania problemom oraz zwiększenia ich samodzielności i szans na wychodzenie z ubóstwa.

Zadania:

I.4.1 Organizowanie stałych spotkań (np. raz na kwartał) przedstawicieli instytucji działających na polu pomocy społecznej w gminie, pod kierownictwem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – główne cele spotkań:

- integracja środowisk pomocy społecznej w gminie,
- wymiana informacji,
- diagnoza bieżącej sytuacji,
- koordynacja działań z zakresu pomocy społecznej,
- identyfikacja nowych potrzeb,
- generowanie pomysłów na projekty (w tym współfinansowane z funduszy zewnętrznych),
- koordynacja procesu pozyskiwania funduszy zewnętrznych na zadania z zakresu polityki społecznej - (patrz także zadanie nr I.1.2);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres Realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, PCPR, Straż Miejska, Policja, Pełnomocnik Burmistrza, PK „Pierwszy Kontakt”, szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie, Sąd Rejonowy dla Krakowa-Krowdrzy	Działania cykliczne	Budżet gminy

I.4.2 Wzmacnianie roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty pierwszego kontaktu z osobami potrzebującymi;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres Realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, PK „Pierwszy Kontakt”, PCPR, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie, media lokalne i regionalne	Działania ciągłe	Budżet gminy, fundusze europejskie

I.4.3 Prowadzenie akcji uświadamiających mieszkańcom rolę i zasady funkcjonowania pomocy społecznej w gminie – akcje informacyjne, foldery, ulotki, spotkania, „dni otwarte” w instytucjach pomocy społecznej, informacje w prasie lokalnej i regionalnej, Internecie etc.;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres Realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, PK „Pierwszy Kontakt”, PCPR, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie, media lokalne i regionalne	Działania ciągłe	Budżet gminy, fundusze europejskie

I.4.4 Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej w gminie – udział w kursach, szkoleniach, studiach podyplomowych, wymianie międzynarodowej etc.;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres Realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, PK „Pierwszy Kontakt”, PCPR, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, fundusze europejskie

I.4.5 Intensyfikacja działań służących pozyskiwaniu sponsorów współfinansujących projekty z zakresu pomocy społecznej w gminie;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres Realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, PK „Pierwszy Kontakt”, PCPR, przedsiębiorcy i organizacje gospodarcze, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, fundusze europejskie, Fundusze prywatne

I.4.6 Aplikowanie po fundusze strukturalne Unii Europejskiej – współpraca różnych instytucji służąca kompleksowości i zwiększeniu zakresu projektów współfinansowanych ze środków europejskich;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres Realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, PK „Pierwszy Kontakt”, PCPR, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, fundusze europejskie

I.4.7 Podnoszenie standardu i dostępności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszowicach – dojazd dla osób niepełnosprawnych, punkt obsługi klienta („front office”), sala spotkań z klientami, oznakowanie drogi do budynku GOPS, tablice informacyjne, etc.;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, PK „Pierwszy Kontakt”, PCPR,	Od 2005 r.	Budżet gminy, fundusze europejskie

I.5. Cel operacyjny:

Rozwój form współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie gminnej polityki społecznej

Od kilku lat obserwowany jest w Polsce wzrost aktywności społecznej mieszkańców, przejawiający się głównie w działalności różnych organizacji pozarządowych (NGO's). Uchwalenie przez Sejm *ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r.* może zwiększyć zainteresowanie społeczeństwa udziałem w sektorze pozarządowym i powstanie nowych instytucji tego typu. Organizacje pozarządowe są i będą znaczącym partnerem na polu polityki społecznej w gminie, jednak istotne jest wdrożenie kompleksowego systemu współpracy i wsparcia sektora pozarządowego. Niezmiernie ważna pozostaje promocja wolontariatu (zwłaszcza wśród młodzieży) jako elementu rozwoju zawodowego i formy pomocy innym ludziom.

Zadania:

I.5.1 Kontraktowanie wybranych usług społecznych w gminie u organizacji pozarządowych;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Organizacyjny UM	organizacje pozarządowe, GOPS, PCPR, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, fundusze własne organizacji pozarządowych

I.5.2 Dotowanie wybranych inicjatyw organizacji pozarządowych działających na rzecz polityki społecznej w gminie w ramach Funduszu Inicjatyw Lokalnych (*patrz także zadanie I.6.6*);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Organizacyjny UM	organizacje pozarządowe, GOPS, PCPR, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie, szkoły	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, fundusze własne organizacji pozarządowych

I.5.3 Tworzenie warunków do powstawania nowych organizacji pozarządowych działających na rzecz polityki społecznej w gminie;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Organizacyjny UM	organizacje pozarządowe, GOPS, PCPR, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie, szkoły	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, fundusze własne organizacji pozarządowych

I.5.4 Szkolenie organizacji pozarządowych w zakresie wystąpień o fundusze;

Instytucja	Partnerzy	Okres	Źródła finansowania
------------	-----------	-------	---------------------

koordynująca		realizacji	
Wydział Organizacyjny UM	organizacje pozarządowe, GOPS, PCPR, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie, szkoły	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, fundusze własne organizacji pozarządowych

I.5.5 Zachęcanie młodych ludzi do aktywności i działań w organizacjach pozarządowych (promocja zasad wolontariatu);

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	organizacje pozarządowe, GOPS, PCPR, instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w gminie, szkoły	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, fundusze własne organizacji pozarządowych

I.6. Cel operacyjny: Wzmacnianie tożsamości lokalnej poprzez pielęgnację historii, kultury i rodzimych tradycji

Lokalna historia, tradycja i kultura są podstawą integracji mieszkańców, zarówno rdzennych, jak i tych, którzy napływają do gminy. Rozwój kultury jest też jednym z narzędzi zapobiegania patologiom społecznym i rozwoju zainteresowań uczniów. Wiodącą rolę w tym zakresie należy przypisać Krzeszowskiemu Ośrodkowi Kultury (KOK), który powinien kreować oferty dla różnych odbiorców (m.in. dzieci i młodzieży, dla rodzin, dla osób starszych) także z innymi partnerami lokalnymi. Nie można zapominać także o aktywnych mieszkańcach, którzy nierzadko posiadają ciekawe pomysły, jednak nie zawsze wdrażane ze względu na brak wsparcia finansowego. Rozwiązaniem może być powołanie Funduszu Inicjatyw Lokalnych, który jest sprawdzonym w wielu samorządach w Polsce narzędziem finansowym aktywizującym lokalne organizacje lub grupy nieformalne. FIL zarządzany jest zazwyczaj przez większe lokalne stowarzyszenie lub fundację i udziela corocznie małych grantów na projekty z zakresu np.:

- pomocy społecznej i ochrony zdrowia,
- edukacji i kultury,
- rekreacji i sportu,
- ekologii.

Zadania:

- I.6.1 Prezentacja dorobku kulturalnego gminy i organizacja imprez o charakterze artystycznym:
- imprezy związane z tradycjami i rocznicami lokalnymi,
 - imprezy masowe przy okazji świąt i różnych wydarzeń lokalnych,
 - występy, recitale, prezentacje, koncerty, przeglądy i imprezy towarzyszące o charakterze promocyjnym;

Institucja	Partnerzy	Okres	Źródła finansowania
-------------------	------------------	--------------	----------------------------

koordynująca		realizacji	
Krzeszowski Ośrodek Kultury	Urząd Miejski, Muzeum Ziemi Krzeszowickiej, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krzeszowickiej, GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, sponsorzy

I.6.2 Organizacja cyklicznych imprez sobotnio-niedzielnych dla mieszkańców gminy oraz gości (m.in. mieszkańców Krakowa, Śląska);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Krzeszowski Ośrodek Kultury	Urząd Miejski, Muzeum Ziemi Krzeszowickiej, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krzeszowickiej, GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, sponsorzy

I.6.3 Kulturowanie i promocja dokonań twórców krzeszowickich w sferze kultury i sztuki – organizacja stałej ekspozycji lokalnych twórców w Galerii Krzeszowickiego Ośrodka Kultury;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Krzeszowski Ośrodek Kultury	Urząd Miejski, Muzeum Ziemi Krzeszowickiej, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krzeszowickiej, GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, sponsorzy

I.6.4 Rozwój Muzeum Ziemi Krzeszowickiej (wzrost liczby eksponatów, organizacja imprez) jako instytucji wiodącej w promocji lokalnej tradycji;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krzeszowickiej	Krzeszowski Ośrodek Kultury, Urząd Miejski, GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, sponsorzy

I.6.5 Rozwój kontaktów z instytucjami wspierającymi rozwój kultury na szczeblu wojewódzkim i krajowym oraz sponsorami współfinansującymi życie kulturalne gminy;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Krzeszowski Ośrodek Kultury	Urząd Miejski, Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Kultury, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krzeszowickiej, GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy i organizacje gospodarcze	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, sponsorzy

I.6.6 Organizacja Funduszu Inicjatyw Lokalnych udzielającego „małych grantów” na projekty organizacji, instytucji i mieszkańców gminy (*patrz także zadanie I.5.2*);

Etapy organizacji Funduszu:

- opracowanie zasad i regulaminu konkursu grantowego,
- opracowanie formularza wniosku,

- utworzenie komisji oceniającej wpływające pomysły;
- pozyskanie pieniędzy na „małe granty” – środki finansowe na ten cel mogą pochodzić (początkowo) od samorządu gminy, a następnie od instytucji pomocowych (fundacji), sponsorów,
- ogłoszenie cyklicznych konkursów (1-2 razy do roku);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Rada Gminy	Krzeszowicki Ośrodek Kultury, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krzeszowickiej, GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy i organizacje gospodarcze	Organizacja FIL - 2006 r., Rozpoczęcie działalności FIL – 2007 r.	Budżet gminy, Fundusze europejskie, Fundacje, sponsorzy

I.6.7 Kształtowanie i promocja pożądanych postaw społecznych angażujących młodzież w inicjatywy na rzecz gminy i społeczności lokalnej;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Krzeszowicki Ośrodek Kultury, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krzeszowickiej, GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy i organizacje gospodarcze	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie

I.6.8 Różnicowanie i intensyfikacja działań Krzeszowickiego Ośrodka Kultury na rzecz określonych grup odbiorców – kreowanie ofert dla dzieci i młodzieży, dla rodzin, dla osób starszych;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Krzeszowicki Ośrodek Kultury	Urząd Miejski, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krzeszowickiej, GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe, KS „Świt” Krzeszowice	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, sponsorzy

I.6.9. Uruchomienie działalności kina w Krzeszowicach – wybór i zagospodarowanie sali projektowej, zakup odpowiedniego sprzętu (np. odtwarzacz DVD wraz z systemem nagłaśniającym, projektor multimedialny), powołanie dyskusyjnego klubu filmowego, etc.;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Krzeszowicki Ośrodek Kultury	Urząd Miejski, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krzeszowickiej, GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze europejskie, sponsorzy

OBSZAR PRIORYTETOWY:

<p>BEZPIECZNA I ZDROWA GMINA</p>

POWIĄZANIA OBSZARU Z DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM I SEKTOROWYMI PROGRAMAMI OPERACYJNYMI

Wszelkie działania zawarte w obszarze priorytetowym „Bezpieczna i zdrowa gmina” znajdują swoje uzasadnienie w dokumentach strategicznych i operacyjnych wyższego rzędu, takich jak:

- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego,
- Sektorowy Program Operacyjny – Rozwój Zasobów Ludzkich na lata 2004-2006,
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006,
- Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004-2006,
- Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004 – 2006.

Na podstawie powyższych (między innymi) dokumentów operacyjnych będą dysponowane środki strukturalne z Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Bezpieczna i zdrowa gmina” wpisują się w następujące Cele nadrzędne oraz Cele strategiczne Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego:

Cel nadrzędny A.	Lepiej wykształceni, aktywni i przedsiębiorczy mieszkańcy
Cel strategiczny A.3.	Spójne, solidarne i bezpieczne społeczności
Cel strategiczny A.4.	Silna rodzina i zdrowy styl życia
Cel strategiczny A.5.	Sprawny i przyjazny pacjentowi system ochrony zdrowia
Cel nadrzędny B.	Wysoka jakość środowiska przyrodniczego i kulturowego
Cel strategiczny B.4.	Kształtowanie krajobrazu kulturowego

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Bezpieczna i zdrowa gmina” wpisują się w następujące Priorytety oraz Działania Sektorowego Programu Operacyjnego – Rozwój Zasobów Ludzkich na lata 2004-2006:

Priorytet 1.	Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej
Działanie 1.4.	Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych
Działanie 1.5.	Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Bezpieczna i zdrowa gmina” wpisują się w następujące Priorytety oraz Działania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006:

Priorytet 3	Rozwój lokalny
Działanie 3.1.	Obszary wiejskie
Działanie 3.5.	Lokalna infrastruktura społeczna

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Bezpieczna i zdrowa gmina” wpisują się w następujące Priorytety oraz Działania Krajowego Planu Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004-2006:

Priorytet 1	Działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczaniu oraz wspierające równy start dzieci i młodzieży
Działanie 1.2. rodzinie	Pomoc dla rodzin z dziećmi oraz zapobieganie patologiom w
Działanie 1.3.	Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej
Priorytet 3.	Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
Działanie 3.3.	Dostęp do lokali socjalnych

Obszar priorytetowy „Bezpieczna i zdrowa gmina” oparty jest na jednym celu strategicznym:

***I. CEL STRATEGICZNY:
ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM GMINY WYSOKIEGO
POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO I SOCJALNEGO***

Uzasadnienie

Krzeszowice, leżąc w niedużej odległości od Krakowa mają potencjał służący przyciąganiu nowych mieszkańców, zwłaszcza zamożniejszych. Mają także odpowiednie walory ku temu, aby zapraszać turystów i osoby, które wypoczywają w sposób aktywny. Jednak problemem, który niejako burzy poczucie bezpieczeństwa publicznego wśród mieszkańców gminy jest wzrastająca liczba przestępstw pospolitych (także wśród nieletnich), a także zwykłych aktów wandalizmu. Problem ten jest efektem ubożenia społeczeństwa, jak również skutkiem pewnych zachowań wynoszonych z domu rodzinnego. W związku z tym istnieje potrzeba koordynacji działań i współpracy wielu instytucji i środowisk mających wpływ na bezpieczeństwo publiczne. Istotnym elementem tych działań powinny być akcje i kampanie informacyjno-prewencyjne adresowane do lokalnej społeczności. Drugim ważnym nurtem, który powinien być rozwijany w gminie jest szeroki zakres działań służących podniesieniu jakości usług medycznych oraz promocji aktywnego, zdrowego i wolnego od uzależnień stylu życia mieszkańców. Gmina

Krzeszowice (i samo miasto posiadające charakter uzdrowiskowy) ma niewątpliwe walory rekreacyjne, na bazie których można tworzyć ofertę turystyczną (rekreacyjno-sportową, weekendową) i organizować imprezy służące mieszkańcom i gościom. Trzecim elementem mającym ogromny wpływ na wizerunek gminy jest tworzenie warunków do rozwoju rynku mieszkaniowego w gminie, zarówno związanego z wymogami ustawowymi (mieszkania socjalne), jak również ze wsparciem inicjatyw innych instytucji i osób fizycznych (m.in. Towarzystwa Budownictwa Społecznego, deweloperzy, inwestorzy indywidualni). Rozwój budownictwa mieszkaniowego nie tylko zabezpiecza podstawowe potrzeby bytowe obywateli gminy, ale także „rozkreca” lokalną gospodarkę. Uzupełnieniem tych działań będzie wzrost poziomu estetyki gminy, zachowanie i uporządkowanie terenów zielonych, rozwój oświetlenia w gminie czy odnowienie budynków w centrum miasta. Gmina Krzeszowice – bezpieczna i zdrowa to gmina, w której chce się mieszkać i do której chce się wracać.

Powyższy cel strategiczny osiągnięty zostanie poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

- I.1. Intensyfikacja działań służących bezpieczeństwu publicznemu w gminie
- I.2. Prowadzenie działań służących ograniczeniu zjawiska narkomanii i alkoholizmu
- I.3. Podniesienie jakości usług medycznych w gminie
- I.4. Promocja zdrowego stylu życia mieszkańców i rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej
- I.5. Poprawa warunków mieszkaniowych w gminie
- I.6. Zachowanie wysokiego poziomu estetyki gminy

I.1. Cel operacyjny:

Intensyfikacja działań służących bezpieczeństwu publicznemu w gminie

Poziomowi bezpieczeństwa publicznego nie sprzyja trudna sytuacja społeczno-gospodarcza w naszym kraju – wysokie bezrobocie, rozwarstwienie społeczeństwa, dominująca w wielu środowiskach apatia i bezczynność. To i wiele innych elementów wpływa na wzrost przestępczości, rozwój zachowań agresywnych u młodych ludzi i tym samym zmniejszenie poczucia bezpiecznego zamieszkiwania w gminie. Podkreślić należy, iż od wielu lat służby porządkowe w gminie Krzeszowice – Straż Miejska i Policja współpracują ze sobą i współpraca ta przynosi efekty. Niemniej jednak zwrócić należy uwagę na braki w wyposażeniu obu służb (m.in. brak samochodu w Straży Miejskiej), które utrudniają codzienną pracę i ograniczają możliwości skutecznej interwencji. Większy nacisk należy również położyć na akcje informacyjne i prewencyjne prowadzone przez straż i policję, a mające na celu prezentację ich zadań i sukcesów, a z drugiej strony propagowanie bezpiecznych postaw i zachowań wśród mieszkańców. Partnerstwo w zakresie bezpieczeństwa publicznego, powinno objąć nie tylko służby mundurowe, ale także samorządy gminne (Krzeszowice i gminy sąsiednie), samorząd powiatowy, ośrodek pomocy społecznej, szkoły, media lokalne, organizacje pozarządowe i grupy mieszkańców.

Zadania:

I.1.1 Współpraca Policji i Straży Miejskiej w zmniejszaniu przestępczości i minimalizacji zagrożeń w gminie – wymiana informacji, koordynacja działań, wspólne patrole, etc.;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Straż Miejska	Policja, Urząd Miejski, GOPS	Działania ciągłe	Budżet gminy, budżet powiatu

I.1.2 Prowadzenie stałego monitoringu poziomu przestępczości – opracowanie gminnej mapy zagrożeń;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Straż Miejska	Policja, Urząd Miejski, GOPS	Działania ciągłe	Budżet gminy, budżet powiatu

I.1.3 Rozwój systemu monitoringu elektronicznego w gminie – instalacja kamer w kluczowych miejscach w gminie (współpraca z sektorem prywatnym);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Organizacyjny UM	Straż Miejska, Policja, GOPS, przedsiębiorcy	Od 2005 r.	Budżet gminy, fundusze prywatne

I.1.4 Prowadzenie szerokiego zakresu działań informacyjnych i prewencyjnych mających na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego wśród mieszkańców gminy, m.in.:

- informowanie mieszkańców o działaniach podejmowanych na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego oraz monitorowanie społecznego odbioru podejmowanych działań,
- propagowanie wśród mieszkańców bezpiecznych postaw i zachowań, sposobów zabezpieczania mienia (np. organizowanie kursów samoobrony, upowszechnianie broszur dotyczących zachowania się w sytuacjach zagrożeń etc.),
- organizacja konkursów, spotkań, happeningów prezentujących pracę i umiejętności policji (np. w szkołach, podczas imprez gminnych),
- angażowanie mieszkańców do działań na rzecz utrzymania i poprawy poziomu bezpieczeństwa publicznego;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Straż Miejska we współpracy z Komisariatem Policji	Urząd Miejski, GOPS, KOK, szkoły, sołtysi, media lokalne i regionalne	Działania ciągłe	Budżet gminy, budżet powiatu, fundusze zewnętrzne

I.1.5 Zakup nowoczesnego wyposażenia technicznego dla Straży Miejskiej w Krzeszowicach;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Rada Gminy	Straż Miejska	2005-2007 r.	Budżet gminy, fundusze zewnętrzne

I.1.7 Udzielanie wsparcia materialnego dla Komisariatu Policji w Krzeszowicach (np. zakup komputera, zakup paliwa samochodowego) – współpraca z gminami ościennymi: Czernichów i Jerzmanowice-Przegonia;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Rada Gminy	Komisariat Policji, Starostwo Powiatowe w Krakowie, gmina Czernichów, gmina Jerzmanowice-Przegonia	Od 2005 r. w ramach zidentyfikowanych potrzeb	Budżet gminy

I.1.8 Współpraca służb porządkowych, rodziców, mediów lokalnych, szkół, organizacji pozarządowych służąca zapobieganiu patologiom społecznym wśród dzieci i młodzieży;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Straż Miejska, Policja, GOPS, PK „Pierwszy Kontakt”, szkoły, rady rodziców, sołtysi, organizacje pozarządowe, media lokalne i regionalne	Działania ciągłe	Budżet gminy, fundusze zewnętrzne

I.1.9 Rozwój procesu zarządzania kryzysowego – współdziałanie władz gminy z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli w przypadku wystąpienia klęsk żywiołowych, wypadków drogowych, awarii technicznych oraz innych miejscowych zagrożeń;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Stanowisko ds. Zarządzania Kryzysowego o Ochrony Informacji Niejawnej	Straż Miejska, Policja, Straż Pożarna, GOPS, Starostwo Powiatowe w Krakowie, gminy ościenne, sołtysi	Działania ciągłe	Budżet gminy, fundusze zewnętrzne

**I.2. Cel operacyjny:
Prowadzenie działań służących ograniczeniu zjawiska narkomanii i alkoholizmu**

Jak wynika ze statystyk Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszowicach problem narkomanii i alkoholizmu nie jest szczególnie nurtujący. Jednak statystyki nie

obejmują wszystkich przypadków uzależnień od narkotyków i alkoholu w gminie. Na problem ten szczególnie narażeni są ludzie młodzi – uczący się, ale także absolwenci, którzy na skutek wpływu środowiska, problemów z nauką bądź znalezieniem pracy mogą w ten, jak się im wydaje, szybki i prosty sposób pozbyć się trosk. Nie zdają sobie jednak sprawy z negatywnych skutków takiego eksperymentowania z silnie uzależniającymi środkami. W pierwszej kolejności należy zatem postawić akcent na profilaktykę uzależnień, nie ograniczając oczywiście działań służących wyciągnięciu z nałogu osób uzależnionych. Tu także – podobnie, jak w przypadku bezpieczeństwa publicznego – wymagana jest ścisła współpraca wielu instytucji lokalnych i regionalnych (ale także rodziców), pod przewodnictwem Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania:

I.2.1 Rozwój profilaktyki uzależnień:

- wydawanie materiałów edukacyjnych na potrzeby realizowanych programów profilaktycznych,
- cykle prelekcji, prezentacji i sesji ankietowych w placówkach oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych,
- działalność szkoleniowa wśród pracowników służby zdrowia,
- powiązanie organizacji imprez kulturalnych z elementami sportowymi i rekreacyjnymi – organizowanie imprez plenerowych, konkursów promujących trzeźwość, zdrowie i aktywny styl życia;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałaniu Uzależnieniom	Urząd Miejski, Straż Miejska, Policja, GOPS, szkoły, instytucje ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze europejskie, sponsorzy

I.2.2 Wprowadzenie do szkół podstawowych i gimnazjalnych programu edukacji zdrowotnej z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich we współpracy ze szkołami	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straż Miejska, Policja, GOPS, instytucje ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe	2006 r.	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze europejskie

I.2.3 Prowadzenie wspólnych działań z mediami lokalnymi i regionalnymi w celu propagowania modelu życia bez uzależnień;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałaniu Uzależnieniom	Urząd Miejski, GOPS, szkoły, instytucje ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe, media lokalne i regionalne	Działania ciągłe	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze europejskie

I.2.4 Doskonalenie działań identyfikacji osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz procesu mobilizacji do podjęcia leczenia odwykowego;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałaniu Uzależnieniom	Urząd Miejski, GOPS, szkoły, instytucje ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe, media lokalne i regionalne	Działania ciągłe	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze europejskie

I.2.5 Organizacja cyklicznych zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałaniu Uzależnieniom	Urząd Miejski, GOPS, szkoły, instytucje ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe,	Działania cykliczne	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze europejskie

I.2.6 Udzielanie rodzinom, w których występują problemy z alkoholem i narkotykami, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałaniu Uzależnieniom	Urząd Miejski, GOPS, szkoły, Straż Miejska, Policja, instytucje ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze europejskie

I.2.7 Wspomaganie działalności oraz rozwoju instytucji i stowarzyszeń działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałaniu Uzależnieniom	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GOPS, szkoły, Straż Miejska, Policja, instytucje ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze europejskie

**I.3. Cel operacyjny:
Podniesienie jakości usług medycznych w gminie i promocja zdrowego stylu życia mieszkańców**

Funkcjonujące w gminie Krzeszowice publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej zaspokajają potrzeby mieszkańców gminy w zakresie dostępności do podstawowych usług medycznych. Wobec tego należy czynić starania służące podniesieniu jakości oferowanych usług, modernizacji obiektów służby zdrowia i wymiany urządzeń medycznych na

nowocześniejsze. Jest to ważny element poczucia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców, zarówno obecnych, jak również tych planujących osiedlenie się w gminie Krzeszowice w przyszłości. Obok tych – typowo twardych – uwarunkowań należy skupić się na działaniach z zakresu profilaktyki zdrowia i kreowania zdrowego stylu życia mieszkańców, a uzdrowiskowy charakter gminy Krzeszowice powinien być elementem wspomagającym ten proces.

Zadania:

I.3.1 Wspieranie procesu wyposażania obiektów opieki zdrowotnej w nowoczesne urządzenia medyczne;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	instytucje ochrony zdrowia funkcjonujące w gminie, GOPS, organizacje pozarządowe	Od 2005 r. w zależności od zidentyfikowanych potrzeb	Budżet gminy, fundusze europejskie, fundusze prywatne

I.3.2 Rozwój przyjaznego pacjentom zaplecza technicznego w obiektach opieki zdrowotnej (podjazdy dla niepełnosprawnych, windy, poczekalnie, sanitariaty);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	instytucje ochrony zdrowia funkcjonujące w gminie, GOPS, organizacje pozarządowe	Od 2005 r. w zależności od zidentyfikowanych potrzeb	Budżet gminy, fundusze europejskie, fundusze prywatne

I.3.3 Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki zdrowia, np. bezpłatne badania okresowe dla różnych grup mieszkańców;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	instytucje ochrony zdrowia (w tym szpitale), GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe	Od 2005 r. w zależności od zidentyfikowanych potrzeb	Budżet gminy, fundusze europejskie, fundusze prywatne

I.3.4 Organizacja imprez, festynów, happeningów i konkursów o charakterze międzygminnym, propagujących i krzewiących wartości zdrowotne wśród dzieci i dorosłych – inicjowanie szerokiej współpracy pomiędzy zainteresowanymi podmiotami (m.in. instytucje opieki zdrowotnej, Klub Sportowy „Świt Krzeszowice”, Krzeszowicki Ośrodek Kultury, organizacje pozarządowe, szkoły, media lokalne) w organizacji tego typu imprez i pozyskiwaniu środków finansowych na ich realizację;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	instytucje ochrony zdrowia, GOPS, KOK, szkoły, organizacje pozarządowe, KS „Świt” Krzeszowice, media lokalne i regionalne	Działania cykliczne	Budżet gminy, fundusze europejskie, sponsorzy

I.3.5 Aktywny udział gminy Krzeszowice w Związku Gmin Uzdrawiskowych oraz współpraca z innymi gminami o charakterze uzdrawiskowym (wspólnych Polsce i za granicą) w celu wspólnych działań;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Organizacyjny UM	Związek Gmin Uzdrawiskowych, instytucje ochrony zdrowia, GOPS, KOK, organizacje pozarządowe,	Działania ciągłe	Budżet gminy

I.3.6 Rozwój profilaktyki zdrowotnej w szkołach gminnych - dyżury lekarzy, stomatologów i higienistek;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	instytucje ochrony zdrowia funkcjonujące w gminie, szkoły, GOPS, organizacje pozarządowe	Od 2007 r .	Budżet gminy, fundusze europejskie, sponsorzy

I.4. Cel operacyjny:

Rozwój bazy rekreacyjno-sportowej służącej mieszkańcom gminy i gościom

Podstawowym elementem warunkującym rozwój sfery rekreacyjno-sportowej w gminie Krzeszowice jest odpowiednia infrastruktura. Służyć ona może zarówno mieszkańcom gminy, wpływając na wypełnienie wolnego czasu i rozwój fizyczny i oferowana może być także turystom i gościom przybywającym do gminy, głównie na wypoczynek weekendowy. Obecny stopień rozwoju bazy rekreacyjno-sportowej w gminie Krzeszowice nie jest wystarczający. Istnieją co prawda ponadlokalne trasy turystyczne i ścieżki rowerowe oraz pole golfowe (oferta dla wąskiej grupy odbiorców), ale brak innych obiektów mogących przyciągać zainteresowanych (np. kryta pływalnia, kąpielisko letnie). Brak także profesjonalnej gminnej oferty prezentującej różne formy rekreacji, sportu i spędzania wolnego czasu w gminie. Ograniczenia te są głównym powodem niepełnego wykorzystania potencjału rekreacyjnego i turystycznego gminy i w istotny sposób ogranicza liczbę przybywających gości. Szansą dla wielu podmiotów działających na polu turystyki i rekreacji w gminie mogą być fundusze strukturalne Unii Europejskiej.

Zadania:

I.4.1 Opracowanie i promocja ofert wypoczynku weekendowego dla mieszkańców gminy i gości (m.in. mieszkańców Krakowa i Śląska);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Organizacyjny UM	KOK, szkoły, gospodarstwa agroturystyczne, instytucje turystyczne w regionie małopolskim i śląskim	Działania ciągłe	Budżet gminy

I.4.2 Budowa krytej pływalni w Krzeszowicach;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Rada Gminy	-	Do 2010 r.	Budżet gminy, budżet państwa, Fundusze europejskie

I.4.3 Budowa miejskiego parku rekreacji dla dzieci i młodzieży;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Inwestycyjny UM	-	Do 2008 r.	Budżet gminy, Fundusze europejskie

I.4.4 Wspieranie działań służących rozwojowi zaplecza rekreacyjnego wokół pola golfowego w Paczółtowicach (Krakow Valley Golf & Country Club);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Inwestycyjny UM	Krakow Valley Golf & Country Club, inwestorzy prywatni	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze prywatne

I.4.5 Stworzenie warunków do powstania ośrodka rekreacyjnego w Tenczynku („Staw Wroński”) – infrastruktura, preferencje podatkowe;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej UM	inwestorzy prywatni	Od 2005 r.	Budżet gminy, Fundusze europejskie, Fundusze prywatne

I.4.6 Rozwój kąpieliska w Miękini wraz z zapleczem do rekreacji (wędkarstwo, sporty wodne);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej UM	inwestorzy prywatni	Od 2005 r.	Budżet gminy, Fundusze europejskie, Fundusze prywatne

I.4.7 Kontynuacja rozwoju ścieżek rowerowych i turystycznych – współpraca ze związkami międzygminnymi i organizacjami turystycznymi;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Inwestycji UM	Związek Gmin Jurajskich, władze gmin sąsiednich, organizacje turystyczne	Od 2005 r.	Budżet gminy, Fundusze europejskie

I.4.8 Udostępnianie zainteresowanym mieszkańcom gminy obiektów sportowo-rekreacyjnych z uwzględnieniem zasad odpłatności i odpowiedzialności;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Działania ciągłe	Budżet gminy, Fundusze prywatne

I.4.9. Stworzenie preferencji dla osób rozpoczynających i prowadzących działalność agroturystyczną – dostęp do źródeł finansowania, zwolnienia z podatku rolnego, pomoc w promocji gospodarstwa agroturystycznego;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Referat ds. Działalności Gospodarczej i spierania Przedsiębiorczości UM	Gospodarstwa agroturystyczne, organizacje turystyczne	2005 r.	Budżet gminy, Fundusze prywatne

**I.5. Cel operacyjny:
Poprawa warunków mieszkaniowych w gminie**

Rolą gminy, wynikającą z ustaw, jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych obywateli. Gmina Krzeszowice dysponuje zarówno mieszkaniami komunalnymi, jak również socjalnymi, jednak nie zaspokajają one wszystkich potrzeb. Dużą bolączką jest zwłaszcza mała liczba mieszkań socjalnych, przysługujących osobom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej, zalegających z opłatami mieszkaniowymi i zagrożonych eksmisją bądź eksmitowanymi. Inną formą działań służących poprawie warunków mieszkaniowych powinien być rozwój nowych form budownictwa i zaangażowanie gminy w tych działaniach (np. organizacja Towarzystwa Budownictwa Społecznego, gdzie gmina może być udziałowcem). Nie mniej ważne pozostaje wychodzenie naprzeciw inicjatywom inwestorów indywidualnych, głównie poprzez wydzielanie i uzbrajanie nowych terenów mieszkaniowych w gminie.

Zadania:

I.5.1 Prowadzenie działań służących pozyskaniu przez gminę lokali na mieszkania socjalne – współpraca ze spółdzielniami i wspólnotami mieszkaniowymi, developerami;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Geodezji i Mienia Komunalnego UM	Zakład Administracji Budynków Komunalnych, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, deweloperzy, GOPS	Od 2005 r.	Budżet gminy

I.5.2 Rozwój budownictwa społecznego w gminie (gmina jako udziałowiec Towarzystwa Budownictwa Społecznego);

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Geodezji i Mienia Komunalnego UM	Zakład Administracji Budynków Komunalnych, inwestorzy prywatni	Od 2007 r.	Budżet gminy, fundusze prywatne

I.5.3 Tworzenie oferty terenów pod budownictwo mieszkaniowe w gminie (jednorodzinne i wielorodzinne);

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Referat Urbanistyki i Planowania Przestrzennego UM	Rada Miejska, właściciele gruntów w gminie	Od 2005 r.	Budżet gminy

I.5.4 Rozwój infrastruktury technicznej na nowych obszarach mieszkaniowych zgodnie z potrzebami mieszkaniowymi obywateli;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Geodezji i Mienia Komunalnego UM	Rada Miejska, właściciele gruntów w gminie	Od 2005 r.	Budżet gminy, fundusze europejskie

I.5.5 Prowadzenie monitoringu potrzeb mieszkaniowych w gminie (podaż/popyt) i systemu wsparcia finansowego dla potrzebujących (dodatki mieszkaniowe);

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Zakład Administracji Budynków Komunalnych, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, deweloperzy, GOPS	Działania cykliczne – raz w roku	Budżet gminy

I.6. Cel operacyjny: Zachowanie wysokiego poziomu estetyki gminy

Na ogólny wizerunek gminy wpływ ma wiele elementów, jednak jednym z ważniejszych jest estetyka budynków, ulic, parków i placów. Gmina Krzeszowice wyróżnia się na tle gmin sąsiednich dużymi powierzchniami zieleni w centrum miasta i jego specyficznym charakterem (choćby obecność parku i pałacu Potockich). Dla zachowania, ale i rozwoju tej wysokiej estetyki powinny być podejmowane dalsze działania, oparte głównie na czystości terenów publicznych i prywatnych, ale także na inwestycjach, m.in. w oświetlenie dróg i placów, rozwój szlaków spacerowych, odnowienie budynków w centrum miasta (współpraca z właścicielami). Problemem, który od lat nurtuje władze gminy jest małe zainteresowanie inwestorów zagospodarowaniem parku i pałacu Potockich w Krzeszowicach. Realizacja tego zadania na pewno zdynamizowałaby rozwój społeczny i gospodarczy miasteczka i całej gminy. Uzupełnieniem powyższych działań powinno być proces systematycznego zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców, która, jak w wielu miejscach w Polsce pozostawia nieco do życzenia.

Zadania:

I.6.1 Zachowanie estetyki i czystości terenów zielonych w centrum miasta wraz z ich zagospodarowaniem (np. fontanny, miejsca spotkań);

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej UM	Przedsiębiorcy, szkoły, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	Budżet gminy

I.6.2 Rozbudowa szlaku spacerowego ul. Kościuszki – dolina Eliasza oraz innych szlaków pieszych;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej UM	-	2007-2009 r.	Budżet gminy

I.6.3 Rozwój oświetlenia dróg i placów w gminie (możliwość realizacji w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego);

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej UM	Przedsiębiorcy	Od 2005 r.	Budżet gminy, fundusze prywatne

I.6.4 Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Krzeszowice dla wykorzystania środków strukturalnych Unii Europejskiej, zawartych w MRPO 2007 - 2013;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej UM	Właściciele budynków, przedsiębiorcy	2007 - 2008	Budżet gminy, fundusze europejskie, fundusze prywatne

I.6.5 Intensyfikacja działań służących pozyskaniu inwestora do zagospodarowania parku i pałacu Potockich w Krzeszowicach;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Rada Gminy	Inwestorzy prywatni	Działania ciągłe	Budżet gminy, fundusze europejskie, fundusze prywatne

I.6.6 Prowadzenie działań na rzecz zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców, związanej zwłaszcza z właściwym gospodarowaniem odpadami – akcje informacyjne, zebrania, szkolenia, imprezy ekologiczne, konkursy, etc.;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej UM	Przedsiębiorcy, szkoły, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	Budżet gminy, fundusze europejskie

OBSZAR PRIORYTETOWY:

ELASTYCZNY RYNEK PRACY

POWIĄZANIA OBSZARU Z DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM I SEKTOROWYMI PROGRAMAMI OPERACYJNYMI

Wszelkie działania zawarte w obszarze priorytetowym „Elastyczny rynek pracy” znajdują swoje uzasadnienie w dokumentach strategicznych i operacyjnych wyższego rzędu, takich jak:

- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego,
- Sektorowy Program Operacyjny – Rozwój Zasobów Ludzkich na lata 2004-2006,
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006,
- Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004-2006,
- Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004 – 2006.

Na podstawie powyższych (między innymi) dokumentów operacyjnych będą dysponowane środki strukturalne z Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Elastyczny rynek pracy” wpisują się w następujące Cele nadrzędne oraz Cele strategiczne **Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego:**

Cel nadrzędny A.	Lepiej wykształceni, aktywni i przedsiębiorczy mieszkańcy
Cel strategiczny A.1.	Elastyczny, łatwo dostosowujący się do zmian społeczno-gospodarczych system edukacji
Cel strategiczny A.2.	Środowisko promujące przedsiębiorczość i aktywność obywateli

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Elastyczny rynek pracy” wpisują się w następujące Priorytety oraz Działania **Sektorowego Programu Operacyjnego – Rozwój Zasobów Ludzkich na lata 2004-2006:**

Priorytet 1.	Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej
Działanie 1.1.	Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy
Działanie 1.2.	Perspektywy dla młodzieży
Działanie 1.3.	Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia
Działanie 1.5.	Wspieranie integracji zawodowej i społecznej grup szczególnego ryzyka
Działanie 1.6.	Integracja i reintegracja zawodowa kobiet
Priorytet 2.	Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy

-
Działanie 2.1.	Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie
Działanie 2.2.	Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy
Działanie 2.3.	Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Elastyczny rynek pracy” wpisują się w następujące Priorytety oraz Działania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006:

Priorytet 2.	Wzmocnienie regionalnej bazy ekonomicznej i zasobów ludzkich
Działanie 2.1.	Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie
Działanie 2.2.	Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa
Działanie 2.5.	Promocja przedsiębiorczości

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Elastyczny rynek pracy” wpisują się w następujące Priorytety oraz Działania **Krajowego Planu Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004-2006:**

Priorytet 1.	Działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczeniu oraz wspierające równy start dzieci i młodzieży
Działanie 1.4.	Przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy
Priorytet 3.	Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
Działanie 3.1.	Wsparcie możliwości zatrudnienia
Działanie 3.2.	Ekonomia społeczna

Obszar priorytetowy „Elastyczny rynek pracy” oparty jest na jednym celu strategicznym:

***I. CEL STRATEGICZNY:
ZMNIEJSZENIE SPOŁECZNYCH SKUTKÓW BEZROBOCIA
W GMINIE I ROZWÓJ NOWYCH FORM ZATRUDNIENIA***

Uzasadnienie

Problem bezrobocia dotyczy – z różnym natężeniem – większości gmin województwa małopolskiego. Zjawisko to jest w głównej mierze odzwierciedleniem sytuacji gospodarczej Polski, charakteryzującej się niewielkim w ostatnich latach wzrostem gospodarczym. Restrukturyzacja dużych zakładów przemysłowych wiąże się często ze znacznymi cięciami w kadrze pracowniczej. Działania te nie są wsparte kompleksowymi działaniami osłonowymi, które umożliwiłyby osobom odchodzącym z przemysłu

przekwalifikowanie się i poszukiwanie nowego miejsca pracy. Z drugiej strony sektor małych i średnich firm nie generuje szybkiego przyrostu nowych miejsc pracy, gdyż nierzadko sam boryka się z trudnościami ekonomicznymi – znacznym obciążeniem fiskalnym, konkurencją, dostosowywaniem się do norm europejskich etc. Ponadto widoczne u wielu bezrobotnych bierne zachowania nie ułatwiają działania służbom zatrudnienia. Zjawiskiem naturalnym staje się bezrobocie długotrwałe (powyżej 12 miesięcy), brak zainteresowania ofertami pracy i praca „na czarno”.

W gminie Krzeszowice ważne staje się podejmowanie (kontynuowanie) kompleksowych działań aktywizujących wobec osób bezrobotnych, zwłaszcza tych, które posiadają dużo energii i chęci do zaistnienia na rynku pracy, a więc młodzieży. Ważnym i trudnym zadaniem jest aktywizacja pracodawców, zmierzająca do „otworzenia” ich na osoby bezrobotne. Istotne jest wspieranie kobiet w zaspokajaniu ich aspiracji zawodowych i w godzeniu obowiązków rodzinnych i służbowych. Ale zapominać nie można także o osobach z grup marginalizowanych (m.in. osoby niepełnosprawne, uzależnione, bezdomne), które często tylko dzięki pracy mają szansę na integrację ze społeczeństwem. Sprawdzonym narzędziem jest krzewienie postaw przedsiębiorczych, które często tkwią w ludziach, ale nie do końca są wykorzystywane – wsparcie procesu samozatrudnienia, wsparcie osób zakładających własną działalność gospodarczą. Podkreślić należy wagę współpracy w tym zakresie wielu instytucji lokalnych, zarówno publicznych – Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, inne ośrodki pomocy społecznej, jak również przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. Współpraca ta już jest widoczna i – dla osiągnięcia celu strategicznego – wymaga dalszego wzmocnienia.

Powyższy cel strategiczny osiągnięty zostanie poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

- I.1. Aktywizacja zawodowa osób młodych
- I.2. Aktywizacja zawodowa dorosłych
- I.3. Rozwój systemu szkoleń i kursów zawodowych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy
- I.4. Promocja przedsiębiorczości ze szczególnym uwzględnieniem samozatrudnienia

**I.1. Cel operacyjny:
Aktywizacja zawodowa osób młodych**

Analiza danych na temat bezrobocia w gminie Krzeszowice wskazuje na potrzebę tworzenia systemów wsparcia dla osób młodych, które po zakończeniu edukacji są na etapie kształtowania własnego warsztatu zawodowego oraz zdobywania umiejętności. Dużą grupę osób stanowią także osoby bez stażu pracy. Udostępnienie lokalnych programów stażowych i elastycznych form pracy (zastępstwo, praca na odległość, wolontariat) w znaczny sposób mogłoby zmniejszyć liczbę osób bezrobotnych bez stażu pracy, podnosząc ich umiejętności praktyczne, a tym samym zwiększając konkurencyjność na rynku pracy.

Fundusze strukturalne Unii Europejskiej (głównie w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego – Rozwój Zasobów Ludzkich) umożliwiają realizację szeregu tradycyjnych i innowacyjnych działań zmierzających do wzmocnienia pozycji ludzi młodych na wymagającym rynku pracy.

zadania:

I.1.1 Kontynuowanie współpracy szkół z terenu gminy z doradcami zawodowymi Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego – realizacja projektów z zakresu poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły ponadgimnazjalne z terenu gminy, gimnazja	Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	działania ciągłe	budżet gminy, Fundusze europejskie, sponsorzy

I.1.2 Podjęcie działań zmierzających do aktywnego objęcia gminy Krzeszowice programem Ministerstwa Polityki Społecznej pod nazwą Mobilne Centra Informacji Zawodowej – mobilny punkt specjalistycznych porad zawodowych, informacji o lokalnym rynku pracy, realizacji specjalistycznych testów predyspozycji zawodowej, etc.;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Ochotniczy Hufiec Pracy w Krzeszowicach	Ministerstwo Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Krzeszowicach, Starostwo Powiatowe w Krakowie, Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	od 2005	Ministerstwo Polityki Społecznej – zgodnie z „Krajowym Planem Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004 -2006”

I.1.3 Tworzenie na terenie gminy Krzeszowice Szkolnych Ośrodków Kariery (SZOK) przy placówkach oświatowych;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy we współpracy z doradcami zawodowymi i przedsiębiorcami	Ministerstwo Polityki Społecznej, Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach, Starostwo Powiatowe w Krakowie, Urząd Miejski w Krzeszowicach	od 2005	Ministerstwo Polityki Społecznej – zgodnie z „Krajowym Planem Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004 -2006”

I.1.4 Zacieśnianie współpracy ze Starostwem Powiatowym w Krakowie w zakresie monitorowania profili nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie gminy Krzeszowice i dostosowywania ich do potrzeb szerokiego rynku pracy (nie tylko krzeszowickiego);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Starostwo Powiatowe w Krakowie, szkoły ponadgimnazjalne z terenu gminy, gimnazja, Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	działania ciągłe	–

I.1.5 Organizacja i realizacja we współpracy z pracodawcami działań z zakresu przygotowania zawodowego oraz staży w celu zdobycia przez młodych ludzi koniecznych umiejętności i kwalifikacji;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	prywatni przedsiębiorcy, Starostwo Powiatowe w Krakowie, szkoły ponadgimnazjalne z terenu gminy, Urząd Miejski w Krzeszowicach	działania ciągłe	Fundusz Pracy, Fundusze europejskie

I.1.6 Organizacja we współpracy z pracodawcami prac krótkoterminowych (sezonowych, zastępczych) i wolontariackich dla młodych ludzi – zdobywanie praktyki i doświadczenia;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	prywatni przedsiębiorcy, Starostwo Powiatowe w Krakowie, szkoły ponadgimnazjalne z terenu gminy, Urząd Miejski w Krzeszowicach	działania ciągłe	Fundusz Pracy, Fundusze europejskie

I.1.7 Wdrażanie na terenie gminy Krzeszowice programów innowacyjnych, zawierających nowatorskie podejście do problematyki zwalczania bezrobocia wśród młodzieży i wykorzystujących nowe technologie;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	prywatni przedsiębiorcy, Starostwo Powiatowe w Krakowie, szkoły ponadgimnazjalne z terenu gminy, Urząd Miejski w Krzeszowicach	działania ciągłe	Fundusz Pracy, Fundusze europejskie

I.1.8 Aktywizacja uczestników Klubu Pracy poprzez wdrożenie programu spotkań z osobami, które już znalazły pracę (bądź założyły własną działalność gospodarczą) – wymiana doświadczeń, przekazywanie dobrych praktyk;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	aktywni, młodzi mieszkańcy pracujący, szkoły ponadgimnazjalne z terenu gminy, gimnazja, Urząd Miejski w Krzeszowicach	działania ciągłe	Fundusz Pracy, Fundusze europejskie

I.1.9 Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie aktywizowania osób młodych – krzewienie postaw przedsiębiorczych, obywatelskich, sportowych, etc.;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział spraw Obywatelskich UM	organizacje pozarządowe, CARITAS, kluby sportowe, Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach, szkoły z terenu gminy	działania ciągłe	budżet gminy, Fundusze europejskie, sponsorzy

I.2. Cel operacyjny: Aktywizacja zawodowa dorosłych

Działania służące aktywizacji ludności w wieku produkcyjnym służą nie tylko zaspokajaniu ich aspiracji zawodowych, ale także mają na celu zmniejszanie niekorzystnych zjawisk związanych z bezrobociem. Wyrównywanie szans osób zagrożonych marginalizacją na rynku pracy powinno przynieść efekty w postaci wzrostu poziomu ich zatrudnienia oraz podwyższenia statusu społecznego i ekonomicznego. Szczególny nacisk położony jest na grupy szczególnego ryzyka (tj.: długotrwale bezrobotni, osoby zagrożone patologiami, młodzież sprawiająca trudności wychowawcze, etc.), osoby niepełnosprawne oraz kobiety.

Działania realizowane w przyszłości na terenie gminy powinny koncentrować się na tworzeniu optymalnych warunków do wszechstronnego i pełnego wykształcenia zawodowego mieszkańców, podnoszenia ich mobilności zawodowej oraz świadczenia pomocy w nabywaniu odpowiednich kwalifikacji. Działania te muszą być prowadzone za pomocą różnorodnych narzędzi i instrumentów aktywizujących. Tylko wtedy będzie można dotrzeć do wszystkich grup docelowych i większości ich członków.

zadania:

I.2.1 Realizacja programów z zakresu pośrednictwa pracy i zmiany kwalifikacji ludności – nawiązywanie współpracy z podobnymi podmiotami działającymi w regionie i poza granicami kraju;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Starostwo Powiatowe w Krakowie, szkoły ponadgimnazjalne z terenu gminy, gimnazja, Ochotniczy Hufiec Pracy	działania ciągłe	Fundusz Pracy, Fundusze europejskie, budżet gminy

I.2.2 Wykorzystanie nowoczesnych technologii komputerowych w rozwoju pośrednictwa pracy – baza ofert pracy i osób poszukujących pracy w Internecie;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Starostwo Powiatowe w Krakowie	działania ciągłe	Fundusze europejskie

I.2.3 Stosowanie przez doradców zawodowych nowoczesnych (aktywnych) technik poradnictwa indywidualnego i grupowego – doskonalenie warsztatu pracy;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Starostwo Powiatowe w Krakowie	działania ciągłe	Fundusze europejskie

I.2.4 Organizacja na terenie gminy targów i giełd pracy;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM we współpracy z Urzędem Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	Starostwo Powiatowe w Krakowie, szkoły ponadgimnazjalne z terenu gminy, gimnazja, lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Jurajska Izba Gospodarcza, Krzeszowicki Ośrodek Kultury	działania ciągłe	Fundusze europejskie, budżet gminy, budżet powiatu, sponsorzy

I.2.5 Aktywizacja pracodawców z terenu gminy w zakresie współpracy z Urzędem Pracy Powiatu Krakowskiego oraz osobami bezrobotnymi – akcje promocyjne;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	Urząd Miejski w Krzeszowicach, lokalni przedsiębiorcy	działania ciągłe	Fundusz Pracy, Fundusze europejskie, Fundusze prywatne

I.2.6 Organizacja spotkań integracyjnych i motywacyjnych dla kobiet poszukujących pracy;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	działania ciągłe	Fundusz Pracy, Fundusze europejskie, Fundusze prywatne

I.2.7 Realizacja projektów skierowanych do kobiet z terenu gminy Krzeszowice z zakresu efektywnego łączenia życia zawodowego i rodzinnego;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	działania ciągłe	Fundusz Pracy, Fundusze europejskie, Fundusze prywatne

I.2.8 Wdrażanie na terenie gminy Krzeszowice aktywizujących programów specjalnych dla grup docelowych będących w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy;

Zgodnie z SPO – Rozwój Zasobów Ludzkich (Działanie 1.5 – Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka) za przedstawicieli grup docelowych będących w szczególnie niekorzystnej sytuacji uważa się:

- osoby długotrwale bezrobotne powyżej 24 miesięcy,
- uczestników Centrów Integracji Społecznej powyżej 36 miesięcy,
- alkoholików i narkomanów poddających się procesowi leczenia,
- bezdomnych,
- byłych więźniów,
- uchodźców z problemami z integracją,
- osoby niepełnosprawne,
- młodzież wychowującą się w placówkach opiekuńczo wychowawczych i rodzinach zastępczych,
- osoby w wieku 15 – 24 lat które nie uczą się, nie pracują i nie są zarejestrowane jako bezrobotni,
- młodzież sprawiająca trudności wychowawcze i mająca kłopoty w nauce.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	działania ciągłe	Fundusze europejskie,

I.3. Cel operacyjny: Rozwój systemu szkoleń i kursów zawodowych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy

Uzasadnienie

System szkoleń i kursów od wielu lat jest jednym z głównych narzędzi aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy w naszym kraju. Udział w szkoleniach jest nie tylko źródłem nowej wiedzy i umiejętności, ale nierzadko jest formą oderwania się od problemów nurtujących na co dzień osoby bezrobotne oraz stanowi forum wymiany doświadczeń przez osoby poszukujące pracy. Tematyka szkoleń powinna być odpowiedzią na rzeczywiste potrzeby osób bezrobotnych i pracodawców, dlatego wymaga systematycznego monitorowania i analizy oczekiwań zainteresowanych grup.

zadania:

I.3.1. Systematyczne badanie potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Starostwo Powiatowe w Krakowie, rady sołeckie, firmy szkoleniowo-doradcze	działania ciągłe	Fundusz Pracy, Fundusze europejskie,

I.3.2. Wdrażanie umów trójstronnych w zakresie szkoleń: Powiatowy Urząd Pracy – bezrobotny – pracodawca;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Starostwo Powiatowe w Krakowie, rady sołeckie, firmy szkoleniowo-doradcze	działania ciągłe	Fundusz Pracy, Fundusze europejskie, Fundusze prywatne

I.3.3 Promowanie kształcenia ustawicznego – organizacja kursów i szkoleń doskonalących oraz przekwalifikowujących dla pracujących i bezrobotnych mieszkańców gminy;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Starostwo	działania ciągłe	Fundusz Pracy,

Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	Powiatowe w Krakowie, rady sołeckie, firmy szkoleniowo-doradcze		Fundusze europejskie, Fundusze prywatne
------------------------------------	---	--	---

I.3.4 Organizowanie form kształcenia „na odległość” – rozwój *e-learningu* dla różnych grup odbiorców;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły z terenu gminy, Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego	Działania zgodne ze zidentyfikowanymi potrzebami	Fundusze europejskie,

I.4. Cel operacyjny:

Promocja przedsiębiorczości ze szczególnym uwzględnieniem samozatrudnienia

Działania kierowane do osób bezrobotnych i poszukujących pracy nie mogą ograniczać się tylko do wypłacania zasiłków i pośredniczenia w zatrudnieniu, ale także muszą uwzględniać działania służące krzewieniu wśród tych osób cech przedsiębiorczych. Cechy te często tkwią w ludziach, ale nie są do końca zidentyfikowane i wykorzystywane. Działania szkoleniowo-doradcze, wsparte narzędziami finansowymi (mikropożyczki, poręczenia kredytowe) mogą doprowadzić do wzrostu liczby małych firm w gminie. W tym celu konieczna jest konsolidacja działań wielu instytucji działających w Krzeszowicach, na polu wspierania rozwoju sektora MSP. Dobrze przygotowany i realizowany proces samozatrudnienia jest najefektywniejszym narzędziem przeciwdziałania bezrobociu i likwidacji jego negatywnych, społecznych skutków. Jednak w dużej mierze uzależniony jest też od ogólnej koniunktury gospodarczej w kraju.

zadania:

I.4.1 Tworzenie przyjaznych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości – promocja samozatrudnienia wśród dorosłych (organizacja kursów, szkoleń, pomocy doradczej, udzielanie dotacji dla zakładających własną działalność gospodarczą, etc.);

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Referat ds. Działalności Gospodarczej i Wspierania Przedsiębiorczości UM	Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach, rady sołeckie, organizacje pozarządowe, lokalni przedsiębiorcy	działania ciągłe	budżet gminy, Fundusz Pracy, Fundusze europejskie, Fundusze prywatne

I.4.2 Organizacja szkoleń oraz inicjatyw edukacyjnych (konkursy, zajęcia pozalekcyjne, aktywne techniki nauczania, gry, etc.) w szkołach na terenie gminy, dotyczących zakładania własnej działalności gospodarczej;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Urząd	działania ciągłe	budżet gminy,

	Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach, rady sołeckie, organizacje pozarządowe, lokalni przedsiębiorcy		Fundusz Pracy, Fundusze europejskie, Fundusze prywatne
--	--	--	--

I.4.3 Opublikowanie i rozpowszechnianie informatora dla osób zakładających działalność gospodarczą po raz pierwszy;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Organizacji UM	Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach, rady sołeckie, organizacje pozarządowe, lokalni przedsiębiorcy	działania ciągłe	budżet gminy, Fundusz Pracy, Fundusze europejskie, Fundusze prywatne

I.4.4 Udzielanie wsparcia finansowego dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą (dotacje);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	Fundusze pożyczkowe i poręczeniowe działające na terenie województwa małopolskiego, Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	działania ciągłe	Fundusze europejskie, Fundusze prywatne

I.4.5 Aktywne rozpowszechnianie programu dotacji dla osób bezrobotnych zakładających własną działalność gospodarczą;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Starostwo Powiatowe w Krakowie, organizacje pozarządowe, lokalni przedsiębiorcy	działania ciągłe	Fundusze europejskie

OBSZAR PRIORYTETOWY:

PRZYJAZNA SZKOŁA

POWIĄZANIA OBSZARU Z DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM I SEKTOROWYMI PROGRAMAMI OPERACYJNYMI

Wszelkie działania zawarte w obszarze priorytetowym „Przyjazna szkoła” znajdują swoje uzasadnienie w dokumentach strategicznych i operacyjnych wyższego rzędu, takich jak:

- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego,
- Sektorowy Program Operacyjny – Rozwój Zasobów Ludzkich na lata 2004-2006,
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006,
- Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004-2006,
- Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004 – 2006.

Na podstawie powyższych (między innymi) dokumentów operacyjnych będą dysponowane środki strukturalne z Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Przyjazna szkoła” wpisują się w następujące Cele nadrzędne oraz Cele strategiczne Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego:

Cel nadrzędny A.	Lepiej wykształceni, aktywni i przedsiębiorczy mieszkańcy
Cel strategiczny A.1.	Elastyczny, łatwo dostosowujący się do zmian społeczno-gospodarczych system edukacji
Cel strategiczny A.2.	Środowisko promujące przedsiębiorczość i aktywność obywateli

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Przyjazna szkoła” wpisują się w następujące Priorytety oraz Działania Sektorowego Programu Operacyjnego – Rozwój Zasobów Ludzkich na lata 2004-2006:

Priorytet 1.	Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej
Działanie 1.2.	Perspektywy dla młodzieży
Priorytet 2.	Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy
Działanie 2.2.	Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Przyjazna szkoła” wpisują się w następujące Priorytety oraz Działania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006:

Priorytet 2.	Wzmocnienie regionalnej bazy ekonomicznej i zasobów ludzkich
Działanie 2.1.	Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie
Działanie 2.2.	Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne
Działanie 2.5.	Promocja przedsiębiorczości

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Przyjazna szkoła” wpisują się w następujące Priorytety oraz Działania Krajowego Planu Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004-2006:

Priorytet 1	Działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczeniu oraz wspierające równy start dzieci i młodzieży
Działanie 1.1.	Zwiększenie udziału dzieci w edukacji i wyrównywanie szans edukacyjnych
Działanie 1.4.	Przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy

Obszar priorytetowy „Przyjazna szkoła” oparty jest na jednym celu strategicznym:

***I. CEL STRATEGICZNY:
PRZYGOTOWANIE MŁODZIEŻY DO AKTYWNEGO
I ODPOWIEDZIALNEGO UCZESTNICTWA W ŻYCIU
SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ***

Uzasadnienie

Niniejszy cel strategiczny wpisuje się w szeroki front zagadnień określanych ogólnym mianem wychowania obywatelskiego oraz „rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy”. Działania te w Gminie Krzeszowice muszą być prowadzone począwszy od edukacji przedszkolnej poprzez podstawową i gimnazjalną, a skończywszy na organizacji czasu wolnego młodzieży. Ważne jest wdrożenie narzędzi, które będą umożliwiać wyrównywanie szans edukacyjnych młodych ludzi, zwłaszcza tych z rodzin biedniejszych, przygotowanie młodzieży do funkcjonowania w gospodarce globalnej, w środowisku wielonarodowym, do czego niezbędna jest znajomość języków obcych.

Mając świadomość, jak ważna jest aktywność społeczności lokalnej należy czynić działania zwiększające udział mieszkańców w życiu społecznym, udział w organizacjach pozarządowych (krzewienie wolontariatu) i umożliwienie mieszkańcom realizację pomysłów z różnych sfer życia. Działania te muszą być jednak realizowane już od pierwszych lat życia społecznego młodych mieszkańców gminy.

Szkoła jest ponadto instytucją odgrywającą niebagatelną rolę w wychowaniu przyszłych pokoleń. Dzięki niej wykształca się światopogląd młodych ludzi oraz ugruntowuje ich osobowość. Należy dokładać wszelkich starań, aby młodzież kończąca krzeszowickie szkoły umiała znaleźć własne miejsce w dorosłym życiu oraz odpowiedzialnie nim kierowała.

Powyższy cel strategiczny osiągnięty zostanie poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

- I.1. Wdrożenie kompleksowej oferty czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
- I.2. Rozwój funkcji opiekuńczej i wychowawczej krzeszowickich placówek oświatowych
- I.3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenu gminy
- I.4. Doposażenie szkół i placówek kulturalno-oświatowych w nowoczesne narzędzia pracy dydaktycznej

I.1. Cel operacyjny:

Wdrożenie kompleksowej oferty czasu wolnego dla dzieci i młodzieży

Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży staje się dziś kluczowym wyzwaniem dla szkoły, rodziców i władz samorządowych w kontekście funkcji wychowawczej. To ze względu na stały i „chroniczny” brak środków w polskich samorządach na zadania związane z budowaniem oferty czasu pozaszkolnego dla dzieci i młodzieży rosną zjawiska patologiczne i przestępcze wśród tej grupy społeczeństwa. Młodzi ludzie najczęściej nie mają możliwości realizowania własnych zainteresowań. W wyniku takiej polityki bardzo często dochodzi do kolizji młodzieży z prawem oraz zjawisk patologicznych. Sytuacja ta nie tylko w znaczący sposób pogarsza poziom bezpieczeństwa społeczności lokalnej, ale również powoduje dużo większe wydatki na bezpieczeństwo polskich samorządów.

Tymczasem wydaje się, iż najlepszym rozwiązaniem jest prowadzenie atrakcyjnej i dobrze zorganizowanej oferty czasu wolnego, począwszy już od najmłodszych dzieci, kształtując w ten sposób ich światopogląd i osobowość. Uczestnictwo w kołach zainteresowań, zespołach sportowych i artystycznych, a także kołach naukowych w bardzo skuteczny sposób aktywizuje młodych ludzi, czyniąc z nich w przyszłości bardziej zaradnych i wykształconych obywateli gminy. Na terenie gminy Krzeszowice obecnie brakuje szerokiej i zorganizowanej oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. W tym zakresie potrzebna jest współpraca wielu instytucji gminnych i opracowanie efektywnej oferty.

zadania:

I.1.1 Reaktywowanie kół zainteresowań w krzeszowickich placówkach oświatowych;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Szkoły z terenu gminy, rady sołeckie, organizacje pozarządowe, lokalni przedsiębiorcy	działania ciągłe	budżet gminy, fundusze zewnętrzne, sponsorzy

I.1.2 Rozszerzenie oferty zagospodarowania czasu wolnego młodzieży Krzeszowickiego Ośrodka Kultury – oferta uzupełniająca w stosunku do szkół;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Krzeszowicki Ośrodek Kultury	Urząd Miejski w Krzeszowicach, organizacje pozarządowe, lokalni przedsiębiorcy	działania ciągłe	budżet gminy, fundusze zewnętrzne, sponsorzy

I.1.3 Organizowanie różnorodnych konkursów i imprez międzyszkolnych aktywizujących dzieci i młodzież;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy	Kuratorium Oświaty, Urząd Miejski w Krzeszowicach, Krzeszowicki Ośrodek Kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Działania ciągle	budżet gminy, fundusze zewnętrzne, sponsorzy

I.1.4 Organizowanie cyklicznych, międzyszkolnych rozgrywek sportowych na terenie gminy;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Krzeszowicki Ośrodek Kultury, kluby sportowe z terenu gminy, organizacje pozarządowe	Działania ciągle	budżet gminy, fundusze zewnętrzne, sponsorzy

I.2. Cel operacyjny:

Rozwój funkcji opiekuńczej i wychowawczej krzeszowickich placówek oświatowych

Dbłość placówek oświatowych o dzieci i młodzież pochodzącą z grup marginalizowanych

i potrzebujących powinna stanowić jedną z podstawowych zasad szeroko rozumianej pomocy społecznej. Począwszy od dbłości o realizację obowiązku szkolnego poprzez stałą i efektywną współpracę z odpowiednimi instytucjami (np. poradnie psychologiczno-pedagogiczne), aż po bezpośrednie wsparcie rzeczowe i finansowe, szkoła może realizować funkcję opiekuńczą. Niezwykle ważnymi zadaniami w obecnych czasach jest tworzenie oryginalnych projektów pomocy dzieciom i młodzieży potrzebującej oraz poszukiwanie środków finansowych na ich realizację. Szkoły są jednym z wielu podmiotów mogących się ubiegać o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego na podobne cele. Jednak projekty dotyczące wsparcia osób potrzebujących i zapewnienia im bezpieczeństwa powinny być przygotowywane i realizowane przez wiele podmiotów. Dzięki temu działania takie są kompleksowe i znajdują uznanie u grantodawców.

zadania:

I.2.1 Realizacja polityki dbałości o obowiązek szkolnych w krzeszowickich placówkach oświatowych;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy Wydział III Rodzinny	Działania ciągłe	budżet gminy

I.2.2 Zacieśnianie współpracy z Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną (reedukacja, poradnictwo dla rodziców, etc.);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy	Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Krzeszowicach, Punkt Konsultacyjny „Pierwszy kontakt”, Urząd Miejski w Krzeszowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	budżet gminy

I.2.3 Wspieranie działalności i różnicowanie oferty świetlic socjoterapeutycznych;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Świetlice socjoterapeutyczne	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	budżet gminy, fundusze zewnętrzne, sponsorzy

I.2.4 Wspieranie działalności stołówek przy placówkach oświatowych;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	budżet gminy, sponsorzy

I.2.5 Realizacja programu „Wyprawka szkolna” skierowanego do rodzin ubogich (zakup podręczników, tornistra, przyborów szkolnych, kostiumu gimnastycznego dla uczniów rozpoczynających naukę w pierwszej klasie szkoły podstawowej);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Ministerstwo Polityki Społecznej	Działania ciągłe	Ministerstwo Polityki Społecznej – zgodnie z „Krajowym Planem Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004 -2006”

I.2.6 Wspieranie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w kontynuowaniu edukacji – realizacja projektów w ramach specjalistycznych programów (np. STUDENT, PITAGORAS);

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Starostwo Powiatowe w Krakowie	Ministerstwo Polityki Społecznej, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Urząd Miejski w Krzeszowicach, Starostwo Powiatowe w Krakowie	Działania ciągłe	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (programy STUDENT, PITAGORAS), Ministerstwo Polityki Społecznej – zgodnie z „Krajowym Planem Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004 -2006”

I.2.7 Prowadzenie działań zapobiegających rozwojowi patologii w szkołach gminnych;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy	Policja, Straż Miejska, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski w Krzeszowicach, Pełnomocnik Burmistrza, Starostwo Powiatowe w Krakowie, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	budżet gminy

I.2.8 Stopniowe wdrażanie systemu kamer monitorujących bezpieczeństwo w szkołach;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Szkoły z terenu gminy, Policja, Straż Miejska	Działania ciągłe	budżet gminy, fundusze zewnętrzne, sponsorzy

I.2.9 Szkolenie nauczycieli w zakresie reagowania na przemoc i patologie w szkołach;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy	Policja, Straż Miejska, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski w Krzeszowicach, Pełnomocnik Burmistrza, Starostwo Powiatowe w Krakowie, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	budżet gminy

I.3. Cel operacyjny:

Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenu gminy

Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z terenu gminy kojarzyło się dawniej głównie z wyrównywaniem warunków nauki pomiędzy dziećmi z terenów wiejskich i miejskich. Obecnie problem ten również ma swoje uzasadnienie w takim kontekście, jednak po przemianach ustrojowych obnażył on jeszcze inne formy. Chodzi również o zapewnienie godnych warunków nauki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej fizycznie i umysłowo, wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z rodzin biednych, które najczęściej nie stać na wiele niezbędnych pomocy naukowych lub kontynuowanie edukacji. Ważne jest aby nie zapominać również o osobach szczególnie uzdolnionych, które w przyszłości mogą stać się poszukiwanymi liderami życia gospodarczego i społecznego gminy.

Wyrównywanie szans edukacyjnych należy rozumieć jako zestaw różnych narzędzi, takich jak: fundusze stypendialne, pomoc rzeczową, organizowanie specjalnych kół wsparcia i kół rozwijających zainteresowania, prowadzenia zespołów wyrównawczych dla osób posiadających problemy w nauce, wprowadzanie autorskich programów nauczania – dostosowanych do dzisiejszych potrzeb społecznych (np. programy obywatelskie, walki z przestępczością, prewencji uzależnień, przedsiębiorczości, etc.).

zadania:

I.3.1 Wspieranie działań zmierzających do powstania funduszu stypendialnego dla dzieci i młodzieży z terenu gminy (fundusz dla dzieci szczególnie uzdolnionych, dla osób z terenów wiejskich, dla osób z rodzin ubogich);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Szkoły z terenu gminy, rady sołeckie, organizacje pozarządowe, lokalni przedsiębiorcy	2007 - 2008	budżet gminy, fundusze europejskie, fundusze prywatne

I.3.2 Koordynowanie działań na terenie gminy Krzeszowice związanych z funkcjonowaniem systemu stypendialnego realizowanego przez Starostwo Powiatowe w Krakowie w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (ZPORR);

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Starostwo Powiatowe w Krakowie	Starostwo Powiatowe w Krakowie, szkoły z terenu gminy, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	fundusze europejskie w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego

I.3.3 Prowadzenie rzetelnej identyfikacji (monitoringu) potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy	Urząd Miejski w Krzeszowicach	Działania ciągłe	budżet gminy

I.3.4 Przeznaczenie środków na prowadzenie zajęć pozalekcyjnych – zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Szkoły z terenu gminy	Działania ciągłe	budżet gminy, fundusze zewnętrzne, sponsorzy

I.3.5 Prowadzenie przedmiotowych zajęć pozalekcyjnych dla uczniów wybitnie zdolnych;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	budżet gminy, fundusze zewnętrzne, sponsorzy

I.3.6 Organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży posiadającej problemy w nauce – zajęcia wyrównawcze, zespoły korekcyjno-kompensacyjne, nauczanie indywidualne, etc.;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Krzeszowicach, Pełnomocnik Burmistrza, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	budżet gminy, fundusze zewnętrzne, sponsorzy

I.3.7 Wprowadzanie do szkół autorskich programów nauczania postaw pro-przedsiębiorczych, pro-obywatelskich i pro-europejskich;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Szkoły z terenu gminy	Działania ciągłe	budżet gminy, fundusze zewnętrzne

I.3.8 Opracowanie i wdrażanie alternatywnych form edukacji przedszkolnej na terenie gminy – szczególnie w odniesieniu do dzieci z terenów wiejskich;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Placówki przedszkolne, szkoły z terenu gminy, Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Krzeszowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Działania ciągłe	budżet gminy, fundusze europejskie

I.3.9 Wprowadzenie efektywnego systemu przygotowania sześciolatków do edukacji szkolnej;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy we współpracy z Poradnią Pedagogiczno-	Urząd Miejski w Krzeszowicach, Placówki przedszkolne i klasy „zerowe”, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Działania ciągłe	budżet gminy, fundusze europejskie

Psychologiczną w Krzeszowicach			
--------------------------------	--	--	--

I.3.10 Rozwój klas integracyjnych w szkołach gminnych i szkolenie nauczycieli wspomagających nauczanie w klasach integracyjnych;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy	szkoły z terenu gminy, Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Krzeszowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Pełnomocnik Burmistrza, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	budżet gminy, fundusze europejskie

I.3.11 Utworzenie klasy z przygotowaniem zawodowym dla gimnazjalistów nie rokujących kontynuacji nauki po gimnazjum;

Szkoły z terenu gminy we współpracy z Wydziałem Spraw Obywatelskich UM	szkoły z terenu gminy, Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Krzeszowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Pełnomocnik Burmistrza, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	budżet gminy, fundusze europejskie
--	--	------------------	------------------------------------

I.4. Cel operacyjny

Doposażenie szkół i placówek kulturalno-oświatowych w nowoczesne narzędzia pracy dydaktycznej

Doposażenie szkół oraz placówek kulturalno-oświatowych jest warunkiem niezbędnym do prawidłowego pełnienia przez nie swoich funkcji. Obecna rzeczywistość nie pozwala się już ograniczać wyłącznie do tradycyjnych pomocy naukowych, wykonanych niejednokrotnie przez nauczycieli lub samych uczniów. Obecna, nowoczesna szkoła musi oferować najnowsze i sprawdzone instrumenty nauczania, takie jak: sprzęt komputerowy, Internet, sprzęt audiowizualny, sprzęt do nauki języków obcych, etc. Tylko w ten sposób uczniowie krzeszowickich placówek będą mieli poczucie dobrze prowadzonego procesu edukacyjnego i nie będą odstawali od swoich rywali na przyszłym, konkurencyjnym rynku pracy. Jednak doposażenie szkół i placówek kulturalno-oświatowych w nowoczesne narzędzia pracy dydaktycznej to nie tylko Internet i sprzęt komputerowy, ale również doposażenie księgozbiorów bibliotek gminnych i szkolnych, remonty i rozbudowy obiektów edukacyjnych oraz ustawiczne podnoszenie kwalifikacji pedagogów.

zadania:

I.4.1 Wyposażenie placówek oświatowych w profesjonalny sprzęt do nauki języków obcych – organizacja multimedialnych pracowni językowych;

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Szkoły z terenu gminy, organizacje pozarządowe	2007 - 2013	budżet gminy, Fundusze europejskie

I.4.2 Wyposażenie placówek oświatowych w pracownie komputerowe oraz szerokopasmowy dostęp do Internetu;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Szkoły z terenu gminy, organizacje pozarządowe	2007 - 2013	budżet gminy, Fundusze europejskie

I.4.4 Wyposażenie placówek oświatowych i kulturalnych w sprzęt audiowizualny, oprogramowanie komputerowe i pomoce interaktywne unowocześniające proces edukacyjny;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Szkoły z terenu gminy, organizacje pozarządowe	2007 - 2013	budżet gminy, Fundusze europejskie

I.4.5 Systematyczne podnoszenie kwalifikacji nauczycieli przedmiotów zawodowych, szczególnie związanych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informatycznych;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Szkoły z terenu gminy	Ministerstwo Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Krzeszowicach, Starostwo Powiatowe w Krakowie, Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego Filia w Krzeszowicach	działania ciągłe	budżet gminy, budżet powiatu, fundusze europejskie, Ministerstwo Polityki Społecznej – zgodnie z „Krajowym Planem Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004 –2006”

I.4.6 Systematyczne uzupełnianie księgozbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej w Krzeszowicach oraz jej filii;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Miejska Biblioteka Publiczna	Miejska Biblioteka Publiczna w Krzeszowicach	Działania ciągłe	budżet gminy, sponsorzy

I.4.7 Wyposażanie placówek oświatowych w nowoczesny sprzęt i zaplecze sportowe;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Szkoły z terenu gminy, organizacje pozarządowe	2007 - 2013	budżet gminy, Fundusze europejskie

I.4.8 Prowadzenie remontów w placówkach oświatowych i ich otoczeniu służących bezpieczeństwu uczniów i nauczycieli;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Szkoły z terenu gminy, organizacje pozarządowe	2007 - 2013	budżet gminy, Fundusze europejskie

I.4.9 Coroczne wyposażanie bibliotek szkolnych w aktualne podręczniki do nauczania przedmiotów;

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Wydział Spraw Obywatelskich UM	Szkoły z terenu gminy, organizacje pozarządowe	Działania ciągłe	budżet gminy, Fundusze europejskie, sponsorzy

WDROŻENIE STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KRZESZOWICE

rekomendacje

Wdrożenie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice można rozpatrywać na trzech poziomach:

- organizacyjnym
- merytorycznym
- społecznym

Rekomendacje wdrożeniowe zawierają propozycje działań, których podjęcie może ułatwić wdrożenie zapisów niniejszej strategii oraz umożliwić ich stałe monitorowanie i dostosowywanie do zmieniających się warunków otoczenia społeczno-gospodarczego.

POZIOM ORGANIZACYJNY:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Strategia proponuje przede wszystkim zadania, które stanowią **wyzwania dla całej społeczności lokalnej** i wszystkich instytucji działających na polu polityki społecznej w gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze będzie zależała od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – **Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszowicach**. Ma to szczególnie istotne znaczenie w przypadku pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, gdzie preferowane będą działania na dużą skalę, rozwiązujące problemy zasadnicze dla społeczności lokalnej. Przy realizacji takich projektów niezbędne jest porozumienie i współpraca pomiędzy partnerami, określenie wspólnych koncepcji realizacyjnych i przygotowanie odpowiedniej dokumentacji.

Struktura organizacyjna krzeszowickiego GOPS, dostosowana do pracy ze strategią rozwoju, powinna uwzględniać powołanie komórki (stanowiska) zajmującego się koordynacją i monitorowaniem zagadnień związanych z rozwojem polityki społecznej w gminie. Osoba (osoby) pełniąca tę funkcję zajęłaby się zatem koordynacją procesu wdrażania strategii rozwiązywania problemów społecznych we współpracy z innymi partnerami. Do jej obowiązków należałoby także kierowanie procesem pozyskiwania funduszy zewnętrznych na realizację zadań strategicznych. Potencjalny zakres zadań na wymienionym stanowisku najpełniej oddaje zadanie I.4.1 w obszarze priorytetowym „Zintegrowane i aktywne społeczeństwo” (str. 61).

POZIOM MERYTORYCZNY:

Poziom merytoryczny obejmuje faktyczny element wdrażania i monitorowania zadań zapisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice, przegląd zapisów Strategii i ich aktualizację. W konsekwencji systematycznych działań wdrożeniowych i monitorujących osiągnięte zostaną cele operacyjne (średniookresowe) i strategiczne (długookresowe). Na poziomie merytorycznym ważną rolę przypisuje się Konwentowi Strategicznemu, czyli reprezentacji lokalnych środowisk społecznych, który grupa robocza pracująca nad dokumentem Strategii powinna stać się swoistym komitetem monitorującym proces jego wdrażania. Tym samym Konwent będzie wsparciem merytorycznym dla GOPS, będącego instytucją zarządzającą wdrażaniem Strategii. Ważne, aby w Konwencie brali udział przedstawiciele wszystkich instytucji koordynujących realizację zadań zapisanych w Strategii.

Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice powinno rozpocząć się od spotkania zorganizowanego przez GOPS z Konwentem Strategicznym. Spotkanie to powinno odbyć się w pierwszej połowie 2005 r. i powinna wówczas zostać dokonana priorytetyzacja (wybór najważniejszych) zadań do realizacji od roku 2005. Wybór ten dotyczyć powinien zarówno zadań z określonym w Strategii terminem realizacji, jak również zadań ciągłych (wdrażanych na bieżąco). Wyboru zadań do realizacji powinni dokonać członkowie Konwentu Strategicznego na podstawie określonych kryteriów oceniających szanse powodzenia danego zadania, jego pilność i rodzaj efektów. Kryteria priorytetyzacji zadań powinny być jasno i precyzyjnie określone przez członków Konwentu. Poniżej zamieszczono przykładowe kryteria wyboru zadań priorytetowych:

- **PILNOŚĆ** (0-10 punktów)
Czy projekt jest potrzebny lub wymagany prawem na wczoraj, na dziś, w niedalekiej przyszłości czy za kilka lat?
- **DŁUGOTRWAŁOŚĆ POŻYTKÓW** (0-10 punktów)
Jak długo projekt będzie przynosił korzyści? Przez tydzień, miesiąc, rok, dziesięć lat, kilkadziesiąt lat?
- **ZGODNOŚĆ Z TENDENCJAMI** (0-10 punktów)
Czy projekt jest zgodny z aktualnymi lub przewidywanymi tendencjami społecznymi, gospodarczymi, politycznymi i technologicznymi?
- **POWSZECHNOŚĆ** (0-10 punktów)
Jaki procent osób potrzebujących tego projektu będzie z niego korzystać lub odbierać usługi?
- **PRZYGOTOWANIE DO REALIZACJI** (0-10 punktów)
Czy projekt zostanie uruchomiony natychmiast, wkrótce czy po upływie długiego czasu?
- **AKCEPTACJA SPOŁECZNA** (0-10 punktów)
Czy realizacja projektu zyska akceptację społeczności lokalnej i partnerów? Czy nie będzie wywoływać konfliktów społecznych?
- **DOSTĘPNOŚĆ FUNDUSZY NA REALIZACJĘ** (0-10 punktów)
Jakie są dostępne obecnie źródła finansowania projektu? Jaka jest szansa na finansowanie ze źródeł zewnętrznych?

max 70 punktów

Każde zadanie – w zależności od liczby otrzymanych punktów – przypisane będzie do jednej z trzech kategorii:

- A) **zadania priorytetowe** – konieczne i przygotowane do realizacji (zakres punktacji: 70-47)
- B) **zadania ważne** – nieprzygotowane lub przygotowane, lecz nie wymagające natychmiastowej realizacji (zakres punktacji: 46-24)
- C) **zadania pozostałe** – do realizacji w późniejszym okresie (zakres punktacji: 23-0)

Lista zadań do realizacji od 2005 roku wybrana zostanie przez Konwent Strategiczny spośród zadań priorytetowych. Zadania te zostaną przekazane poprzez GOPS do instytucji koordynujących poszczególne zadania Strategii.

Przeglądy strategiczne i aktualizacja Strategii

Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie, np. we wrześniu każdego roku (pierwszy we wrześniu 2005 r.), przed formułowaniem wniosków do budżetu przez samorządy lokalne. Na tych corocznych spotkaniach Konwentu Strategicznego następować będzie priorytetyzacja zadań (według określonych kryteriów) do realizacji na rok kolejny. Członkowie Konwentu, przy wyborze zadań do realizacji, będą brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego, np. nowe uregulowania prawne, społeczno-ekonomiczne czy nowe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych (nowe konkursy w ramach ZPORR i Sektorowych Programów Operacyjnych). Dlatego też przy wyborze zadań do realizacji na rok kolejny, Konwent powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice, ale także nowe, nie ujęte w nim zadania. Sprawozdanie ze spotkań wskazywać powinno priorytety w zakresie realizacji zadań przez GOPS i poszczególne instytucje koordynujące w kolejnym roku budżetowym.

Monitoring Strategii

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i wydajności wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice, a także jego ocenę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia. Wskazane byłoby, aby corocznie w okresie wiosennym (pierwsze spotkanie w 2006 r.), Konwent Rozwoju Lokalnego spotykał się w celu monitorowania przebiegu realizacji zadań (wyznaczonych do realizacji w roku poprzednim) i osiągnięcia celów operacyjnych.

Na spotkania te poszczególne instytucje koordynujące powinny przygotować sprawozdania z realizacji wyznaczonych dla nich zadań i przekazywać je do krzeszowickiego GOPS. Konwent Strategiczny na wiosennym spotkaniu monitorującym dokonywał będzie oceny zadań realizowanych w roku poprzednim bądź realizowanych obecnie, identyfikował będzie problemy, które ograniczyły bądź uniemożliwiły realizację zadań wyznaczonych oraz proponował niezbędne korekty i zmiany w zakresie tych zadań.

POZIOM SPOŁECZNY:

Poziom społeczny dotyczy pozyskiwania partnerów (lokalnych i zewnętrznych) dla realizacji zadań strategicznych oraz upowszechniania zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice wśród społeczności lokalnej. Działania w tym zakresie będą leżeć w gestii osoby piastującej stanowisko koordynacji Strategii, leżące w strukturach GOPS.

1. ZIDENTYFIKOWANI PARTNERZY GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAKRESIE REALIZACJI STRATEGII:

- Urząd Miejski w Krzeszowicach
- Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (a w jego strukturach Punkt Konsultacyjny „Pierwszy Kontakt”)
- Sołtysi
- Straż Miejska w Krzeszowicach,
- Komisariat Policji w Krzeszowicach
- Starostwo Powiatowe w Krakowie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego
- Krzeszowicki Ośrodek Kultury
- Dom Dziecka w Miękini
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Woli Filipowskiej
- Sąd Rejonowy dla Krakowa-Krowdrzy
- Ochotniczy Hufiec Pracy w Krzeszowicach
- Szkoły gminne i powiatowe,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Organizacje pozarządowe
- Instytucje ochrony zdrowia
- Media lokalne i regionalne

2. POZYSKIWANIE AKCEPTACJI SPOŁECZNEJ DLA ZADAŃ I PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH:

- Ścisła współpraca władz gminy z sektorem pozarządowym - organizacjami społecznymi (kontraktowanie usług publicznych, partnerstwo w realizacji zadań i pozyskiwaniu środków zewnętrznych),
- Ścisła współpraca władz gminy z sektorem gospodarczym (przedsięwzięcia publiczno-prywatne, wspólna promocja samorządu i przedsiębiorców, monitorowanie potrzeb lokalnych pracodawców),
- Spotkania publiczne z mieszkańcami gminy – przekazywanie obiektywnej informacji mieszkańcom oraz pozyskiwanie informacji zwrotnej (pomysły, sugestie mieszkańców, monitorowanie potrzeb społecznych mieszkańców gminy i przybywających gości);
- Systematyczne zamieszczanie informacji w mediach (lokalnych, regionalnych, internecie) o podejmowanych zadaniach strategicznych – tradycyjne konferencje

prasowe, przygotowywanie notatek prasowych z realizowanych zadań, zapraszanie na imprezy lokalne i ponadlokalne).

3. UZYSKIWANIE POPARCIA ZEWNĘTRZNEGO:

- Efektywne kontakty z władzami powiatu krakowskiego i regionu małopolskiego, lobbing w instytucjach rządowych na rzecz dużych przedsięwzięć lokalnych,
- Efektywne kontakty z partnerami zewnętrznymi (np. regionalne i rządowe instytucje pomocy społecznej),
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi regionu,
- Pogłębianie kontaktów międzynarodowych w celu realizacji zadań wynikających ze strategii (gminy partnerskie, instytucje międzynarodowe, pozyskiwanie partnerów zagranicznych),
- Kontakty z mediami (regionalne, krajowe) dotyczące podejmowanych zadań strategicznych – nagłaśnianie sukcesów w zakresie polityki społecznej gminy;